

మార్చి 16-31, 1991

వెల రూ. 3-00

నయస్

ప్రజల పక్ష పత్రిక

రిజర్వేషన్
పాఠశాల

విద్యార్థి
ఉద్యమం

అంబేద్కర్ శతజయంతి , పూలె శతవర్థంతి సందర్భంగా.....

నలుపు ప్రత్యేక సంచిక

భారతదేశంలో కులం సమస్యను, సాంఘిక విప్లవం,
సాంస్కృతిక విప్లవాలను కొత్త దృష్టితో పరిశీలిస్తున్న వ్యాసాలు

ఇందులో వచ్చే వ్యాసాలు:

భారతదేశంలో సోషలిజం - డా॥ అంబేద్కర్ దృక్పథం

-డా॥ నాంచారయ్య

డా॥ అంబేద్కర్ - సాంఘిక విప్లవం

-బి.జి. తారకం

మహాత్మా జ్యోతిరావు పూలె - భారత సాంస్కృతిక పునర్జీవనోద్యమపిత

-డా॥ ఎ. సత్యనారాయణ

పూలె - సత్యశోధక ఉద్యమం

-డా॥ సుజితారు

పూలె - స్త్రీలు

-గెల్ ఓమ్వెట్

కులం - పునాది, ఉపరితలం

-కె. బలయ్య

మార్క్సిస్టు సిద్ధాంతంలో కులం పునాది, ఉపరితలం కుల సమస్యపై ఒక దృక్పథం

-డా॥కె. శ్రీనివాసులు

స్త్రీ సమస్య - డా॥ అంబేద్కర్

-డా॥వి. విజయభారతి

దళిత్ పాంథర్లు

- గనుమల జ్ఞానేశ్వర్

ఈ సంచికలో డా॥ అంబేద్కర్, మహాత్మా జ్యోతిరావు పూలెని సరియైన

విధానంతో పరిచయం చేస్తున్న వ్యాసాలు ఉంటాయి.

ఎడిప్రతి రు. 3.00
సంవత్సర చందా రు. 65.00

సంపాదకవర్గం
బొజ్జా తారకం
కె. బాలగోపాల్
డి. నరసింహారెడ్డి
కె. ఐలయ్య
సిరిల్ రెడ్డి
పి.ఎల్. విశ్వేశ్వరరావు
ఆర్. అఖిలేశ్వరి

సంపాదకుడు
బొజ్జా తారకం

ఉప సంపాదకులు
ఎన్. జగన్ రెడ్డి
ఎ. చంద్రమౌళి

కరస్పాండెంట్
గోపి

రూపకల్పన
ఎ. షరీఫ్
ఆర్ట్ వర్క్
నారు

ప్రచురణ, ముద్రణ
హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్ట్ తరుపున సిరిల్ రెడ్డి

అక్షరాలు
ఓం సాయి లేజర్ గ్రాఫిక్స్
నారాయణగూడ.

అచ్చు :
హైదరాబాద్ ప్రింటర్స్
హైదరాబాదుకుగాను,
గాయత్రి ఎంటర్ ప్రైజెస్, హైదరాబాద్.
సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ :
బి. సుదర్శన్ రెడ్డి

సేల్స్ రిప్రజెంటేటివ్
ఎ. ఆదిబాబు

'నలుపు' పక్ష పత్రిక
ఇం.నెం. 1-1-342/బి, ఎవేకనగర్
హైదరాబాద్ - 500 020
ఫోన్ నెంబర్ - 67412

నలుపు

ప్రజల పక్ష పత్రిక

సంపుటి : 2

సంచిక -9

సెప్టెంబర్ 16-30, 1990

లోపలి పేజీల్లో

జీవగాథ

మా నెత్తురే కంకరగా..... 4

విశ్లేషణ

ప్రత్యేక జార్జండ్ రాష్ట్రం కోసం గిరిజనుల పోరు 6

కవరుపేజీ వ్యాసం

పరాన్న భుక్కులు ప్రతిభగురించి మాట్లాడు
తున్నాయి 10

జతర రాష్ట్రాలలో

మార్క్సిస్టు కావడమే అక్కడ నేరం 15

తిరిగి బోడో ఉద్యమానికి సన్నాహాలు 16

భూకంపానికి గురికానున్న తెలహిడ్యాం 16

మహిళలపై అత్యాచారాలు

రేపిస్టులకు బెంగాల్ మార్క్సిస్టుల అండ 22

ప్రపంచ దృశ్యం

పాక్ లో ప్రజాస్వామ్యం సమాధి 24

యుద్ధంపట్ల నిరసన బుష్ కు బహిరంగ లేఖ 25

మన రాష్ట్రంలో

ఐక్యంగా హక్కులు సాధించుకున్న కూలీలు 26

కూలీ అడిగితేకట్టేసి కొట్టారు 27

ఖమ్మం జిల్లాలో విషజ్వర కీలలు 27

ఈ పక్షంలో కేంద్ర రాజకీయాలు

ఎ.పి. సింగ్ కు అగ్ని పరీక్ష 30

పుస్తక సమీక్ష

తెలుగు వాళ్ళ సామాజిక చరిత్రలో మరో
ముందడుగు 31

కథ

వనికిరాని సౌందర్యం 32

నలుపు
సంపాదక వర్గం

ప్రజా పోరాటాల తెలియ జేయుచు

ప్రజా పోరాటాలు తెలియ జేయుచు

ఆగస్టు 1-15 సంచికలో "పౌర హక్కులు - స్వాతంత్ర్యానికి ముందూ వెనుక" కవరు పేజీ వ్యాసం ఆలోచింప చేసేదిగా ఉంది. కష్టపడేవారికి తిండి దొరకక పోవడం 'పూర్వ జన్మ పాప ఫలితం' అనే భ్రమ నుండి ప్రజల్ని బయట పడేయడానికి నెలకొక్క వ్యాసమైన ప్రచురిస్తే బాగుంటుంది. ప్రజల ఐక్యతను దెబ్బతీసే కుల, మత, దురభిమానాల నుండి ప్రజల్ని దూరం చేయడానికి నలుపు చేస్తున్న కృషి ప్రశంస నీయం. వివిధ రాష్ట్రాలలో జరుగుతున్న ప్రజా పోరాటాలను గురించి కూడా ప్రతి సంచికలో తెలియ జేస్తారని ఆశిస్తున్నాము.

నార, సునిత
గవ్యర్, మెదక్.

పౌరహక్కులపై వ్యాసం బాగుంది.

నిజామాబాద్ జిల్లాలో పోలీసుల దౌర్జన్యాలు పెచ్చు పెరిగి పోతున్న సమయంలోనే నలుపు (ఆగస్టు 1-15 సంచికలో) పౌరహక్కుల గురించి చర్చించడం సమయానుసారంగా ఉంది. ఈ సంచికలోనే 'విలువలపై ఆధారపడిన రాజకీయాల' గురించి సంపాదకీయం బాగుంది. ప్రస్తుతం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో కుమ్మక్కై, ప్రజలపై ఆయుధాలతో

స్వారీ చేయ బోతుంది. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చినట్లు భ్రమపడు తున్నాగానీ నిజమైన స్వాతంత్ర్యం భవిష్యత్లోనే ఉంది. ప్రజలకు పౌర హక్కుల గురించి తెలియజేయడానికి 'నలుపు' కృషి చేస్తున్నందుకు కృతజ్ఞతలు.

కె.ఎస్. బాబు
హైదరాబాద్.

పుస్తకాలు సీరియల్ గా ప్రచురించండి

నలుపు పక్షపత్రిక ఎంతో విజ్ఞాన దాయకంగా ఉంది. సమాజంలోని పేద, అట్టడుగు వర్గాల పరిస్థితిని వెలుగులోకి తెస్తున్న కృషి ప్రశంసనీయం. ప్రతి సంచికలోనూ, జీవగాధ, విశ్లేషణ, అత్యాచారాలు, ప్రజా సమస్యల గూర్చి వ్యాసాలు బాగుంటున్నాయి. ప్రజలలో చైతన్యం కలిగించే సాహిత్య పుస్తకాలను నలుపులో సీరియల్ గా ప్రచురించాలని కోరుతున్నాం.

చెమికల రాజశేఖర రెడ్డి
హైదరాబాద్

అన్ని వర్గాలకూ ప్రాతినిధ్యం ఉండాలి

నలుపు పత్రిక ప్రతి సంచిక లోనూ దళితులపై దౌర్జన్యాలు, అత్యాచారాల గురించే రాస్తున్నారు. రాష్ట్రంలో దళితులపైనే కాకుండా ఇతరులపై జరుగుతున్న దౌర్జన్యాలను కూడా ప్రచురిస్తే బాగుంటుంది. ప్రజల పక్ష పత్రికైన 'నలుపు'లో ఒక వర్గం గురించే రాయకుండా అన్ని వర్గాలకు ప్రాతినిధ్యం కల్పించాలని కోరుకుంటున్నాం. నలుపులో ప్రచురించే కవితలు బాగుంటున్నాయి. ప్రతి సంచికలో క్విజ్ కూడా ప్రచురిస్తే బాగుంటుంది.

పి. శ్రీనివాస్
అంబేద్కర్ నగర్
సిద్దిపేట

మారుమూల గ్రామాల సమస్యలు కూడా ప్రచురించండి.

సమాజంలో జరుగుతున్న అన్యాయాలను ధైర్యంగా వెలుగులోకి తెస్తున్న ఏకైక పత్రిక నలుపు. మారుమూల గ్రామాలలో ప్రజలపై జరుగుతున్న దౌర్జన్యాలను, అరాచకాలను కూడా ప్రచురించి ప్రజలందరికీ తెలియ జేస్తే బాగుంటుంది.

జె.వి. లక్ష్మీ కుమార్
నల్గొండ.

కాత్త శిర్షిక ప్రవేశ పెట్టండి.

నలుపు ప్రారంభ సంచిక నుండి చదువుతున్నాం. ఎంతో విలువైన సమాచారాన్ని అందిస్తున్న నలుపుకు కొన్ని సూచనలు తెలియ చేస్తున్నాం. "మన ప్రపంచం", "మన భూమి", శిర్షికలు నాలుగు పేజీల్లో కాకుండా ఒక్క పేజీలోనే ప్రచురించి, మిగతా పేజీల్లో నిరుద్యోగులకు అవసరమైన శిర్షికలను ప్రవేశ పెడితే బాగుంటుంది. వినియోగ దారుల సమస్యల గురించి వ్యాసాలు ప్రచురిస్తే పాఠకులకు మరింత ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. నలుపు పత్రికలో సీరియల్ గా ప్రచురించిన 'మండల్ కమిషన్ నివేదిక'ను హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్ట్ తరపున పుస్తకంగా ప్రచురించండి. నలుపు పత్రిక పేజీలను పెంచి, "సాంఘిక సమస్యలు - సమాధానాలు" లాంటి శిర్షికలు నిర్వహిస్తే బాగుంటుంది.

నట్య ప్రభాకర్, జనగాం,
వరంగల్ జిల్లా

కంటిన్యూటీ లేని కథ

నలుపు జూలై 16-31 సంచికలో దళితులపై జరుగుతున్న దౌర్జన్యాలను ప్రచురించడం చాలా బాగుంది. అదే సంచికలో ప్రచురించిన సావిత్రీ కథ 'స్వేచ్ఛ', తెలుగు మాతృభాష కాని వారు రాసినట్లుగా ఉంది. కథ మధ్యలో కంటిన్యూటీ దెబ్బతింది.

మలయశ్రీ, కోరుట్ల

రిజర్వేషన్ పై రగడ

రిజర్వేషన్లకు వ్యతిరేకంగా ఆందోళన ఉధృతం చేస్తున్నారు. వారిదగ్గర అన్ని అవకాశాలూ ఉన్నాయి. డబ్బు ఉన్నది, ప్రోత్సహించే అధికార వర్గం ఉన్నది. కాపలా కాయటానికి పోలీసు ఉన్నది. కాబట్టి ఏస్థాయికి వారి ఆందోళన తీసుకు వెళ్లాలంటే ఆస్థాయికి తీసుకు వెళ్లగలరు.

రాజకీయ పార్టీలు ఒకటి ఒకటి బయట పడుతున్నాయి. మండల్ కమీషన్ నివేదిక ప్రభుత్వానికి సమర్పించి పదేళ్ళు అయింది. ఈ పదేళ్లలోనూ దీనిని అమలు చేయ వలసిందిగా అనేక ఆందోళనలు జరిగాయి. అన్ని రాజకీయ పార్టీలూ దీనిని అమలు చేయమని అడిగారు. ఎప్పుడూ ఏ రాజకీయ పార్టీకూడా రిజర్వేషన్లు ఆర్థిక ప్రాతి పదికపై ఉండాలని అడగలేదు. తీరా అమలుకు వచ్చే సరికి అన్ని అడ్డంకులూ పెడుతున్నారు. మాతో సంప్రదించలేదు అని చెప్పినా, ఇది తొందరపాటు నిర్ణయం అని అంటున్నా, ఆర్థిక ప్రాతిపదిక కావాలని అంటున్నా ఒకటే ఉద్దేశం. దీనిని అమలు చేయటానికి వారికి ఇష్టంలేదు. ఖచ్చితంగా వ్యతిరేకించే ధైర్యమూ, చిత్త శుద్ధి లేక పోవటంతో ఏరాజకీయ పార్టీ కూడా దీనిని వ్యతిరేకించటం లేదు.

రాజకీయనాయకులు వ్యక్తులు గా ఒకరొకటా బయట పడుతున్నారు. మేధావులు సరేసరి పులికల్లో వాంతులు చేసుకుంటున్నారు. 'నా రాష్ట్రంలో అమలు చేయను' అని అంటున్నాడు ఒరిస్సా ముఖ్యమంత్రి బిజు పట్నాయక్. ఎంతధైర్యం అతనికి. అంటే ఒరిస్సా అతని జాగీరా? కేంద్ర ప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని, రాజ్యాంగ ఆదేశాన్ని అమలు చేయనని చెబుతున్న ముఖ్యమంత్రిని వెంటనే పదవినుంచి తొలగించాలి. కాని ఆధైర్యం ఎవరికి ఉన్నది?

కొన్ని వేల సంవత్సరాల నుంచి అన్ని అవకాశాలనూ హస్తగతం చేసుకొని, కొన్ని కులాలవారికి విద్య, ఉద్యోగం, ఆస్తి అవకాశాలు లేకుండా చేసి సాంఘిక ఆర్థిక రాజకీయ ప్రయోజనాలు పొందుతున్న స్వార్థ

పరశక్తులు ఈవేళ రిజర్వేషన్లను వ్యతిరేకిస్తున్నాయి. రిజర్వేషన్ సౌకర్యం ఉంటేనే తప్ప కొన్ని కులాలకు చదువుకునే అవకాశమూ ఉద్యోగాలు చేసే అవకాశమూ ఉండేది కాదనేది వాస్తవం. అన్ని అవకాశాలనూ, ఆస్తిని, అధికారాన్ని గుప్పిట్లో పెట్టుకొని వేరే ఎవరికీ అందకూడదని చెప్పటం కుటిల నీతి తప్ప వేరేమీ కాదు. రిజర్వేషన్ అంటే అవకాశాలను అందరికీ కల్పించటం - కొందరే కాజేయటం కాదు!

ఆర్థిక ప్రాతి పదికపైన రిజర్వేషన్లు కల్పించాలని చాలమంది వాదిస్తున్నారు. వినటానికి బాగానే ఉంటుంది. ఎంత విశాలహృదయులో అని కూడా అనిపిస్తుంది. కాని వాస్తవాలను ఎంత కప్పి పుచ్చి మాట్లాడుతున్నారో కొంచెం పరిశీలిస్తే తెలుస్తుంది. ఈ దేశంలో ఏవిలువనైనా, ఏ మనిషినైనా ఆర్థిక ప్రాతిపదిక మీద కొలవటం జరిగిందా? ఎప్పుడైనా ఈ దేశంలో ఒక పేద బ్రాహ్మణ్ణి, ఒక పేద మాదిగనూ ఒకేలా చూశారా? ఎక్కడైనా ఒకపేద రెడ్డిని, ఒకపేద చాకలిని ఒకేలా చూశారా? ఒక పేద క్షత్రియుణ్ణి, ఒకపేద మంగలిని ఒకేలా చూశారా? ఒకే గౌరవం ఇచ్చారా! మనిషిని కులంపెట్టి తేడా చూపుతూ రిజర్వేషన్ వచ్చే వరకు ఆర్థిక ప్రాతిపదిక పెట్టాలనేటం వంచన తప్ప వేరుకాదు!

ప్రతిభ కూడా అంతే. ప్రతిభ అనేది అగ్రకులాల సొత్తు అనుకుంటున్నారు. వెనుక బడిన కులాల వారంటే ప్రతిభలేని వారని అర్థంఅట! ఇది అగ్రకుల దురహంకారం తప్ప వేరేమీ కాదు!

దేశపరిస్థితులను వాస్తవ విషయాలను, దేశంలో వేల సంవత్సరాలుగా జరుగుతూ వస్తున్న క్షుద్రను కప్పి పుచ్చటానికి ప్రయత్నిస్తూ, కేవలం స్వార్థంతో ఆందోళన చేపట్టితే చరిత్ర తెలుసుకుంటున్న శక్తులు మానంగా కూర్చో లేవు! అధికారం కోల్పోతామేమో అనేభయంతో చేస్తున్న చేష్టలివన్నీ! వాటిని ఎంత తొందరగా అరికడితే దేశానికి అంతమందిది.

దాదాపు 40 ఏండ్ల క్రితం తమిళ నాడు రాష్ట్రం నుంచి 630 కుటుంబాల పేదలు పాట్ల చేత పట్టుకుని 'కూలి నాలి చేసెట్లం' అంటూ గుంటూరు జిల్లా పేరిచర్ల గ్రామం చేరుకున్నారు. ఈ 40 ఏళ్లలో ప్రణాళికా సంఘాలు వచ్చాయి. హరిత విప్లవం వచ్చింది. మంత్రులు, ప్రధాన మంత్రులు మారారు. 20

మనకు, మన పాలకులకు ఏళ్ళెవ్వరూ గుర్తు రారు. కొంతమంది కూలి వాళ్ళు కనీసం ఎన్నికలప్పుడైనా పాలకులకు గుర్తొస్తారు కాని ఓటు హక్కులేని వీళ్ళు ఎవరికి గుర్తొస్తారు? ఈ కంకర కార్మికులు కొండల్ని తొలిచి, బండల్ని పిండి చేస్తే చేతికి అందేది పదే, పరకో. అదే కాంట్రాక్టరు కైతే కసరమెట్ల (3 అంగుళాల రాయి) 100 అడుగులకి రు. 110 లు, రింగుసైజు (1 1/2 అంగుళం) 100 అడుగులకి రు. 250 లు అందుతాయి. కంకర కొట్టిన కూలీలకు కాంట్రాక్టరు కంటే కసర మెట్లకు రు. 30 లు, రింగు సైజుకు

రాత్రి తల దాచుకుందామంటే గూడులేదు. ఇళ్ళులేవు, ఇండ్ల స్థలాలు లేవు. క్యారీలకు దగ్గర్లో ఉన్న భూమిలో గుడిసెలు వేసుకుని భూమి యజమానికి ఏడాదికి గుడిసెకు రు.70 లు చొప్పున అద్దె కడుతూ "ఝుండా ఊచా రహే హమారా" అనటానికి సిగ్గేసి ఆ అద్దె గుడిసెల్లో తలదాచుకుంటున్నారు. కొట్టిన కంకర లారీలో ఎత్తుకుపోయి కూలి డబ్బులియ్యని కాంట్రాక్టర్ని తిట్టలేక, రేషను బియ్యం తెచ్చుకోటానికి కార్మికులు లేక (మొత్తం 630 కుటుంబాల్లో చాలా కొద్ది మందికి

సూత్రాల పథకం, గరిభి హతావే నినాదం లాంటివి ఎన్నో

మా నెత్తురే కంకరగా...

మాత్రమే రేషను కార్డులున్నాయి.) "సుజలాం, సుఫ

వచ్చాయి, పోయాయి. కాని ఈ 'వలస కూలీల' బతుకుల్లో ఏ మాత్రం మార్పు రాలేదు. 44 ఏళ్ళ స్వాతంత్ర్య ఫలితం ఏటా గుడిసెకు రు. 70 అద్దె కడుతున్న చోట కుళ్ళుకంపు కొడుతోంది. బడ్డెట్టు కేటాయింపులన్నీ పేరిచర్ల తారు రోడ్డు దిగగానే ఖర్చయి పోతున్నాయి.

శ్రమ ఎవడిదిరో... సిరి ఎవడిదిరో...

మొత్తం 630 కుటుంబాల వాళ్ళు సగటున రోజుకి 10 గంటల పాటు 'వట్టెడు మెతుకుల కోసం' అవిశ్రాంత పోరాటం చేస్తున్నారు. ఈ రోజు మనం నడిచే రోడ్లన్నీ

రు. 120 లు తక్కువ వస్తాయి. ఈ దారుణ దోపిడీని ప్రశ్నించేవారు లేక గత 40 ఏండ్లుగా కాంట్రాక్టర్లు కూలీల రక్తాన్ని పిండుకొని వ్యాపారం చేస్తున్నారు. 40 ఏండ్ల క్రితం నడుముకి తాడు కట్టుకుని, కొండ మీదనుంచి కిందికి వేళాడుతూ మలాటు (పెద్ద సుత్తి)తో కొండరాళ్ళను, బండ రాళ్ళను ముక్కలు చేసిన కూలీ నేటికీ అదే తీరున, అదే ఎత్తున బతుకుతుంటే, రెండేళ్ళ క్రితం కాంట్రాక్టు పని మొదలు పెట్టిన వాళ్ళు నేడు మేడల్లో మిడ్డల్లో ఎలాస జీవితాలనుభవిస్తున్నారు. వీపున చంటిపిల్లల్ని కట్టుకుని, నెత్తిన చెంగు కప్పుకుని నిర్విరామంగా, కొండ మొదట్లో కంకర గొట్టే ఆడవాళ్ళు 'భారతమాత' (?) కు సవతి బిడ్డల్లా కష్టాలనుభవిస్తుంటే, 4 గంటలప్పటి ఎండకు కూడా తాళలేనివారు 'కృషిశ్రీ', 'కృషి కిరీటీ' బిరుదులతో సంపదలను కొల్లగొడుతున్నారు. పదేండ్లు నిండిన పసికందులు సైతం చేతనైనంత మేరకు కంకర కొట్టాల్సిందే. పిల్లలు, పెద్దలు, కుటుంబ సభ్యులంతా కొట్టిన కంకరను కాంట్రాక్టర్లు లారీలతో తరలించుకు పోతారు. ఈ తరలింపుకు వచ్చే పోయే లారీలకు అంతులేదు.

ఇలా పగలంతా గొడ్డు చాకిరి చేసి

లాం, సస్యశ్యామలాం' కు అర్థం ఇదేనని చింకి చాపల మీద నిద్రపోతున్నారు.

కూలీ నాలి పేదోళ్ళు సంఘమొకటి పెట్టాలే

ఈ దొర్నా గ్యన్ధితి నుంచి ఎముక్తి కోసం ఈ కూలీలు ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేశారు. అడ్డమైన వాళ్ళ చుట్టూ కాళ్ళరిగే దాకా తిరిగి దండాలు, దాసికాలు పెట్టారు. కరణం నుండి కలెక్టరు దాకా ప్రతి అధికారికి అర్జీలు పెట్టుకున్నారు. రాజకీయ నాయకుడన్న ప్రతి ఒక్కనికి ఒంగి ఒంగి దండాలు పెట్టారు. అంతా "చూద్దాం, చేద్దాం" అన్న వాళ్ళేగాని ఈ 40 ఏళ్ళలో ఏ ఒక్కరూ పైసా ప్రయోజనం చెయ్యలేదు. ఇండ్ల స్థలాల్లేవు - ఇళ్ళు లేవు, రేషను కార్డుల్లేవు - రేషను లేదు, ఓట్ల లిస్టులో పేర్లు లేవు - ఓటేసే హక్కు లేదు. పని చెయ్యక తప్పటం లేదు - పైసా చేతికి రావటం లేదు. ఇంకెన్నాళ్ళి బతుకు?

కూలీలంతా ఏక మయ్యారు. సంఘం పెట్టుకున్నారు. తమలో ఒకడైన గోవిందరాజులుని సంఘం నాయకునిగా ఎన్నుకున్నారు. గోవిందరాజులు నాయకత్వంలో సంఘం ప్రజాప్రతినిధులకు, అధికార్లకు తిరిగి విజ్ఞప్తులు చేసింది. అఫీసుల చుట్టూ తిరిగారు. కూలీలు 'సంఘం' పేరుతో రావడంతో అధికారులు తలవంచక తప్పలేదు. కొంతమందికి రేషన్ కార్డులు అందాయి. మరికొంత మంది వేళ్ల లిస్టులో పేరు నమోదు చేయించుకుని వేటు హక్కు పొందారు. ఈసంఘం ఇలా విజయపథంలో నడుస్తూ ఉంటే అధికారులకు, పోలీసులకు, కాంట్రాక్టర్లకు కన్ను కుట్టింది. సంఘాన్ని చీల్చడానికి విశ్వప్రయత్నాలు చేశారు. అడ్డమైన గడ్డి అశ చూపించారు. దీంతో 'సంఘ' నాయకుడు గోవిందరాజులు కుట్రదారులకు లొంగిపోయి (ఈ విషయం కూలీలే స్వయంగా చెప్పారు) 'సంఘ' సభ్యులకు వ్యతిరేకంగా పనిచేయడం ప్రారంభించాడు. ధనబలం, అధికార బలం కల పెత్తందార్లు 'సంఘ' నాయకుణ్ణి వలలో వేసుకుని కూలీలను అనేక రకాల ఇబ్బందులకు గురి

చేస్తున్నారు. రేషను కార్డులు అడిగినా, ఇళ్ళ స్థలాలు ఉాను ఎత్తినా, కంకర రాళ్ళ రేట్లు పెంచమని కాంట్రాక్టర్లను అడిగినా, తప్పుడు కేసులు బనాయించి పోలీసులు జైల్లో వేస్తున్నారు. ఆ జైలు నుంచి బైట పడటానికి ఈ ఒక్క జీవులు నానా అగచాట్లు పడవలసి వస్తోంది. ఇది చాలదన్నట్లు గోవిందరాజులుకి తోడుగా పెత్తందార్లు కొంతమంది రౌడీలను పంపి రాత్రి పూటల్లో కూలీల గుడిసెల మీద దాడులు చేయిస్తున్నారు.

చావుమీదిరో గెలుపు మాదిరో

గోవింద రాజులు తప్పుడు బుద్ధిని తెలుసుకున్న కూలీలంతా మనసులు కలుపుకున్నారు. ఏమైనా సరే మన అవసరాలు సాధించాలని నిశ్చయించుకున్నారు. క్యారీ

కార్మికుల్లో ఒకడైన పెరుమాళ్ రామస్వామి (45) "పెద్ద పెద్ద బండల్ని సైతం విండిచేసిన సత్తా గలవాళ్ళం. వీళ్ళ డబ్బులు, పోలీసులు, రౌడీ

మూకలు మమ్మల్నే చేస్తాయి" అన్న ధీమాతో ముందుకి అడుగేస్తున్నాడు. "మేం ఒకరికి అన్యాయం చెయ్యం. మా కష్టాన్నే వాళ్ళు అన్యాయంగా దోచుకుంటున్నారు" అని 40 ఏండ్ల పాపాపతి నిర్భయంగా చెబుతోంది. "మా సంఘాన్ని రిజిష్టరు చేయించుకుంటాం. సంఘం తరపున పోరాడి మా కోర్కెలు సాధించుకుంటాం" అనే అయ్యందొరై (53) లో పట్టుదల కని విస్తోంది. కోమల రామస్వామి (48) "మా తండ్రులు అన్యాయాన్ని భరించారు. మేం ప్రశ్నిస్తున్నాం. అందుకే మా మీదకు పోలీసాళ్ళు మాటిమాటికి ఉరుకుస్తున్నారు. గోవిందరాజులు రౌడీ మూక దెబ్బలాటలకు పస్తున్నారు. ఐనా మేం అదరం బెదరం. మేం ఎదుర్కొంటాం. వినాటికైనా అన్యాయం వేడిపోతుంది, న్యాయమే గెలుస్తుంది" అంటున్నాడు.

గోవి

కరస్పాదెంటు

బతుకంతా కంకరలోనే గడువాల్సిందేనా?

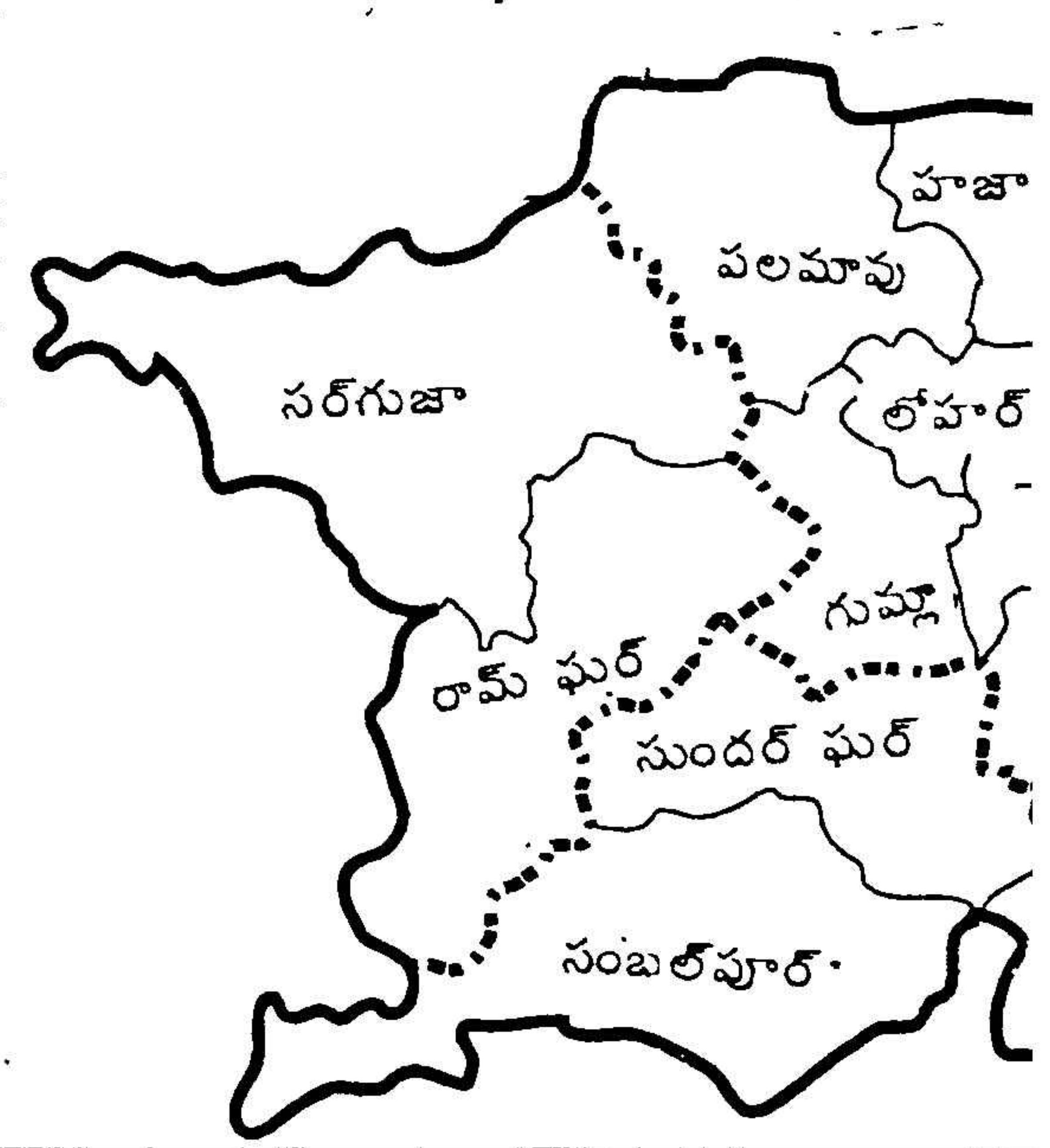
బ్రిటిషువారి కుత్సిత చట్టాలపై సమరశంఖం పూరిస్తూ ఒక బిర్లా ముండా, ఒక రాంజీగోండు కొమరం భీం పుట్టుకొచ్చారు. ఈ ప్రజా నాయకులకు గిరిజన ప్రజానీకం పూర్తి తోడ్పాటు నందించింది. బ్రిటిషువారి స్వార్థపూరిత చట్టాలపై 1895 నుంచి 1906 వరకు బిర్లాముండా వీరోచిత తిరుగుబాటుకు నాయకత్వం వహిస్తే, 1858 ప్రాంతంలో తెలంగాణా ప్రాంతంలోని అదిలాబాద్ జిల్లాలో నైజాంను ధిక్కరించినందుకు రాంజీ గోండు ఉరికంబం యెక్కాడు. ఇక తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని పచ్చి నియంతలా పాలించిన నైజాం అదిలాబాద్ గోండు గిరిజనులపై

దిగాడు. అయితేనేం!
కరుడుగట్టిన నిజాం సైనికుల
ముందు కొమరం భీం ఓడిపోయి
ఉండెచ్చు. బిర్సాముండా జైలు
అధికారుల దౌర్జన్యాలకు బలై
చనిపోయి ఉండెచ్చు. రాంజీ
గొండు ఉరికంభ మెక్కవచ్చు.
ఇప్పటికీ నెత్తుటి గాయాల
మయమైన గిరిజన ప్రజానీకం
రగులుతూనే ఉంది. కాంగ్రెస్
అధికారంలోకి వచ్చింది. అయినా
గిరిజనుల బతుకులో మార్పు
లేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం
గిరిజనుల పట్ల ఏ వెఖరి
అవలం బించిందో అదే వెఖరి
అవలంబించింది కాంగ్రెస్.

చరిత్ర తిరిగి పునరావృతమైంది. ఈ క్రమంలో ఒక నక్సల్బరీ, ఒక శ్రీకాకుళం, ఒక ఇంద్రవెల్లి, పుట్టుకొచ్చాయి. వేలాదిగా పుడుతూనే ఉన్నాయి. ఈ తిరుగుబాట్ల నేపథ్యంలోనే

జార్జండ్ రాష్ట్ర ఉద్యమం పుట్టింది.
బ్రిటిష్ కాలం నాటి నుంచి గిరిజన
పోరాట సాంప్రదా యానికి భిన్నమైందే
జార్జండ్ రాష్ట్ర
మాండ్.

ప్రతిపాదిత జ్యూరండ్ రాష్ట్ర పటం

ఉంది. మొత్తం ఈ ప్రాంతం జనాభా
3,05,98,991 కాగా ఇందులో గిరిజనులు
92,39,459 ఉంటారు.

జ్ఞాపరండ్ ఉద్యమ నేపథ్యం

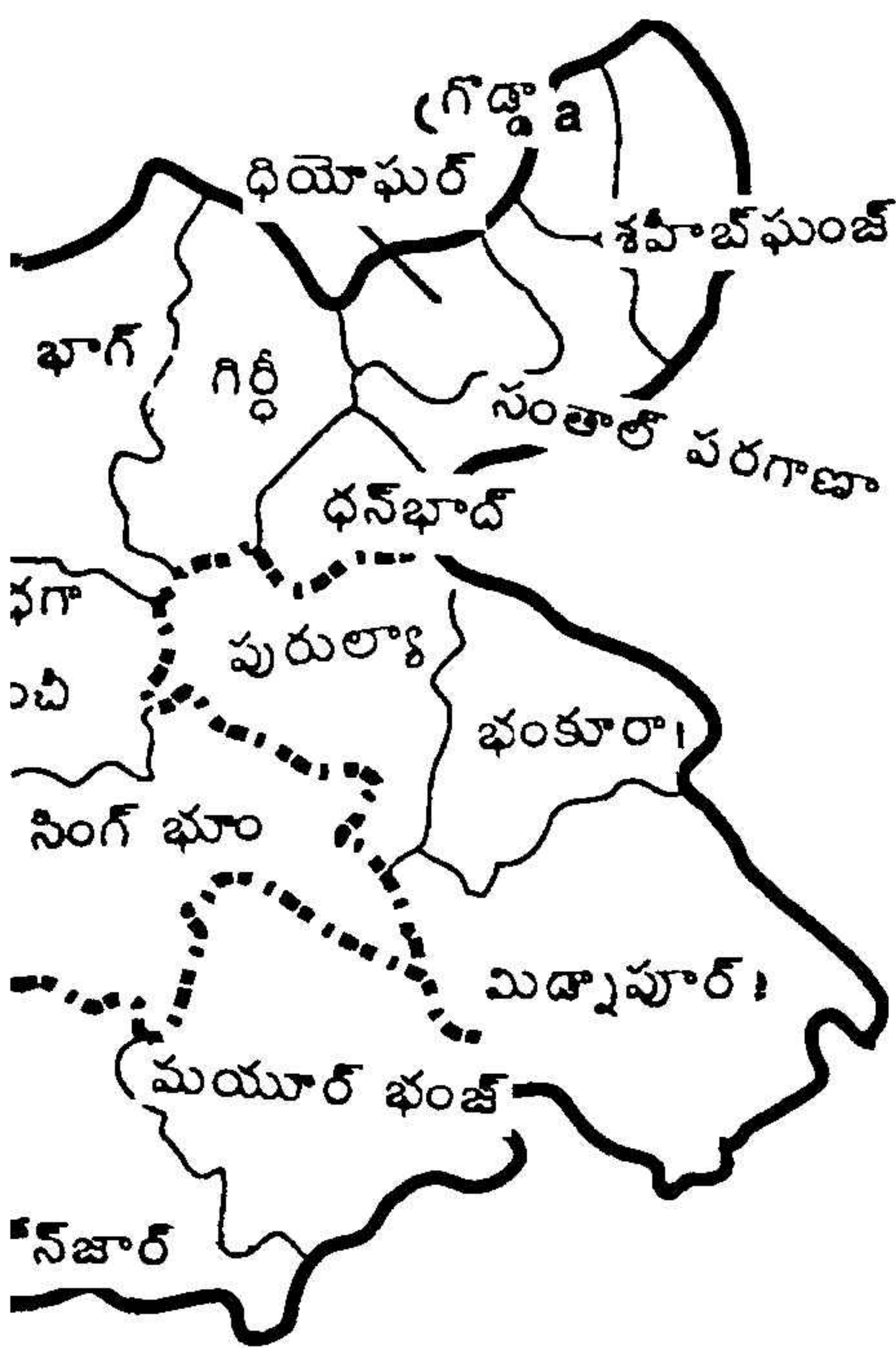
కరుడుగట్టిన నిజాం సైనికుల ముందు కొమరం భీం ఒడిపోయి ఉండొచ్చు. బిర్సాముండా జైలు అధికారుల దౌర్జన్యాలకు బలై చనిపోయి ఉండొచ్చు. రాంజీగొండు ఉరికంభ మెక్కవచ్చు. ఇప్పటికీ నెత్తుటి గాయాల మయమైన గిరిజన ప్రజానీకం రగులుతూనే ఉంది.

అమలు చేయని చట్టాలు గాని శిక్షలు గాని లేవు. కొమ్మకొడితే వేళ్ళు నరికేవారు, మేకలు మేస్తే మేకల్ని తోలుకపోయే వారు. దీంతో గోండుల అసంతృప్తి కొమరం భీం రూపంలో బయట పడింది. 1940 ప్రాంతంలో జరిగిన తిరుగుబాటుకు కొమరంభీం నాయకత్వం వహించాడు. రాజ్యాధికారం కోసం నిజాంతో యుద్ధానికి

జార్జండ్ ప్రాంతంగా చెప్పు కుంటున్న ప్రాంతం భౌగోళికంగా విస్తారమైన ఖనిజాలను కలిగి దట్టమైన అడవులతో కూడుకొన్నది. ఈ ప్రాంతం 1,87,545 కిలోమీటర్లు ఉంటుంది. అతి ప్రాచీన కాలం నుంచి సంతాల్, కోల్, ముండా గిరిజనులు నివసిస్తున్నారు. ముండా, సంతాల్ గిరిజనుల ప్రసక్తి ఋగ్వేదంలో కూడా

మొఘల్ పాలకుల నుంచి దేశవ్యాప్తంగా వివిధ ప్రాంతాలు ఈస్టిండియా పాలన కిందికి పోతున్న క్రమంలోనే జార్ఖండ్ ప్రాంత గిరిజనుల కష్టాలు ప్రారంభ మయ్యాయి. అప్పటి గవర్నర్ జనరల్ కార్న్ వాలీస్ 1793లో ఫర్మినెంట్ సెటిల్మెంట్ ఆక్ట్ చట్టం ప్రవేశ పెట్టడంతో గిరిజనుల కష్టాలు ప్రారంభ మయ్యాయి. అప్పటి వరకు ఖిహార్ లోని సంతాల్ వరగాణాలు, చోటా నాగపూర్ (ఖిహార్ లో అత్యధికంగా గిరిజనులు నివసించే ఏశాలమైన ప్రాంతానికి చోటానగాపూర్ మరో పేరు) ప్రాంతఅదవిపై సంపూర్ణమైన హక్కులు అనుభవించిన ముండాలు, సంతాల్ లు, కోల్ లు, భూమిపై హక్కులు కోల్పోయారు. దీనికి తోడు : : వన్నుల బెడద. తాము సాగు చేసుకుంటున్న భూములపై సక్రమంగా

బద్దలైంది. తరతరాలుగా అదే గడ్డపై జీవిస్తూ సమస్త సంపదలను అనుభవించిన ముండా, సంతాల్, కోల్లు, బిర్సా ముండా నాయకత్వంలో సమీకృత మయ్యారు. బిర్సా ముండా తిరుగుబాటు 1895 నుంచి 1906 వరకూ కొనసాగింది. చివరికి బ్రిటిష్ ముష్కరులకు వట్టుబడ్డ ముండా రాంచి జైలులో అనుమానాస్పద పరిస్థితుల్లో మృతి చెందాడు. ముండా మరణం గిరిజనులను ఇంకా కలిచి వేసింది. మరోవైపు చోటా నాగపూర్ ప్రాంతం ఖనిజ సంపదలకు నిలయం కావడంతో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులు, అప్పుడప్పుడే అభివృద్ధి చెందుతున్న భారతీయ పెట్టుబడిదారి వర్గం కన్నేసింది. బిర్సా నాయకత్వంలో ఉద్యోగితుల చెలరేగిన సంతాల్, ముండా తిరుగుబాట్లు తాత్కాలికంగా వెనుకంజ వేసినా, బిర్సా ముండా స్థాపించిన మార్గం

ప్రాంతంలో బాక్సైట్, కాపర్, బొగ్గు గనుల తవ్వకం మొదలయ్యింది. 1947 తరువాత ఆధునిక భారత నిర్మాణం పేరుతో సామ్రాజ్యవాదుల కనుసన్నలలో ప్రారంభమైన పారిశ్రామిక విధానం వల్ల గిరిజనుల భూమి మరింత పరాయికరణ చెందింది. ఈ ప్రాంతంలో నెలకొల్పిన రూర్కలా, రాంచి, బోకారో, భారీ పరిశ్రమలు ఇందుకు మరింత దేహదం చేశాయి. ఇంతేకాదు, దామోదర్ వాలి కార్పొరేషన్, ధర్మల్ పవర్ ప్రాజెక్టు, హైడల్ ప్రాజెక్టు మొదలైన భారీ పథకాలన్నీ ఇక్కడే కేంద్రీకృతమైనాయి. దాదాపు 50 లక్షల ఎకరాల విస్తీర్ణం గల అడవి, ఈ పథకాల నివల్ల ధ్వంసమైంది. ఒక శతాబ్దం క్రితం మొత్తం చోటా నాగపూర్, ప్రాంతంపై గిరిజనుల యాజమాన్యం ఉండేది. ప్రస్తుతం చోటా నాగపూర్ ప్రాంతంలో 65 శాతం భూమి గిరిజనేతరుల చేతుల్లోకి పోయింది. చోటా నాగపూర్ ప్రాంతంలో కేంద్రీకృతమైన పరిశ్రమలలో గిరిజనుల ప్రాతినిధ్యం లేనేలేదు. ఇక్కడి అధిక సంఖ్యాకులైన గిరిజన తెగలు ముండాలు, సంతాల్లు, కోల్లు, అస్సాం, పంజాబ్ లాంటి సుదూర ప్రాంతాలకు వలస పోతున్నారు. చివరికి, అనేక తిరుగుబాట్లకు, ఉద్యమాలకు మేల్కొన్న ప్రభుత్వం, గిరిజనుల ప్రయోజనాల పరిరక్షణకు చట్టాలు చేసినా,

పన్నులు కట్టని గిరిజనుల భూములన్నిటినీ గిరిజనేతరులకు కట్టబెట్టారు బ్రిటిష్ అధికారులు. సాంప్రదాయకంగా

అప్పటినుంచి ఇప్పటి వరకు కొనసాగుతూనే ఉంది, ఆ మార్గంలోనే. బాభేఘరి, జోడెన్ ఘాట్, నక్సల్బరి, శ్రీకాకుళం,

ఇంద్రవెల్లి, పోరాటాలు కొనసాగుతున్నాయి.

కోసం గిరిజనుల పోరు

స్థానిక ప్రభువులతో, మొఘల్ పాలకులతో రాజకీయంగా, సంస్కృతిపరంగా స్వేచ్ఛ అనుభవించిన గిరిజనులను ఈ పరిణామం తీవ్ర నిరాశ నిస్పృహలకు గురి చేసింది.

అప్పటి నుంచి గిరిజన భూభాగాలలోకి చొచ్చుకు వచ్చిన గిరిజనేతరులు స్థానికంగా భూములపై, అటవీ సంపదలపై, గనులపై గుత్తాధిపత్యం సంపాదించారు. వారిపై వడ్డీ వ్యాపారుల, బ్రిటిష్ అధికారుల దౌర్జన్యం పెరిగి పోయింది. దాదాపు 1780 నుంచి తిరుగుబాట్లు ప్రారంభమయ్యాయి. చెదురు మొదురుగా, జరిగిన ఈ తిరుగుబాట్లలో స్థానిక గిరిజన తెగలైన కోల్, సంతాల్, ముండాలు, పాలుపంచు కున్నారు. అక్కడి గిరిజనుల అసంతృప్తికి పరాకాష్టగా బిర్సా ముండా నాయకత్వంలో తిరుగుబాటు

గిరిజనుల పరాయికరణ

చరిత్ర తిరిగి పునరావృతమైంది. ఈ క్రమంలో ఒక నక్సల్బరి, ఒక శ్రీకాకుళం, ఒక ఇంద్రవెల్లి, పుట్టుకొచ్చాయి. వేలాదిగా పుడుతూనే ఉన్నాయి. ఈ తిరుగుబాట్ల నేపథ్యంలోనే జార్ఖండ్ రాష్ట్ర ఉద్యమం పుట్టింది.

దట్టమైన అడవి భూములన్నిటిలో పరిశ్రమల కోసం, గనులకోసం బ్రిటిష్ పాలకులు గేట్లు తెరవడంతో గిరిజనుల సామాజిక పరిస్థితి మరింత దిగజారింది. ఇదే ప్రాంతంలో ఈ శతాబ్దం మొదటి దశకంలో టాటా ఐరన్ అండ్ స్టీల్ భారీ పరిశ్రమ స్థాపనతో గిరిజనేతరుల ప్రాబల్యం విపరీతంగా పెరిగి పోయింది. ఇవే కాకుండా ఈ

అవి ఏ మాత్రం ప్రయోజనం చేకూర్చలేదు. గిరిజనుల అసంతృప్తి అనేక రూపాలలో వెల్లడవుతూనే ఉంది. ఇటువంటి రూపాలలో ఒకటి ప్రత్యేక జార్ఖండ్ రాష్ట్ర ఉద్యమం.

జార్ఖండ్ ఉద్యమ పుట్టుక :- ఈ ఉద్యమ పుట్టుకకు ముందు గిరిజనుల అసంతృప్తి తిరుగుబాట్లు

జార్జండ్ ముక్తి మోర్చా నేత సైబు సారన్

రూపంలో హింసాత్మకంగా వెలువడినా, ఈ శతాబ్దం తొలి దశకం నుంచి గిరిజనులు శాంతియుతంగా నిరసన తెలియ చేస్తూ తమకు జరుగుతున్న అన్యాయాలను ప్రతిఘటించడానికి, మొట్ట మొదటి సారిగా, 1915లో చోటా నాగపూర్ ఉన్నతి సమాజ్ ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఇదే సమాజ్ ను 1938లో మేజర్ జైపాల్ సింగ్ నాయకత్వంలో అదివాసీ మహాసభగా పునరుద్ధరించడం జరిగింది. జైపాల్ సింగ్ పాశ్చాత్య దేశాలలో ఎద్య నభ్యసించిన వ్యక్తి. ఇతను అప్పట్లో భారతదేశ హాకీటింగు నాయకత్వం వహించాడు కూడా. 1928లో భారత దేశానికి గోల్డ్ మెడల్ సంపాదించిన హాకీ టీంకు నాయకత్వం వహించిన వ్యక్తి. జైపాల్ సింగ్ నాయకత్వంలోని అదివాసీ మహాసభ 1950 జార్జండ్ పార్టీగా అవతరించింది. 'జార్జండ్ ప్రత్యేక రాష్ట్రం' కావాలనే డిమాండ్ కు కొన్ని ప్రత్యేక కారణాలు కూడా ఉన్నాయని సామాజిక శాస్త్రజ్ఞులు ఉహిస్తున్నారు. 30, 40 దశకాలలో జాతీయోద్యమంలో భాగంగా రైతాంగ ఉద్యమాలు పెద్ద ఎత్తున భారతదేశ వ్యాప్తంగా చెలరేగుతున్న కాలంలో చోటా నాగపూర్ ప్రాంతంలో నివసిస్తున్న అధిక సంఖ్యాకులైన గిరిజనుల్ని ఆ ఉద్యమాలలో పాల్గొనకుండా జార్జండ్ రాష్ట్రాన్ని బ్రిటిషు కుట్ర దారులు సృష్టించారనేది ఒక కారణం. మరో కారణం ఏమిటంటే, అప్పుడే పుడే తలెత్తుతున్న భారతీయ గుత్త పెట్టుబడి దారీ వర్గం, రెండవ ప్రపంచ

యుద్ధ కాలంలో చోటా నాగపూర్ ప్రాంతంపై కన్నేసి, ఆ ప్రాంతాన్ని మొత్తం ఏకీకరణకు కృషి చేసినట్లు కూడా మరో వాదం ఉంది. కారణాలు ఏమైనప్పటికీ జార్జండ్ రాష్ట్ర డిమాండ్ జైపాల్ సింగ్ నాయకత్వంలో 1947 నాటికీ, విస్తృత ప్రచారం పొందింది. చోటా నాగపూర్, సంతాల్ పరగాణాలలో గల మొత్తం గిరిజనులు జైపాల్ సింగ్ నాయకత్వంలో సమీకృతులయ్యారు. ఒక్క బీహార్ ప్రాంతాలలోనే గాక ఇతర రాష్ట్రాల గిరిజనుల నుంచి కూడా జైపాల్ సింగ్ కు మద్దతులభించింది. తరువాత ఆయన జార్జండ్ రాష్ట్ర భూభాగంలో భాగంగా బీహార్ లోని గయ, భగల్పూర్, ముంగేరీ, షహాబాద్ మధ్యప్రదేశ్, ఒరిస్సా రాష్ట్రాలలో కొన్ని ప్రాంతాలను ప్రతిపాదించాడు. 1950లో ఏర్పడిన జార్జండ్ పార్టీ రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ సంఘం దృష్టికి జార్జండ్ రాష్ట్ర సమస్యను తీసుకవస్తూ జార్జండ్ పార్టీ 1954 ఏప్రిల్ 22 నాడు ఒక మెమోరాండం సమర్పించింది.

"స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించే నాటికీ, జార్జండ్ ఉద్యమం చోటా నాగపూర్ ప్రాంత గిరిజనులను ఆకట్టుకుంది. దీని ఫలితంగానే 1952 లో జరిగిన సాధారణ ఎన్నికలలో జార్జండ్ పార్టీ 34 అసెంబ్లీ సీట్లతో బీహార్ అసెంబ్లీలో ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా అవతరించింది. తరువాత జరిగిన ఎన్నికలలో కూడా జార్జండ్ పార్టీ మంచి విజయాలనే సాధించింది. అప్పటికే జార్జండ్ పార్టీ పుట్టి దశాబ్దం గడిచింది. అయినా ప్రత్యేక రాష్ట్ర డిమాండ్ మాత్రం ముందుకు పోలేదు. దీంతో జార్జండ్ రాష్ట్రం ఏర్పడితే తమ కష్టాలు సొంతం కడ తేరుతాయని భావించిన గిరిజనులలో తీవ్రనిరాశా ని స్పృహలు పాతుక పోయాయి. జైపాల్ సింగ్ తమ రాజకీయ అస్తిత్వం కోసం జార్జండ్ రాష్ట్ర డిమాండ్ 1960 వరకూ కొనసాగించి నప్పటికీ, ఆ డిమాండ్ విషయంలో కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను కదిలించలేక పోయాడు. గిరిజనుల ఆకాంక్షలను పూర్తి చేయని జైపాల్ సింగ్ జార్జండ్ పార్టీని 1963లో భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ లో కలిపేసాడు. దీంతో ఆయన ప్రత్యేక జార్జండ్ రాష్ట్ర డిమాండ్ కు స్వస్తి చెప్పాడు. కాంగ్రెస్ తీర్థం

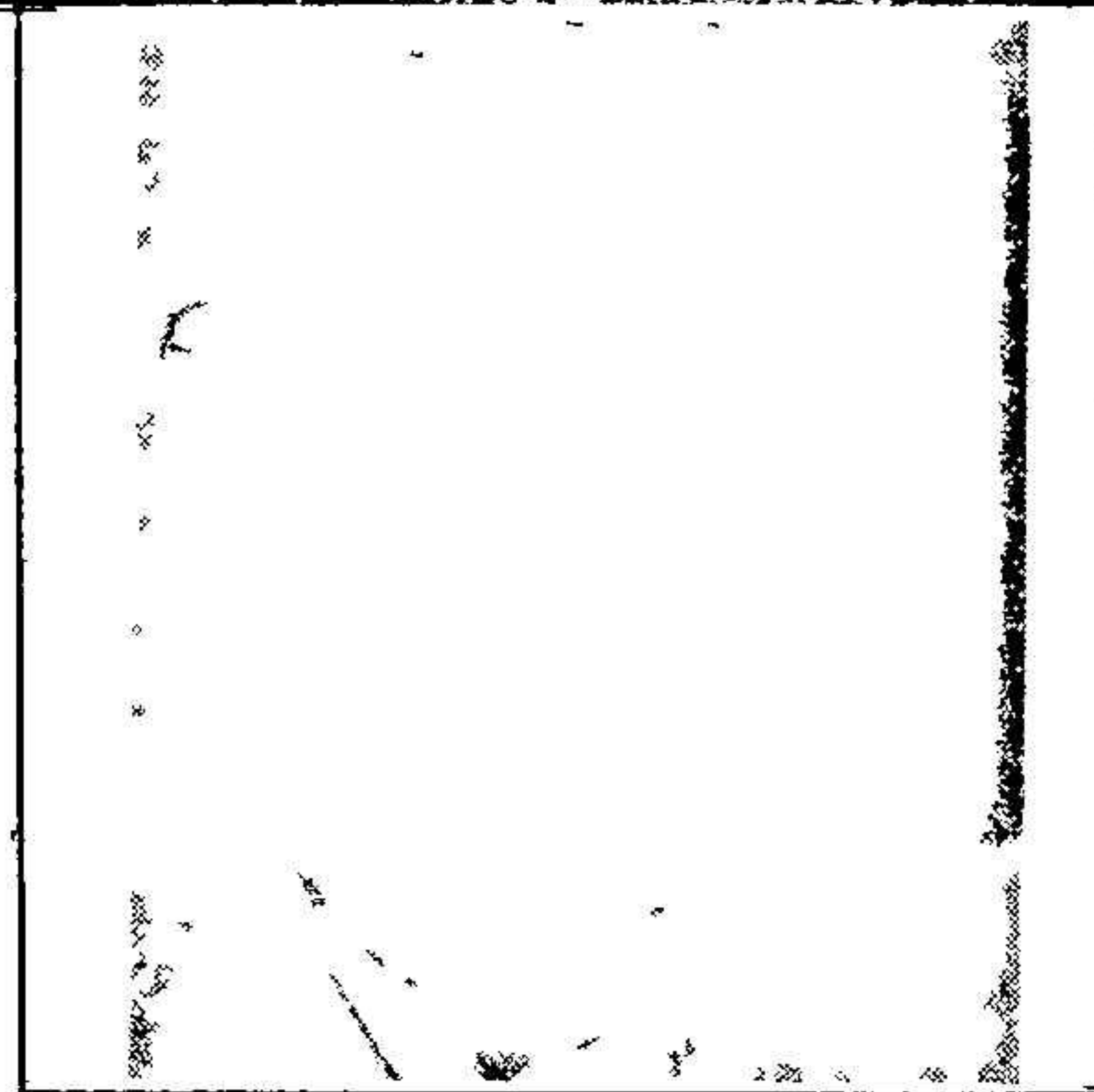
పుచ్చుకున్నప్పటి నుంచి కాంగ్రెస్ పార్టీ మాత్రమే గిరిజనుల సమస్యలను పరిష్కరిస్తుందని ప్రచారం చేయడం మొదలు పెట్టాడు. తీవ్ర వంచనకు గురైన గిరిజన ప్రజానీకం మరో కొత్త వెలుగు కోసం చూడడం మొదలు పెట్టింది. గిరిజనుల ప్రయోజనాలను కాపాడుతామనే పేరుతో అనేక సంఘాలు వెలిసాయి. ఇవి కొన్ని కాంగ్రెస్, సి.పి.ఐ., బి.జె.పి. లాంటి పాలక వర్గ పార్టీల సృష్టి కాగా, కొన్ని గిరిజన నాయకుల నాయకత్వంలో కొనసాగుతున్నాయి. మరోవైపు గిరిజన, గిరిజనేతరుల మధ్య చిచ్చుపెట్టడానికి కాంగ్రెస్ కుట్రలు పన్నుతూనే ఉంది. దీంతో గిరిజన తెగలు జార్జండ్ రాష్ట్ర సిద్ధికన్నా తమ జాతుల ప్రత్యేక అస్తిత్వం పై దృష్టి సారించడం మొదలు పెట్టాయి. జైపాల్ సింగ్ నాయకత్వంలో సంఘటితంగా ఉన్న గిరిజన ప్రజానీకం అనేక తెగలుగా చీలి పోయింది. వీరి మధ్య అనేక భాష, సాంస్కృతిక విభేదాలు పొడసూపాయి. అయినప్పటికీ, తమకు కష్టాలు సమస్యలు, కడ తేరాలంటే, తమదైన ఒక ప్రత్యేక రాష్ట్రం, స్వయం పరిపాలన అవసరమనే విషయాన్ని గిరిజన ప్రజానీకం గుర్తించింది. ఈ క్రమంలో గిరిజనుల చిరకాల ఆశయాన్ని సామ్ము చేసుకోవడానికి అనేక పార్టీలు తలెత్తుతూనే ఉన్నాయి. దాదాపు 51 పార్టీలు సంఘాలు ఏర్పడ్డాయి. ఇందులో ప్రధానమైనవి, హల్ జార్జండ్ పార్టీ, బిర్సా సేవాదళ్, అఖిల భారత జార్జండ్ పార్టీ, బీహార్ ప్రాంత జార్జండ్ పార్టీ, జార్జండ్ ముక్తి మోర్చా మొదలైనవి. అయితే జార్జండ్ రాష్ట్ర విషయంలో, దాని సరిహద్దు విషయాలలో ఈ సంఘాలు, ఈ పార్టీ మధ్య విభేదాలు అనేకం ఉన్నాయి. కొన్ని పర్గాలేమో జార్జండ్ రాష్ట్రాన్ని బీహార్ ప్రాంత గిరిజనులు ఉన్నంత వరకే పరిమితం చేయాలని, బీహార్, మధ్యప్రదేశ్, ఒరిస్సా, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రాలలో గిరిజన జనసాంద్రత గల 21 జిల్లాలను కలుపుతూ జార్జండ్ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాయి. 1963లో కాంగ్రెస్ లో విలీనం చేయబడ్డ జార్జండ్ పార్టీ తిరిగి 1970 ప్రాంతంలో ప్రముఖ గిరిజన నాయకుడు సైబు సారన్ జార్జండ్ ముక్తి మోర్చాపేరున

చేశారు. అప్పటి నుంచి జార్జండ్ ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోసం జార్జండ్ ముక్తి మోర్చా అంచెలంచెలుగా ఉద్యమాన్ని కొనసాగిస్తునే ఉంది. తమ లక్ష్యాలను ఎవరిస్తూ అప్పటి ప్రధాని ఇందిరా గాంధీ దృష్టికి జార్జండ్ రాష్ట్ర విషయాన్ని తీసుకెళ్ళింది. జార్జండ్ రాష్ట్ర విషయంలో తాము ముందుండి సాధిస్తామన్న ప్రతి సంఘానికి గిరిజనులు బ్రహ్మరథం పడుతూనే ఉన్నారు. 1977లో పెద్ద ఎత్తున ఉద్యమం చేపట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకెళ్ళారు. ప్రధాన గిరిజన పార్టీ అయిన జార్జండ్ ముక్తి మోర్చా 1980లో జరిగిన ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ ఐ తో పాటు పెట్టుకోవడంతో గిరిజనులు ఎవరిని నమ్మాలో ఎవర్ని నమ్మకూడదో తెలియని పరిస్థితి ఏర్పడింది. గిరిజనులు తాత్కాలికంగా కొంత నిరాశ నిస్పృహలకు గురయ్యారు. 1980లో రాంచి యూనివర్సిటీలో గిరిజన భాషా సంస్కృతి అధ్యయనాల సంస్థ ఏర్పడడంతో గిరిజనులకు మేధావుల మద్దతు లభించింది. గిరిజన భాషలలో అనేక రకాల రచనలు, వెలువడడంతో ఒక రకమైన రాజకీయ చైతన్యానికి దారి తీసింది. దీని తరువాత గిరిజనేతరులైన స్థానిక గని కార్మికుల మద్దతు కూడా జార్జండ్ రాష్ట్ర ఉద్యమానికి లభించింది. అనేక మంది నాయకులు జార్జండ్ రాష్ట్ర విషయంలో గిరిజనులను కూడగట్టడానికి ప్రయత్నిస్తున్నప్పటికీ, వాళ్ళు తమ గిరిజన తెగల నాయకులుగానే పరిమిత మయ్యారు. జార్జండ్ ముక్తి మోర్చా నాయకుడు సైబుసోరకన్ మాత్రం స్థానిక మార్కిస్టు, కాలరీ కాంగ్రెస్ యూనియన్ నాయకుడు ఎ.కె. రాయ్ లాంటి మేధావులను కూడగట్టి గిరిజనేతరుల, కార్మికుల మద్దతు పొందడంలో విజయం సాధించాడు. ఇప్పటి వరకు జార్జండ్ రాష్ట్రం కోసం గిరిజన సంఘాల నాయకులు వైఖరి పైవిధంగా ఉంటే అక్కడ కొద్ది మేరకు ప్రాబల్యం కలిగిన సి.పి.ఐ., బి.జె.పి. కాంగ్రెస్ ల వైఖరి అనేక అవకాశవాద పంథాలతోనూ పొత్తులతోనూ గిరిజనుల చిరకాల వాంఛ అయిన ప్రత్యేక రాష్ట్ర డిమాండ్ ను తమ రాజకీయ ప్రయోజనాలకు బలి తీసుకునే విధంగా ఉంది.

పాలక పార్టీల వైఖరి

ప్రస్తుత చోటానాగపూర్ పీఠ భూమి ప్రాంతంలో జార్జండ్ రాష్ట్ర ప్రమేయం లేకుండా ఏ నాయకుని ఉపన్యాసం కాని, ఉండడంలేదు. సి.పి.ఐ., బి.జె.పి. పార్టీలు తమ రాజకీయ ప్రయోజనాల గురించి తమ తమ పరీధులలో జార్జండ్ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాయి. 1985 నుంచి జార్జండ్ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమం కొత్త మలుపు తిరిగింది. జార్జండ్ లిబరేషన్ ఫ్రంట్, అఖిల భారత జార్జండ్ విద్యార్థి సంఘం, మొదలైన సంఘాలు ఉద్యమాన్ని తీవ్రతరం చేశాయి. ఇదే కాలంలో జార్జండ్ కో ఆర్డినేషన్ కమిటీ (1986) ఏర్పడింది. ఈ కమిటీకి రాంచి యూనివర్సిటీ మాజీ వైస్ చాన్సలర్ రామ్ దయాల్ ముండా నాయకత్వం వహిస్తున్నాడు. ఇందులో జార్జండ్ విముక్తి మోర్చా కొల్హన్ రక్షా సమితి లాంటి అనేక సంఘాలు ఉన్నాయి. అప్పటికే కొన్ని మిలిటంట్ విద్యార్థి యువజనసంఘాలు తలెత్తి లక్ష్య నిధికోసం బండ్లు, రాస్తారోకోలు, మొదలుపెట్టాయి. ఇదే కాలంలో జార్జండ్ న్యూడెంట్స్ యూనియన్, జార్జండ్ లిబరేషన్ ఫ్రంట్ లు వెలుగులోకి వచ్చాయి. వీటితోకొన్ని మార్కిస్టు, లెనినిస్టు వర్గాలు కూడా పాలు పంచుకోవడంతో ఉద్యమం చురుకుగా కొనసాగుతున్నది. జార్జండ్ విద్యార్థి సంఘానికి సూరజ్ సింగ్ బిస్వా నాయకత్వం వహిస్తున్నాడు. జార్జండ్ ఉద్యమం విద్యార్థుల చేతుల్లోకి పోతున్న కొద్దీ గిరిజనులపై పాలక పార్టీల పట్టు తగ్గిపోతున్నది. దీంతో జార్జండ్ విషయంలో సి.పి.ఐ., బి.జె.పి.ల వైఖరి స్పష్టం చేయక తప్పలేదు. సి.పి.ఐ. మాత్రం బీహార్ లోని గిరిజన ప్రాంతాలను మాత్రమే జార్జండ్ రాష్ట్రంగా ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నది. బి.జె.పి. మధ్యప్రదేశ్ లోని బీహార్ లోని కొన్ని జిల్లాలను కలిపి వనాచల్ పేరుతో ఉద్యమిస్తున్నది. జార్జండ్ రాష్ట్ర డిమాండ్ కు అడ్డుడైన జైపాల్ సింగ్ క్రిష్ణియన్ అయినందువల్ల బి.జె.పి. జార్జండ్ డిమాండ్ ను వ్యతిరేకిస్తూ వనాచల్ ను ప్రతిపాదించింది. కాంగ్రెస్ మాత్రం తమ అవకాశవాద రాజకీయాలతో గిరిజనుల

జార్జండ్ కో-ఆర్డినేషన్ కమిటీ నేత రాందయాల్ ముండా

ఒట్లను సొమ్ము చేసుకోవడానికి ఎన్నికలు రాగానే, జార్జండ్ విషయం ఎత్తడం, ఆ వెంటనే దాన్ని మరిచి మిన్నకుండాడం లాంటి వైఖరిని అవలంబిస్తున్నది. 1989 చివరి ప్రాంతంలో లోక్ సభ, అసెంబ్లీ ఎన్నికలపుడు జార్జండ్ రాష్ట్ర విషయం ప్రస్తావించి గిరిజనుల ఒట్లు దండుకున్న జనతాదళ్ నాయకులు ప్రస్తుతం ఆ విషయాన్ని మరిచి పోయారు. 1989లో జరిగిన అసెంబ్లీ, పార్లమెంటు ఎన్నికలలో జార్జండ్ ముక్తి మోర్చా 19 అసెంబ్లీ సీట్లను మూడు పార్లమెంటు సీట్లను, సి.పి.ఐ. 23 సీట్లను గెలుచుకుంది. జార్జండ్ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమ ఉద్యతిని గమనించి అప్పటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం, జార్జండ్ వ్యవహారాల కమిటీని నియమించింది. అప్పట్లో ఈ కమిటీ గిరిజన జిల్లాలకు స్వయం ప్రతిపత్తి కల్పించాలని సిఫార్సు చేయగా, ఆ సిఫార్సులను కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం బుట్ట దాఖలా చేసింది. బి.జె.పి., జనతాదళ్ లాంటి శక్తుల మనహా జార్జండ్ విముక్తి మోర్చా సర్దన్ ఏకాన్ పరిషత్ లాంటి సంఘాలతో 1986లో ఏర్పడిన జార్జండ్ కో ఆర్డినేషన్ కమిటీ కేంద్రంలోని నేషనల్ ఫ్రంట్ ప్రభుత్వంపై వత్తిడి తేవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయి ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమిటంటే పైన పేర్కొన్న సంఘాలన్నీ నేషనల్ ఫ్రంట్ ప్రభుత్వానికి మద్దతునిస్తున్నట్లు వంటేవే. గతంలోని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం జార్జండ్ గిరిజనుల నమన్యల పరిశీలనకు జార్జండ్ వ్యవహారాల కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది (తరువాయి భాగం 17వ పేజీలో)

కొటిల్కుని మనుమలు ఇవ్వాల మళ్ళీ విషం కక్కుతున్నారు. మనువు ముదిమనుమలు మనల్ని మళ్ళీ సర్వనాశనం చెయ్యాలని చూస్తున్నారు. మనం చదువుకొని తలెత్తుక తిరుగుతుంటే వాళ్ళ కళ్ళు మళ్ళీ ఎర్రబారుతున్నాయి. మనం అధికారపు గదుల్లో అడుగుబెట్టి, వారి చేతిలోని కలాన్ని గుంజుకుని ఈ దేశపు చరిత్రను తిర గరాస్తామేమోనని గంగవైరు లెత్తుతున్నారు.

కొటిల్కుని మనుమలు ఇవ్వాల మళ్ళీ విషం కక్కుతున్నారు. మనువు ముదిమనుమలు మనల్ని మళ్ళీ సర్వ నాశనం చెయ్యాలని చూస్తున్నారు. మనం చదువుకొని తలెత్తుక తిరుగు తుంటే వాళ్ళ కళ్ళు మళ్ళీ ఎర్రబారు తున్నాయి. మనం అధికారపు గదుల్లో అడుగుబెట్టి, వారి చేతిలోని కలాన్ని గుంజుకుని ఈ దేశపు చరిత్రను తిర గరాస్తామేమోనని గంగవైరు లెత్తు తున్నారు.

విద్యలో, ఉద్యోగాల్లో 49.5 శాతం వెనుకబడినతరగతులకు, మాలమాది గలకు, గిరిజనులకు పోతే దేశం పాడైపోతుందని అరుస్తున్నారు. ప్రతిభ పాడైపోతుందంటున్నారు. తమకు మాత్రమే ప్రతిభ ఉందనుకుంటున్న ఈ కొటిల్కుని మనుమలు పెట్టుబడి దారుల ప్రతికలను తమ చేతిలో పెట్టుకొని అగ్రకుల యువకుల్ని అపొంస పేరుతోనే 'కులపొంసకు' రెచ్చగొడుతున్నారు

కొటిల్కునిజానికి క్యాపిటలిజం జోడించబడింది. కనుక ఇప్పుడు యువకుల్ని కూడ రోడ్లమీదికి పంపుతున్నారు. ఈ అధునిక మనువులు మహిళల విద్య, ఉద్యోగాలకు కూడ వ్యతిరేకులని రోడ్లమీది కొస్తున్న ఈ యువకులకు తెలియదు కాబోలు. ఈ స్త్రీలు ప్రతికల్లోని కార్మికులను పరిశీలించి, వారి స్త్రీ వ్యతిరేకతను అర్థం చేసుకుంటే మంచిది.

ఉద్యమాన్ని ఒక రాష్ట్రం నుండి మరో రాష్ట్రానికి ఎగబాకించాలని ఒక ప్రతికాఫీసు నుండి మనువు, మరో ప్రతికాఫీసునుండి కొటిల్కుడు ఎడిటోరియల్స్ మీద ఎడిటోరియల్స్ రాస్తు

న్నారు. విద్యకోసం, ఉద్యోగాలకోసం అడిగే ఈ శూద్రుల్ని సర్వనాశనం చేసేంతవరకు తమ కలాలను దింపం అంటున్నారు.

ఒక పండితుడు చచ్చిన నెహ్రూను ఆయన బొంద నుండి తవ్వ మళ్ళీ పైకి పట్టుకొచ్చాడు. నెహ్రూ మనుమనిలో అవినీతిని దొరకబట్టిన కాశ్మీరీ బ్రాహ్మణుడు తాతలోని గొప్ప తనాన్ని, ప్రావీణ్యతను బురదగుంటలో చేవను పట్టినట్టు పులిమి పట్టు కున్నాడు. నెహ్రూ శ్మశానం నుంచి ఎక్స్‌ప్లెన్ ఆఫీసు కొచ్చి ఈ దేశపు శ్రమ జీవుల్ని అవమానిస్తున్నాడు. ఈ దేశం లోని విద్యను, ఉద్యోగాల్ని, రెండేతరగతి

వర్గం పట్ల ఆయనకున్న 'గౌరవాన్ని' చూశాం. శ్రామికులకు ఉద్యోగాలిస్తే దేశం చెడుతుందట. ఇక్కడ ప్రతిభ పడిపోతుందట. అధునికయుగంలో ఇంత ధైర్యంగా ఈ విషయాన్ని చెప్పడానికి వీరికెంత అక్రోశముందాలి. ఈ నెహ్రూలో మనం మనువును, కొటిల్కుని, పరాశరున్ని, నారదున్ని, వ్యాసున్ని, వాల్మీకిని - అందరినీ ఐక్యంగా చూస్తున్నాం. ప్రజాస్వామ్యవాదినని చెప్పుకుంటున్న అరుణ్ శౌరీలో 'బ్రాహ్మణత్వపు' నిద్ధాంతవేత్తను చూస్తున్నాం. మన కళ్ళముందు మళ్ళీ ఒక శకునిని చూస్తున్నాం.

అరుణ్ శౌరీ అవసరమనుకుంటే గాంధీని లేపుతాడు. అవసరమనుకుంటే నెహ్రూని, జె.పి.ని లేపుతాడు. వీళ్ళు దరి చేత వాజ్ పాయికి, ఎల్.కె. అధ్యానికి మైత్రిని కుదురుస్తాడు. ఈదేశనవ్వైక్యత కోనమే నాధురాం గాడ్ సే నిన్ను చంపాడని గాంధీకి చెబు తాడు. ఇందిరాగాంధీ పార్సీవాణ్ణి పెళ్ళిచేసు కున్నది కనుకనే నిన్ను జైళ్ళ పెట్టిందని జె.పికి చెబుతాడు. ఈ పొరపాట్లు తప్ప మన వేళ్ళు ఒక్కటేనని అందరికీ చెబుతాడు. మనలో మనకు ఎన్ని కొట్లాటలున్నా శూద్రుల విషయానికొచ్చే వరకు మనమంతా ఒక్కటేనంటున్నాడు. మనం ప్రావీణ్యం, వాళ్ళు పనికి మాలిన వాళ్ళు. మనకు పిలక జుట్టు లేక పోయిన మన తాతలు తగిలించిన 'ద్విజన్య' దారంపోసలు మన పొట్టలపై వేలాడుతున్నాయి అంటున్నాడు. తూర్పు దిక్కున ఉన్న 'హిందూ' కస్తూరి సర్వేపల్లిని ఘోరి నుండి లేపుతున్నాడు. ఈ దక్షిణాది పండితుడు మనకు ఇప్పుడు రిజర్వేషను వల్ల 'ప్రతిభ'

**పరాన్న భుక్కులు
ప్రతిభ గురించి
మాట్లాడుతున్నాయి!**

ప్రజల చేతిలో, మూడే తరగతి ప్రజల చేతుల్లో పెట్టద్దంటున్నాడు. ఈ దేశం ఎల్లప్పుడు "ఫస్టుక్లాసు" ప్రజల చేతుల్లోనే ఉండాలని తాను కలలు కన్నా నంటున్నాడు. ఫస్టుక్లాస్ ప్రజలంటే బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులన్న మాట. సెకండ్ క్లాస్, థర్డ్ క్లాస్ ప్రజలంటే వెనుకబడిన తరగతుల వారు, ఎన్.సిలు అన్నమాట.

అమ్మయ్య! ఇప్పుడు మనం నెహ్రూ నిజ స్వరూపం చూశాం. శ్రామిక

ఎంత దెబ్బ తింటుందో 'వేదాంతం' రూపంలో చెబుతాడు. చాకలివాడు చదువుకుంటే 'స్వర్గం'లో ఉన్న తనకు బట్టలెవ్వరుతకాలి. మంగలివాడు మంత్రి అయితే రాధాక్రిష్ణన్ కి నున్నగా గడ్డమెవరు గియ్యాలి. నున్నటి గడ్డంలేక, తెల్లటి గుడ్డలు లేక ఆయన స్వర్గం నుండి నరకానికి మార్చబడితే ఈ ప్రపంచానికి ఎంత పాపం చుట్టు కుంటుంది. మొన్నటి దాక అరుణ్ శారి-కస్తూరి ఎంత శత్రువులో ఇవ్వాల చాకలి, మంగలి, కమ్మరి, కుమ్మరి, మాల మాదిగలకు దేశంలో విద్యా, ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలనే సరికి అంత మిత్రులయ్యారు. ఇప్పుడు యన్. రాం- చిత్రాల గోల ప్రక్కకు పోయింది. అందరూ ఐక్యమయ్యారు. ఈ దేశంలో శూద్రులంతా ఐక్యం కాకుండా ఉండాలని ముక్కోటి దేవతలకు మొక్కుతున్నారు. తమ తాత ముత్తాతలు చల్లిన కులం గింజలు ఎన్నో మొక్కలుగా పెరిగాయి. చెట్లయి నిలిచాయి. ఇప్పుడా కులం చెట్లను ఎవరు నరుకుతారన్నా వీరి గుండెల మీద రైళ్ళు పరుగెడు తున్నాయి.

ఈ గండం నుండి మళ్ళీ గట్టెక్కెందుకు ఇప్పుడొంగ్ల భాషలో భాష్యం చెబుతున్నారు. సంస్కృతం ఇప్పుడు తమ తరగతిలో కూడా

అంటున్నాడు. ఇప్పుడు ఎ.పి.సింగ్ మీద అరుణ్ శారి ఎరుచుకు పడుతున్నాడు. పూజారులతో ఉండాలన్న క్షత్రియుడు శూద్రులతో పోతున్నాడేమి టనేది వీరి ప్రశ్న. కాని అసలు యుద్ధమంతా శూద్రులమీద, చాకలి, మంగలిమీద కమ్మరి, కుమ్మరిమీద, కురుమ గొల్లమీద, మాల మాదిగలమీద, గోచిగుడ్డ కూడలేని గిరిజనుల మీద. నయాన భయాన వీళ్ళందరినీ మళ్ళీ వారిస్థానంలో ఉంచేంతవరకు వీరిక నిద్రపోమంటున్నారు. రిజర్వేషన్ నీటి మూటను చూపించి ఒట్లు తెచ్చుకొమ్మని బ్రాహ్మణుడు నలహాయిస్తే ఈ క్షత్రియుడు విద్య, ఉద్యోగాల్ని మూటకట్టి ఇస్తానంటాడేమని ఎ.పి.సింగ్ పట్ల వీరి ఆందోళన. అవసరమైతే ఎ.పి.సింగ్ ని కూడ గద్ద దింపాలని ఆలోచిస్తున్నారు.

వీళ్ళుమనకు చదువుకోవడానికి స్కాలర్ షిప్ లిస్తారట, ఆర్థిక సహాయం చేస్తారట (ఈ ఆర్థిక వనరులన్నీ వీరి అబ్బసొమ్ము అయినట్లు) వీళ్ళ తాతలు మనకు గోతులు తవ్వారు. వీడు నీకంటే ఎక్కువన్నారు. నువ్వు వానికంటే ఎక్కువన్నారు. నువ్వు వానింట్లో తింటే స్వర్గం దొరకదన్నారు. భూమి మీద మనం అనుభవించే నరకం మరోజన్మలో

లంతా ఒక్కటిగానే ఉన్నారు. ఆనాడే కాదు, ఈనాడుకూడ. ఢిల్లీలో అరుణ్ శారి కేకవేస్తే కేరళలో ఉన్న నంబూద్రి పలుకుతున్నాడు. ఢిల్లీలో ఎల్.కె. అద్వాని నినాదమిస్తే (దురదృష్టవశాత్తు) కేరళలో ఉన్న నంబూద్రిపాద్ సైతం అందుకుంటున్నాడు. కొద్దిమంది కమ్మూనిస్టులు తప్ప దోపిడికి గురౌతున్న కులాలకు వచ్చేసరికి అగ్రకుల దురహంకారు లంతా ఒక్క తిరుగానే 'ఆలోచిస్తున్నారు. దేశంలో ఉన్న క్షత్రియులంతా ఒక్కటిగానే ఉన్నారు. రాజస్థాన్ లో ఉన్న క్షత్రియుడు కత్తి ఎసిరితే ఆంధ్రలో ఉన్న విజయనగర రాజా అందు కుంటున్నాడు. గుజరాత్ లో ఉన్న వైశ్యుడు (మార్యాడి) దొంగబాటు ఎసిరితే అస్సాములో ఉన్న మార్యాడి అందుకుంటున్నాడు. దొంగతూకాలతో మనల్ని కొల్లగొడుతున్నారు.

ఈ ముగ్గురు రాజ్యాంగంమీద, విద్య ఉద్యోగాలమీద, వ్యాపారంమీద తమ వట్టు చెక్కుచెదరకుండా ఉండాలనుకుంటున్నారు. ముఖ్యంగా ఎ.పి.సింగ్ అధికారంలోకి వచ్చాక వశోర్య సామ్రాజ్యం మళ్ళీ పునరావృతమైంది అనుకున్నారు. చరిత్ర మళ్ళీ, మళ్ళీ పునరావృత మౌతున్నందుకు సంకలెగరేసారు.

శూద్రులు చరిత్రను పునరావృతం కానివ్వమంటున్నారు. ఈ అన్నిరంగాల్లో మావంతు వాటా మాకు కావాలంటున్నారు. అగ్రకులాల దురదృష్టవశాత్తు దళితుల్లో అంబేద్కర్ పుట్టాడు. ఈ రాజ్యాంగ యంత్రం ఇలా ఉన్నంతవరకు కులాల వారిగా జనసంఖ్యను బట్టి విద్యను, ఉద్యోగాల్ని పంచుకోవాలన్నాడు.

జాడలేకుండా పోయింది కదామరి. ఆంగ్ల భాషమీద గొడ్డలి వేటు వేసిన ములాయం సింగ్ మీద వీళ్ళు యుద్ధభేరీలు మోగించారు. వర్గ రీత్యా తమ కంటూ దూరంగా లేక పోయినా కులం రీత్యా ఎంతో దూరమున్నాడు ములాయంసింగ్. తమ అధికార గద్దె దగ్గర కావలికుక్కుగా ఉండాలన్న వాడు ఇప్పుడు అగద్దెనెక్కి పరిపాలిస్తున్నాడు. ఎంత ఘోరం జరిగిపోతుంది? ఇన్ని బాధల మధ్య 'గ్రామనినాదంతో ట్రాక్టర్ జాట్ (దేవీలాల్) ముందుకొచ్చాడు. అతన్ని రెండో దెబ్బలో ఇంటికి పంపించారు. కాని ఒట్ల చిక్కులో చిక్కుకున్న ఎ.పి.సింగ్ 'కొటిల్సుని' మాటకాదని ఇప్పుడు వెనుకబడిన తరగతుల వారికి 27 శాతం రిజర్వేషన్

మనకు స్వర్గం దొరికేందుకే అన్నారు. వాళ్ళు ఇక్కడ అనుభవిస్తున్న స్వర్గ సుఖాలు మరోజన్మలో మన మేలుకోసమే అన్నారు. వేదం ఎంటే మన చెవుల్లో సీసం పోసారు. అక్షరాలు నేర్చుకుంటే మన చేతులు నరికారు. బాణం కొట్టనేర్చుకుంటే చేతి బొటనవేళ్ళు నరికారు. విద్య, ఉద్యోగాలు నూటికి నూరుపాళ్ళు తమ సొత్తు అన్నారు. ఇది ఇలానే తరతరాలు కొనసాగాలన్నారు. "ఇవ్వాలే మనం మాకు విద్య, ఉద్యోగాలు కావాలంటే" రిజర్వేషన్ ప్రమాదకరమంటున్నారు. ప్రతిభ దెబ్బతింటుందంటున్నారు. ఎన్ని నాలుకల పాములు వీళ్ళు?

కులవ్యవస్థ వారికి నష్టం చెయ్యలేదు. దేశంలో ఉన్న బ్రాహ్మణు

పత్రికా రంగంలో, పూజారంగంలో విద్యాలయాల్లో, న చివాలయాల్లో బ్రాహ్మణులు (కొటిల్సులు), ప్రధాన మంత్రి గద్దెపై క్షత్రియుడు (చంద్రగుప్తుడు) వ్యాపారరంగంలో మార్యాడీలు, మళ్ళీ పాతకాల మొచ్చిందని సంతోషించారు. కాని వచ్చిన సమస్యల్లా శూద్రులు చరిత్రను పునరావృతం కానివ్వమంటున్నారు. ఈ అన్నిరంగాల్లో మావంతు వాటా మాకు కావాలంటున్నారు. అగ్రకులాల దురదృష్టవశాత్తు దళితుల్లో అంబేద్కర్ పుట్టాడు. ఈ రాజ్యాంగ యంత్రం ఇలా ఉన్నంతవరకు కులాల వారిగా జనసంఖ్యను బట్టి విద్యను, ఉద్యోగాల్ని పంచుకోవాలన్నాడు. వాళ్ళు 'స్వర్ణయుగం' చేసుకుందామనుకున్న

ఈ కలియుగంలో మళ్ళీ బుద్ధులు పుడుతున్నారు (విద్యావంతుడైన ప్రతి దళితుడు వీరికి బుద్ధునంత ప్రమాదంగా కనిపిస్తున్నాడు) అనుకోని రీతిలో క్షత్రియుడు కూడ అటుమొగ్గు చూపుతున్నాడు. మళ్ళీ ప్రళయకాల మొచ్చింది. ప్రతిభ ప్రమాదంలో పడిందని గోలచేస్తున్నారు.

ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే కాలుకదల్చకుండా వీరు మనకష్టాన్ని వందికొక్కుల్లా వేశారు. ఈ వందికొక్కులు ఎప్పుడైనా వని చెయ్యంగ మనం చూశామా? పంది కొక్కుకు ఏ ప్రతిభ ఉంటుంది. మరో మనిషి కంటబడకుండా ఇతరుల ధనరాసులకు, శ్రమరాసులకు బొక్కలు బెట్టే ప్రతిభ ఉంటుంది. కాలు కదలకుండా తిని బొరబెట్టే వారి బుర్రలో ఏముంటుంది? ప్రావీణ్యతతో పనిచేసి ఉత్పత్తిని ఎలా పెంచాలనే ఆలోచన ఉంటుందా? పనిలో ప్రావీణ్యతను సంపాదించి ప్రపంచాన్ని ఉద్ధరించాలని ఉంటుందా? వీడిప్రతిభంతా దోపిడీ క్రమానికి ప్రమాదం రాకుండా ట్రీక్కులు చెయ్యడం చూట్టా మాత్రమే తిరుగుతుంది. వీడి ప్రతిభ పదిగింజల్ని ఎన్నడైనా పండించిందా? పండించిన గింజల్ని పదిలంగా భుజించింది. మన శ్రాద్ధం పెట్టింది వారి బొజ్జల్ని శ్రద్ధగా పోషించడానికే.

అసలు ప్రతిభ కాయ కష్టం చేసే శ్రమ జీవితంలో ఉంటుంది. చక్కగా చాలు దున్నగలిగినవాడు, కత్తికాటుత గలకుండా గడ్డం, గుండు కొరిగినవాడు, చచ్చిన శవం చర్మం నుండి కీర్లు చెప్పలు చేసినవాడు, గొట్టెబొచ్చునుండి చక్కని గొంగలి నేసినవాడు ఎంత గొప్ప ప్రతిభావంతుడు. ఈ ప్రతిభకు తోడు నాలుగక్షరాలు నేర్చుకుంటే 'మన బొంద నిలువెల్లా కూడపెడతారని' అర్థం చేసుకున్న కొటిల్కుడు, మనువు, నారదుడు కుట్ర బన్నితే పుట్టిన బిడ్డ కులం. ఈ బిడ్డ సహజంగా స్త్రీ, పురుష సాంగత్యం వల్ల పుట్టిన బిడ్డకాదు. (అలా పుట్టింది వర్గం) ఇది పురుషునికి, పురుషునికి ఏర్పడ్డ సాంగత్యం వల్ల పుట్టిన బిడ్డ. ఇది మనువు కొటిల్కుని

సాంగత్యం వల్ల పుట్టిన శిశువు. ఈ కుల వ్యవస్థనుకన్న బ్రాహ్మణ సిద్ధాంత వేత్త ప్రతిభకు ప్రతీక కాదు అతను కుట్రకు, కుటిలత్వానికి, మోసానికి ప్రతీక.

ఈ పందికొక్కులు దేశాన్ని ఎన్ని వందల సంవత్సరాల నుండి పరిపాలిస్తున్నాయి. ఈ పందికొక్కుల పరిపాలనలో ఈ దేశం ఎప్పుడు ఫస్టుక్లాస్ దేశంగా ఉంది? ఇక్కడ వేదం పుట్టిన నాటినుంచి నేటి వరకు ఇక్కడి శూద్ర జనం (సంఖ్యరీత్య ఎల్లప్పుడూ

ఇవాళ మనం విద్య, ఉద్యోగాలకోసం రిజర్వేషన్లు అడుగు తున్నామంటారేం? వీరు వేల సంవత్సరాలనుండి విద్యను తమ బంధీలో ఉంచుకొని, తమకు రిజర్వు చేసుకొని దాన్ని సర్వనాశనం చేశారు. ఇవ్వాల జరిగే శ్రమ జీవుల పోరాటం విద్యను వీరినుండి, వీరి మంత్రాల సంస్కృతి నుండి విముక్తి చెయ్యడం కోసం. వీరి చేతిలో 100 శాతం రిజర్వు చెయ్యబడ్డ అధికారాల్ని, అవకాశాల్ని డిరిజర్వు చెయ్యడం మన పోరాట లక్ష్యం.

85 శాతం ఉన్నారు) ఎన్నడు కడుపునిండాతిని, కంటినిండా నిద్ర పొయ్యారు? ఎన్నడు గడగడలాడిస్తున్న చలినుండి శరీరాన్ని కాపాడుకునేందుకు మూరెడు గుడ్డకు నోచుకున్నారు. 20 శాతం ప్రజల్ని అంటరాని వారని ఊరి బయట ఉంచి బజారు వెంట నడిస్తే బాట మైల పడుతుందని సిద్ధాంతం అల్లడం ప్రతిభా? నేలమీద ఉమ్మితే నేల మైల వడుతుందని వెడకు ముంతకట్టుకొని నడువాలని చెప్పడం ప్రతిభా? చచ్చిన శవాన్ని ముట్టుకుంటే మైలబడతామని చెప్పడం ప్రతిభా? స్త్రీని ప్రాణాలతో చితిలోకి తోసి

చంపడం ప్రతిభా? రజస్వల అయిన కూతుర్ని తన ఇంట్లో ఉంచుకుంటే తండ్రి ప్రతినెలా ఆమె బహిష్టు రక్తాన్ని తాగాలని చెప్పిన ఈ బ్రాహ్మణ సిద్ధాంత వేత్తలది ప్రతిభా? ఫలితంగా పసి పిల్లలకు పెళ్ళిళ్ళు చేసి 'తండ్రి స్వర్గం కోసం కొడుకుని' కనాలని చెప్పిన 'గృహసూత్ర' దారులది ప్రతిభా?

దేశంలో వీరి కుళ్ళు కుల సిద్ధాంతాన్ని అమలు చేసేందుకు శవాన్ని కూడ ముట్టుకోవద్దు అని సిద్ధాంతం అల్లితే ఇక్కడ సైన్సు ఎంత నాశనమైంది? ఈ దేశంలో సైన్సును అభివృద్ధి చేసింది బ్రహ్మణ, వైశ్య, క్షత్రియులా! కాయకష్టం చేసిన శూద్రులా? చెల్ల పసరు నుండి మందులు తయారు చేసి ప్రాణాలు రక్షించే ప్రయత్నం చేసింది శూద్రులా బ్రాహ్మణులా? బ్రాహ్మణుడు ప్రతిరోగానికి తనమంత్రమే మందు అన్నాడు. యజ్ఞం చెయ్యమన్నాడు, యాగం చెయ్యమన్నాడు. దేవున్ని మొక్కుమన్నాడు. వీరు చెప్పినా నమ్మకశూద్రుడు సూదంటురాయి మీద ఆకు అలం వేసి మందు నూరుకున్నాడు. కాలు ఎరిగితే బద్దలేసి కట్టు కట్టుకున్నాడు. పసరు పోసి పసి పాపల్ని రక్షించుకున్నారు? మంత్రుల వార సత్వానికి ఫుట్టుకొచ్చిన అరుణేశ్వరి, కస్తూరి చచ్చిన నెహ్రూను లేపి మనకు సైన్సు గురించి చెబుతున్నారేం? సైన్సు మన అబ్బసాత్తు. మంత్రం వారబ్బసాత్తు. 'మంత్రాలకు చింతకాయలు రాలవని వినాడే నేర్చుకున్న మనకు ఇవ్వాల మనం రాజ్యాధికారానికి వస్తే సైన్సు దెబ్బతింటుందని పాఠాలు నేర్చుతున్నారేం?

ఇవాళ మనం విద్య, ఉద్యోగాలకోసం రిజర్వేషన్లు అడుగు తున్నామంటారేం? వీరు వేల సంవత్సరాలనుండి విద్యను తమ బంధీలో ఉంచుకొని, తమకు రిజర్వు చేసుకొని దాన్ని సర్వనాశనం చేశారు. ఇవ్వాల జరిగే శ్రమ జీవుల పోరాటం విద్యను వీరినుండి, వీరి మంత్రాల సంస్కృతి నుండి విముక్తి చెయ్యడం కోసం. వీరి చేతిలో 100 శాతం రిజర్వు

చెయ్యబడ్డ అధికారాల్ని, అవకాశాల్ని డిరిజర్లు చెయ్యడం మన పోరాట లక్ష్యం. నిజానికి అంబేద్కర్ కులాలవారిగా జనాభా ప్రాతిపదికపై అడిగి 85 శాతం ఎద్యను, ఉద్యోగాల్ని ఈ చాందసుల చేతిలో నుండి ఎముక్కి చెయ్యాలని డిమాండ్ చేశాడు. అగ్రకులాలకు భయపడ్డ మండల్ దాన్ని 52 శాతానికి కుదించాడు. తమ వర్గానికి భయపడ్డ ఎ.పి.సింగ్ దాన్ని 27 శాతానికి కుదించాడు. ఎ.పి.సింగ్ ది ఓట్లమీది ప్రేమగాని, దళితుల మీద ప్రేమకాదు. ఉత్తరాది రాష్ట్రాల్లో దళితుల్లో రగుల్కొంటున్న చైతన్యానికి ఈనాడు పెంచిన రిజర్వేషన్ నాందికాని ఎ.పి.సింగ్ దయాదాక్షిన్యాలు కాదు.

ఆధునిక భారత దేశంలో, బ్రిటిష్ వాళ్ళు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు, అతరువాత స్వాతంత్ర్య పోరాట కాలంలో ఈ అగ్రకుల "మేధావులే" నాయకులు. ఆనాడు భారత

కలెక్టర్లు ఎవరయ్యారు; పోలీసు అధికారులు ఎవరయ్యారు? డాక్టర్లు ఎవరయ్యారు. ఇప్పటికి ఈ కీలక భాగాలన్నీ బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య కులాల చేతుల్లో, ఈ మధ్య కాలంలో ఎదిగిన శూద్ర అగ్రకులాల వారి చేతుల్లోనే ఉన్నాయో! వీరంతా మెరిట్ గల మహనీయులే కదా! మరి దేశంగతి గిట్లెందుకున్నది. ఈ నాటికి ప్రజలు ఆకలికి అలమటించి ఆకు అలం తింటున్నారే! దీనికి బాధ్యులు ఈ మెరిట్ దారులు కాదా. మంత్రి మండలులన్నీ గుండాలు చేతుల్లో ఎందుకున్నాయి. ఈ గుండాల్లో ఎక్కువ మంది నెహ్రూ, అరుణ్ శౌరి, ఎల్.కె. అద్యని, వాజ్ పాయి సంతతికి చెందిన వారు కాదా? ఆరు వందల కోట్లు తిన్నాడని ఏ రాజీవ్ గాంధీ గురించి అరుణ్ శౌరి అరిచాడో ఆ రాజీవ్ గాంధీ ప్రతిభ గలిగిన నెహ్రూ మనుషుడా?

అబద్ధం చెబుతారు. ఫలాన రోజు సూర్యుని భూమి మింగుతుందని అబద్ధం చెబుతారు. ఫలాన రోజు భూకంపం వస్తుందని అబద్ధం చెబుతారు. ఫలాన చోట విడుగు పడుతుందని అబద్ధం చెబుతారు. ఇదంతా పొట్ట పోసుకోవడం కోసమే. ఆనాటి నుండి ఈనాటి వరకు సెక్రటేరియట్ లో పనిచేస్తున్న వీరి నీతిలో మార్పు ఉందా? వీరు చేస్తున్న ఈ దొంగ సంపాదనను మనం ప్రతిభ వల్ల సంపాదిస్తున్న సంపాదనే అంటామా? ఇక్కడే, అక్కడే బ్రాహ్మణులలో, క్షత్రియులలో వైశ్యులలో నీతిమంతులు లేరా అంటే ఉండవచ్చు. ఇక్కడే అక్కడే శూద్రులలో అవినీతిపరులు లేరా అంటే ఉండొచ్చు. కాని వర్గరీత్యా బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్యులు దోపిడిదారులు. శూద్రులు శ్రమ జీవులు అందులో క్రిందికులాల వారు కాయకష్టం చేసే జీవించే నీతి మంతులు. వీరిని అవినీతి

దేశ ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యం కావాలని బ్రిటిష్ వారు ఇచ్చిన రాయితీలను అనుభవించింది ప్రధానంగా బ్రాహ్మణ క్షత్రియ, వైశ్యలే. ఆనాడు ఈ 'మేధావులు' దేశాన్ని బ్రిటిష్ వారు

బ్రాహ్మణులలో, క్షత్రియులలో వైశ్యులలో నీతిమంతులు లేరా అంటే ఉండవచ్చు. ఇక్కడే అక్కడే శూద్రులలో అవినీతి వంతులు లేరా అంటే ఉండొచ్చు. కాని వర్గరీత్యా బ్రాహ్మణక్షత్రియ, వైశ్యులు దోపిడిదారులు. శూద్రులు శ్రమజీవులు అందులో క్రిందికులాల వారు కాయకష్టం చేసే జీవించే నీతిమంతులు.

కొల్లగొడుతు ఉంటే అడ్డుకున్నారా! బ్రిటిష్ వాడి ఎంగిలి మెతుకులకు ఆశపడి వారికి దేశాన్ని తాకట్టు పెట్టలేదా! దేశం కోసం తాము చేసిన త్యాగాల గురించి పదే పదే చెప్పుకుంటున్న ఈ అగ్రకుల దురహంకారులు దేశంకోసం చనిపోయిన వారి శవాలను లెక్కేసి వారి కుల, వర్గ వివరాల్ని బయటికి తియ్యడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా? ఈ దేశంకోసం ప్రతియుద్ధంలో, ప్రతిపోరాటంలో ప్రాణత్యాగం చేసింది ఎవరో లెక్కలు తియ్యడానికి వీరు సిద్ధంగా ఉన్నారా? ప్రాణత్యాగం చేసింది మన అన్నదమ్ములే. మన బంధువులే ఆత్యాగ ఫలాన్ని అనుభవించింది అగ్రకుల దురహంకారులే. 1947 నుండి నేటివరకు రాజ్యాధికారం ఎవరిచేతిలో ఉంది? మంత్రులెవరయ్యారు. సెక్రటరీలు ఎవరయ్యారు;

ప్రతిభ లేని పేరయ్య మనుషుడా? దేశంలో 'మెరిట్'తో అధికారులైన ఐ.ఎ.ఎస్ అధికారులు దేశ ప్రజల్ని కొల్లగొడుతున్నారా? లేక పేరయ్య బతికినట్లు గుడిసెల్లో బతుకుతున్నారా? 90 శాతం ఐఎఎస్ అధికార్లు నివసించే బంగ్లాలు వారి జీతాలతో కట్టుకున్నవేనా? లంచగొండి తనంతో సంపాదించినవా? లెక్కలు తియ్యమనండి.

గౌతమబుద్ధుడు ఈ దేశంలోని బ్రాహ్మణుల గురించి ఏమన్నాడో చూడండి "బ్రాహ్మణులు అబద్ధాలు చెప్పి, నీచమైన చర్యలు చేపట్టి ఇతరుల పొట్టగొట్టి జీవిస్తారు. దేవునికోసం యజ్ఞమంటారు. గడ్డిగాదం దేవుడికి అర్పణ చేసినట్లు చేసి బియ్యం, వెన్న నూనె సంపాదిస్తారు. ఫలాన చోట ఇల్లుకడితే అదృష్టముంటుందని అబద్ధం చెబుతారు. ఫలాన రోజు సూర్యుడు చంద్రున్ని మింగు తాడని

వరులుగా, దొంగలుగా సృష్టిం చిన అబద్ధాల కోరులు. కొటిల్కుడు ఆయన సంతతి వారుకాదా? మరి ఇవ్వాల దేశంలో ఎవరు అధికారంలో ఉంటే మెరిట్ దేబ్బతింటుంది. వీరి మెరిటుందో వందల ఏండ్లు చూశాంగదా? వీరి చేతిలో నుండి రాజ్యాధికారాన్ని లాగేసుకుంటే దేశం బాగువడుతుందేకాని ఎలా చెడిపోతుంది.

ఈ ప్రతిభ తరగతినుండి పుట్టుకొచ్చిన డాక్టర్లు దేశంలో వైద్య ఎద్యను ఎంత పెంచారు. ఈ దేశ ప్రజల ఆరోగ్యానికి వారి వైద్య 'నిపుణత' ఎంత ఉపయోగపడింది? ఈ ప్రతిభ గల తరగతిలో పుట్టుకొచ్చిన ఇంజనీర్లు ఎంత మంది బ్రిడ్జిలు కట్టారు, రోడ్లు వేసారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక ఈ మెరిట్ మేధావులు వేసిన బ్రిడ్జిలను, రోడ్లను, ప్రాజెక్టులను బంగ్లాలను ఒక్కసారి పరిశీలించ మనండి. ఈ నాడు దేశం నిండా ఉన్న ప్రయివేటు హాస్పిటల్ లో ఉన్న వైద్యదోపిడిని ఎవరు చేస్తున్నారు. చావుబతుకుల్లో కొట్టుమిట్టాడే రోగులను స్ట్రెచ్చర్ మీద పండబెట్టి వందలు, వేలు చేతిలో పెడితేనే రోగినాడి చూస్తామని డిమాండ్ చేస్తున్న ఈ డాక్టర్లంతా

ఏకులాల నుండి వచ్చారో చూడండి. వీరంతా మాల మాదిగ కులాల నుండి వచ్చారా? చాకలి మంగలి కులాల నుండి వచ్చారా? లేదా బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, రెడ్డి, వెలమ కులాల నుండి వచ్చారా? ఇది మెరిటా? అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా లక్షలకొద్దీ ప్రభుత్వదబ్బుతో ఇక్కడ డాక్టరు కోర్సు, ఇంజనీరు కోర్సు చదివి ఈ దేశాన్ని వదిలిపెట్టిపోయి అమెరికాలో, ఇంగ్లాండులో కుప్పలు తెప్పలుగా డబ్బు సంపాదిస్తున్న ఈ మెరిట్ దారులు ఏ కులాలకు చెందిన వారో చెప్పమనండి. ఈ దేశాల్లో చదువుకొని దేశం వదిలి పెట్టిపోయి ఏదేశాల్లో వైద్య వ్యాపారం, 'ఇంజనీరింగ్ వ్యాపారం' సాగిస్తున్నవారు ఏకులాలకు చెందిన వారో చెప్పమనండి. హరిశ్చంద్రుని చేత భార్యనమ్మించిన బ్రాహ్మణుడికి, దేశాన్ని ఏదేశాలకు తాకట్టుపెడుతున్న వీరికి తేడా ఏముంది?

ఈ దేశంలోని వత్రికలు, అగ్రకుల దురహంకార మేధావులు ఈ దేశ శ్రామిక వర్గాన్ని, ఈ దేశపు శ్రమ జీవుల్ని ఎంత అవమానిస్తున్నారు? గాంధీ, నెహ్రూలు మురికి వాడల్లో ఉండే వారి చేతిలోకి పెసరుగింజంత అధికారం పోతుంటే ఎంత ఏడ్చారో. అంబేద్కర్ రాసిన కుల నిర్మూలన వ్యాసం మీద గాంధీ చేసిన దాడిలో అర్థమేంది. నెహ్రూ శ్రమ జీవుల్ని రెండో తరగతివారని, మూడో తరగతి వారని తిట్టిన వ్యాసం 17 అగస్త్యున గోయంకా పత్రిక ప్రచురించిన ఉత్తరం ద్వారా మరీ స్పష్టంగా అర్థమైంది. దక్షిణాఫ్రికాలో, ఆసియాలో నల్లజాతివారిని బ్రిటిష్ వారు రెండో తరగతివారని, మూడవ తరగతివారని తిట్టేదానికి గాంధీ నెహ్రూలు తిట్టేదానికి తేడా ఏముంది? గోయంకా, అరుణ్ శౌరి 60 శాతం నిరక్షరాస్యులకు 'రిజర్వేషన్' అని బొమ్మలు గీస్తూ, బూతులు రాస్తూ, అవమానించే దానికి బ్రిటిష్ వాడు ఈ దేశ ప్రజల్ని అవమానించిన దానికి, తేడా ఏమున్నది.

ఈ అగ్రకుల ఫాసిస్టులు శ్రమజీవుల్ని ఇలా తిడుతాఉంటే కమ్యూనిస్టులు మాట్లాడరేమి? వారితో ఏకీభవించా? లేక వారికి భయపడా! ఈ బూతులు రాస్తున్న వత్రికల్ని చదువెద్దని ప్రజలకు పిలుపు నివ్వరేం? ఈ పత్రికల్లో వీరి రాతలు రాస్తుంటే

ఆరాతని కంపోజ్ చేస్తున్న కంపోజిటర్లు మేం కంపోజ్ చెయ్యమని బయటికి రారేం? దళితులు ఈ రాతలకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమించరేం? పత్రికలను పంచుతున్న కుర్రవాళ్ళు ఎంతమంది అగ్రకులస్తులున్నారు? అంతా ఈ ఫాసిస్టులు తిడుతున్న తరగతికి, కులాలకు చెందినవారే కదా! మేం ఈ పత్రికలు పంచమని చెప్పరేం?

ఏ వెనుకబడిన కులాల వారిని, ఏ దళితుల్ని, ఏ గిరిజనుల్ని - ఒక్కమాటలో ఏ శ్రమజీవుల్ని వీరు తిడుతున్నారో ఆ శ్రమ జీవులు తలుచుకుంటే ఈ కుల దురహంకారుల జీవితాలకు క్షణాల మీద బంధాలు వెయ్యవచ్చు. సాధ్యమైనంత త్వరలో ఆ బంధాలు వెయ్యడానికి ఈ క్రింది కార్యక్రమాలు చేపట్టాల్సి ఉంది.

1) ఈ అగ్రకులస్తుల ఇండ్లల్లో పనిచేసే వారికి వంటలు చేసి, బట్టలు ఉతికి, రిక్షా, కారు, బస్సు తయారు చేసే అందరి దగ్గరకు, వీరు ఈ శ్రమ జీవుల్ని ఎలా తిడుతున్నారో తీసుకుపోవాలి. వీరి పిల్లలు చదువుకొని ఉద్యోగాలు కావాలని అడుగుతారని ఈ యజమానులు ఎంత భయపడు తున్నారో తెలియ జెప్పాలి. గ్రామాల్లో రైతుకులీలు సమ్మెచేస్తే భూస్వాముల గతి ఏమో తుంటే పట్టణాల్లో ఈ 'పనిజనం' ఒక్కసారిగా నమ్మోకు దిగితే వారిగుండెల్లో రైళ్ళు పరుగెడుతాయి అని తెలియజెప్పాలి. ఆకర్షవ్యం ఉద్యోగులమీద విద్యార్థుల మీద ఉంది.

2) పత్రికల్లో, రేడియో, టి.వి పంటి సాధనాలు నడవటానికి అవసరమయ్యే పని చేసేది ఈ దోపిడీకి గురైన కులస్తులే, అరుణ్ శౌరి ప్రెస్ లో వారే ఉన్నారు, కస్తూరి ప్రెస్ లో వారే ఉన్నారు. తలుచుకుంటే ఈ శ్రమజీవులు ప్రెస్ ను స్థంభింప చెయ్యగలరు. రిజర్వేషన్ సందర్భంగా వీరు తిడుతూ రాస్తున్న ప్రతిఅక్షరం అక్కడి శ్రామికులదనేది వారు అర్థం చేసుకోవాలి. అలాంటి వార్తల్ని, ఎడిటోరియల్స్ ని మేం కంపోజ్ చెయ్యమని బిగించి కూర్చోవాలి. అప్పుడు ఈ మెరిట్ దార్లు ఏం చేస్తారో వారికే అర్థమౌతుంది.

3) ప్రతి రాజకీయ పార్టీలోను ఈ

శ్రమజీవుల నుండి వచ్చిన కార్యకర్తలు వారి నాయకులను ఈ దాడులకు, ఈ తిట్లకు వ్యతిరేకంగా ఆ పార్టీ ఏం కార్యక్రమం తీసుకుంటుందో ఖచ్చితంగా చెప్పమని నిలదీయాలి. ఈ పార్టీ వీధుల్లోకి వచ్చి 'మెరిట్ దార్లు' తిడుతున్న తిట్లకు, రాస్తున్న రాతలకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమిస్తే తప్ప ఆ పార్టీ జెండా పట్టమని కూర్చోవాలి. ఏ పార్టీలోనైనా జెండాలు మోసేది క్రింది కులాల నుండి వచ్చిన వారే. తమకు అవగింజంత అధికారమొస్తే దద్దరిల్లే వీరి గురించి ఒక ఖచ్చితమైన నిర్ణయానికి రావాలని నిలదీయాలి.

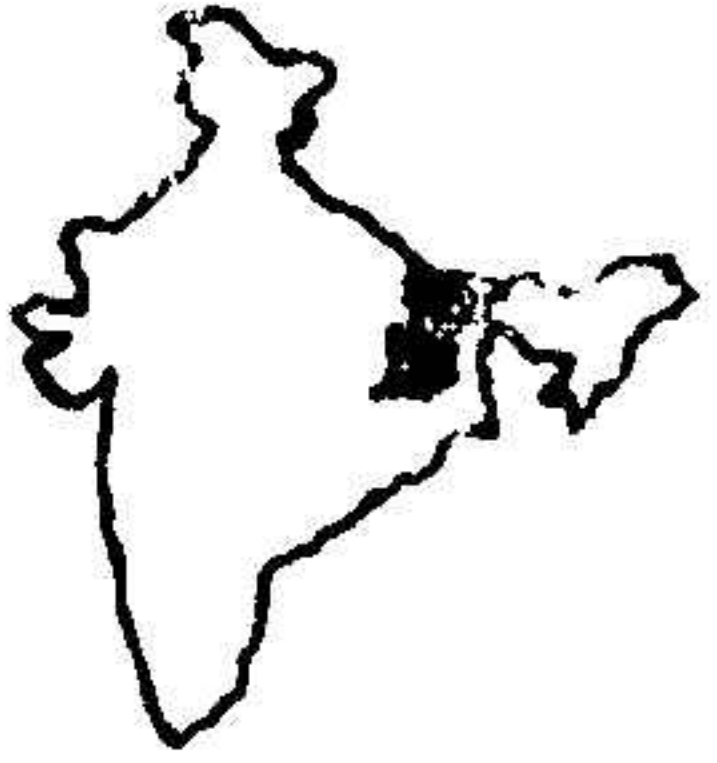
4) బి.జె.పి వంటి పార్టీల్లో, ఎ.బి.ఎ.పి. వంటి ప్రజానంఘాల్లో ఇంత బాహుటంగా ఈ శ్రామిక కులాలకు విద్య, ఉద్యోగాలు రావడాన్ని వ్యతిరేకిస్తుంటే అందులో ఉన్న శ్రామిక వర్గం క్రింది కులస్తులు ఇంకెంత కాలం ఈ 'హిందూ జెండాను' మోస్తారో తక్షణమే నిర్ణయించు కోవాలి. 'హిందూ జెండా' అంటే బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యుల జెండా అని రిజర్వేషన్లపట్ల ఆ పార్టీ, ఆ ప్రజానంఘాలు తీసుకుంటున్నప్పుడు ఆ జెండా మోసేవారు ఎవరికి మేలు చేస్తున్నారో ఆలోచించాలి. అంబేద్కర్ బొమ్మను పెట్టి మను ధర్మాన్ని పాటిస్తే అది అంబేద్కర్ ను అవమానించడమే అవుతుంది.

5) ఈ అగ్రకుల దురహంకారానికి, కొటిల్యనిజానికి, మనుధర్మానికి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమించే ఉద్యోగులంతా తమ అవీసుల్లో, తమ, తమ గ్రామాల్లో "ఈ ప్రతిభ"లోని మోసాన్ని కుట్రను బట్టబయలు చెయ్యాలి. కింది కులాల ఐక్యత గుర్తించి నచ్చ జెప్పాలి. అంటరానితనం బ్రాహ్మణ పూజారులు సృష్టించిన రాజకీయ కుటిలత్వమని నచ్చ జెప్పాలి. దోపిడీకి గురౌతున్న కులాల ఐక్యత దోపిడీకి ఫెరీ కడుతుందని నచ్చ జెప్పాలి.

కె. బలయ్య

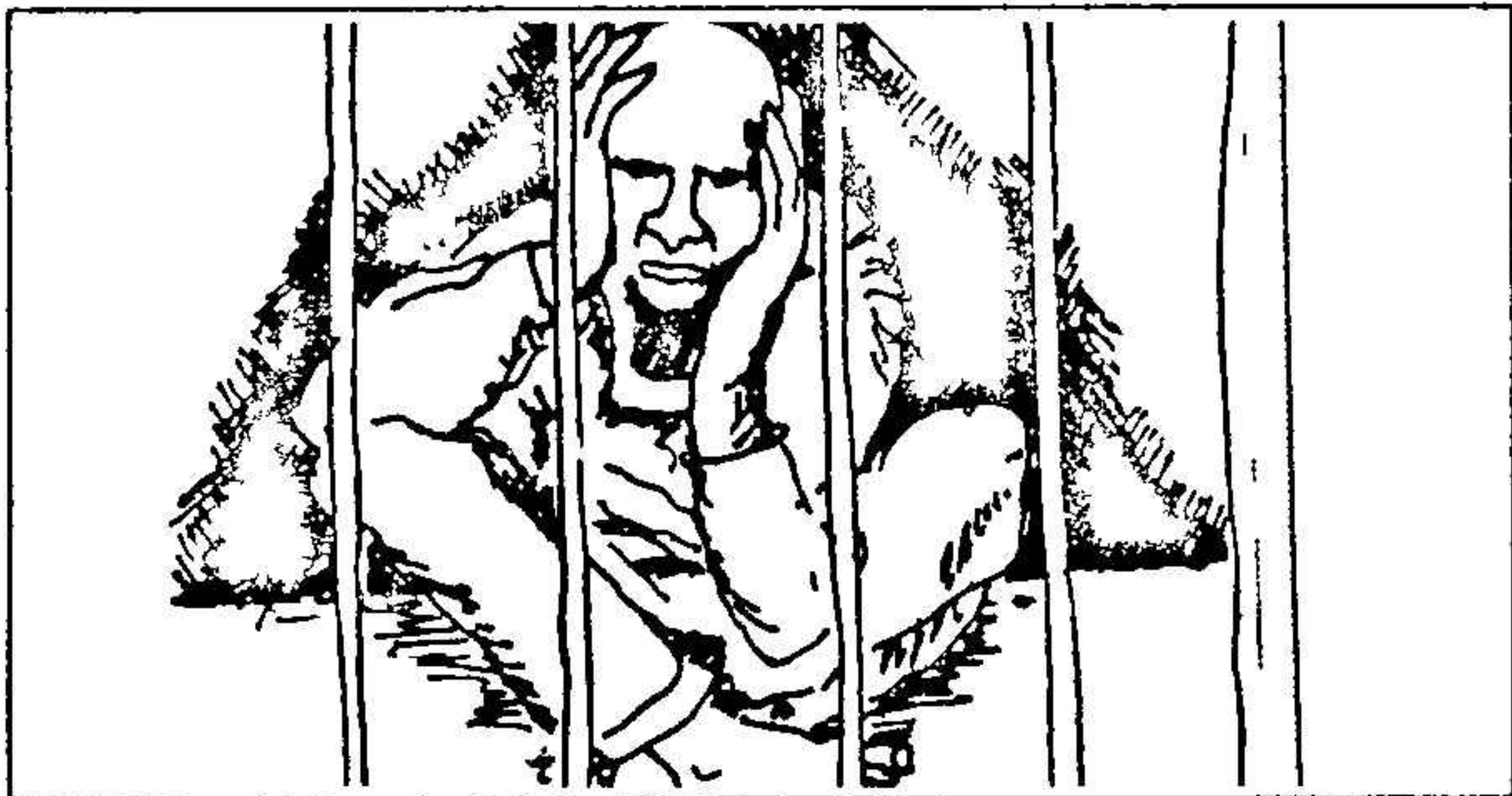

మార్క్సిస్టు కావడమే అక్కడ నేరం

అమృత సింగ్ సోహికి ఎటువంటి నేర చరిత్ర లేదు. కనీసం ఆయనకు ఖలిస్తాన్ ఉద్యమ కారులతో సంబంధాలు కూడా లేవు. కాని 24 ఏళ్ళ సోహి బీహార్ జైల్లో టాడా చట్టం కింద మగ్గిపోతున్నాడు.

పంజాబ్ సిక్కు యువకుడయిన సోహికి ఖలిస్తాన్ ఉద్యమంతగాని, మరే ఇతర అజ్ఞాత సంస్థలతోగాని సంబంధాలు లేవని పంజాబ్ ప్రభుత్వం స్వయంగా కదిలివచ్చి ధృవీకరించింది. అయినా బీహార్ ప్రభుత్వానికి చీమ కుట్టినట్లయినా లేదు. ఆయనను ఎదుదల చేయడానికి ససేమిరా ఒప్పుకోవడం లేదు.

సోహి అరెస్టుకు సరయిన సాక్ష్యాధారాలు కోర్టులో ప్రవేశపెట్టాలని సుప్రీంకోర్టు ఇప్పటికీ మూడుసార్లు బీహార్ పోలీసులను ఆదేశించింది. అయినా బీహార్ పోలీసులు ఖాతరు చేయడం లేదు.

సోహి పంజాబ్ కు చెందిన నాటక రచయిత ఆయన పంజాబ్ విప్లవ సాంస్కృతిక ఉద్యమానికి స్ఫూర్తి కేంద్రం కూడా. బీహార్ పోలీసుల దృష్టిలో ఆయన చేసిన నేరమల్లా ఆయన మార్క్సిస్టు కావడమే.

బీహార్ లో రైతాంగ ఉద్యమాల కోసం పనిచేస్తున్న మజ్దూర్ కిసాన్ సంఘర్ష సమితి సభలు జరుపుకోవడానికి నిశ్చయించింది. ఈ సభలో పంజాబ్ రెవల్యూషనరీ సెంటర్ తరుపున సాంస్కృతిక ప్రదర్శన ఇవ్వడానికి సోహిని ఆహ్వానించింది.

బీహార్ గ్రామీణ ప్రాంతంలో అనేక ప్రదర్శనలు ఇచ్చిన తర్వాత వారి బృందం పంజాబ్ కు తిరుగుముఖం పట్టింది. కాని సోహి మాత్రం బీహార్ రైతాంగ ఉద్యమాన్ని అధ్యయనం చేయడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు.

పంజాబ్ లో సాంస్కృతిక యుద్ధ నౌక అయినటువంటి గురుచరణ్ సింగ్ మాట్లాడుతూ “సోహిని అరెస్టుచేసి తెర్రరిస్టుగా ముద్ర వేసి జైల్లో తోసిన బీహార్ పోలీసుల వైఖరిని వార్తా పత్రికల ద్వారా తెలుసుకున్నట్లు” చెప్పాడు.

పంజాబ్ లోని సరంగ్ పూర్ జిల్లా మేతకోట్ల గ్రామానికి చెందిన సోహి ఆయన కుటుంబంలో మూడవ వాడు. ఆయన పెద్దన్నయ్య న్యాయవాద వృత్తి ప్రారంభించగా, చిన్నన్నయ్య ఇంజనీరింగ్ చదివి కెనడాకు వలసపోయాడు. దీంతో సోహి జీవన భృతిని వెతుక్కుంటూ

1983 లో కెనడాకు వలసపోయాడు. అక్కడ ఆయన స్కూల్లో చదువుకుంటూనే పొట్ట గడవడం కోసం కారు నడిపించేవాడు.

కెనడాలో సంప్రదాయ సిక్కుల వైఖరికి వ్యతిరేకంగా, ఖలిస్తాన్ వ్యతిరేక పంజాబ్ సాంస్కృతిక సంఘం పనిచేస్తున్నది. ఇది వామపక్ష తరహాకు చెందింది. సోహి అన్నయ్య ఈ సంఘానికి కార్యదర్శి కూడా. దీంతో సోహి కూడా ఈ ఉద్యమంలో చేరాడు. కెనడాలో ఉండగానే సోహికి గురుచరణ్ సింగ్ తో సంబంధాలు ఏర్పడ్డాయి. గురుచరణ్ సింగ్ కెనడాలో ప్రదర్శనలు ఇవ్వడానికి వెళ్ళినపుడు సోహి గురుచరణ్ సింగ్ కు మరింత దగ్గరయ్యాడు. దీంతో గురుచరణ్ తో పాటు సోహి కాలిఫోర్నియా, వాంకోవర్, కాలగరీ వెళ్ళాడు.

సోహి 1988 ప్రారంభంలో ఇండియాకు తిరిగి వచ్చి గురుచరణ్ సింగ్ సాంస్కృతిక బృందంలో చేరాడు.

మార్చి 23, 1988 ప్రముఖ విప్లవకవి, రచయిత అయినటువంటి అవతార్ సింగ్ పాష్ ను ఖలిస్తానీ ‘తీవ్రవాదులు’ కాల్చి చంపారు.

సెప్టెంబర్ 1988 లో మజ్దూర్ కిసాన్ సంఘర్ష సమితి ప్రదర్శనలు ఇవ్వాలిందిగా గురుచరణ్ సింగ్ ను బీహార్ కు ఆహ్వానించింది.

అప్పుడే బీహార్ లోని రైతాంగ ఉద్యమంపై ఆసక్తి కలిగి అక్కడి భూస్వామ్య కొల్లారి సంబంధాల అధ్యయనానికి సోహి పూనుకున్నాడు. సిక్కు అని చెప్పకోవడానికి అన్ని గుర్తులను తొలిగించుకున్న సోహి కనీసం అజ్ఞాత నక్సలైట్ కూడా కాదు.

బీహార్ లోనే ఉంటున్న సోహికి అక్కడి రైతాంగ ఉద్యమ నాయకులతో సంబంధాలు ఏర్పడ్డాయి. ఆయన ఒక మారుమూల గ్రామంలో ఒక సమావేశం తరువాత గాఢ నిద్రలో ఉండగా పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. వారి విచారణలో సోహి పంజాబ్ కు చెందినవాడని తేలింది. భారతీయ పోలీసులకు ప్రతి పంజాబ్ యువకుడు తెర్రరిస్టులాగానే కనిపిస్తాడు కదా! ఇంకేముంది. బీహార్ నక్సలైట్ల వద్ద గెరిల్లా శిక్షణ కోసం సోహి వచ్చాడని మరుసటి రోజు పోలీసులు ప్రకటించారు. ఆయన వద్ద తీవ్రవాద సాహిత్యం దొరికిందని పోలీసులు ప్రకటించారు. ఆయన వద్ద దొరికిన పుస్తకాలల్లా పాష్ కవితలు, తమస్ నవల.

సోహి అరెస్టు కాగానే ఆయన నుంచి రహస్యాలు రాబట్టాలనే ఉద్దేశ్యంతో బీహార్ పోలీసులు ఆయనను చిత్రపింసలకు గురిచేశారు.

సోహి ఎదుదల కోసం గురుచరణ్ చేయని ప్రయత్నమంటూ లేదు. అప్పటి పంజాబ్ ఐ.జి.పి. రెబిరోను సంప్రదించి సోహిపై ఎటువంటి నేరారోపణలు లేవని బీహార్ పోలీసులకు పర్తమానం పంపించేలా చేశాడు. అయినా పోలీసులు నమ్మలేదు. గయజిల్లా ఎస్పీగా విధులు నిర్వహిస్తున్న అనితాపాల్ ను కలిసి సోహి నిర్దోషని ఆయనను వెంటనే ఎదుదల చేయాలని కోరాడు. దీనికి ఆమె స్పందించి, సోహి ఎదుదలకు ప్రయత్నిస్తూ ఈ విషయం బీహార్ కోర్టు దృష్టికి తీసుకువచ్చింది. అయినా ప్రయోజనం లేకపోయింది. సుప్రీంకోర్టు సోహి నిర్భంధానికి గల కారణాలు తెలపాలని పోలీసులను ఆదేశించినా పట్టించుకోవడం లేదు.

అయినా సోహికి మాత్రం గుండె చెదిరిపోవడంలేదు. భవిష్యత్తు పట్ల అచంచల విశ్వాసాన్ని ప్రకటిస్తూ ప్రజలతో పనిచేస్తున్నందుకు సంతోషిస్తున్నాడు. ఈ విషయమే ఆయన పేర్కొంటూ పంజాబ్ లోని ఏర్చం పత్రికకు ఉత్తరాలు కూడా రాశాడు.

బోడో ఉద్యమానికి సన్నాహం

అస్సాంలోని బోడో విద్యార్థులు గత కొన్నేళ్ళుగా కొనసాగిస్తున్న ఆందోళనకు స్పందించి కేంద్ర ప్రభుత్వం, వారు నివసిస్తున్న ప్రాంతానికి రాజకీయ స్వయం ప్రతిపత్తి కల్పించ నిశ్చయించింది.

దీంతో బోడో విద్యార్థులలో కొత్త ఆశలు చిగురించాయి. తమకు మరిన్ని మేలైన ప్రయోజనాలు సాధించుకోవడానికి అస్సాం ప్రభుత్వంపై పత్తిడి తేవడానికి ఉద్యమ సన్నాహాలు మొదలుపెట్టారు. బోడో విద్యార్థుల ప్రధాన డిమాండ్లైన ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు ఇటీవల కేంద్రం, బోడో నాయకుల మధ్య జరిగిన చర్చలు విఫలమయ్యాయి. ఈ చర్చలలో పాలు పంచుకున్న అఖిల బోడో విద్యార్థుల సంఘం, బోడో ప్రజల కార్యచరణ సంఘం ఉద్యమ సన్నాహాలు మొదలుపెట్టాయి. ఢిల్లీలో చర్చలు జరపడం బోడో నాయకులకు ఇది మూడవ విడత. దీంతో ఆగస్ట్ 20న

కొక్రజార్ ప్రాంతంలో సమావేశం జరిపి తిరిగి నిరవధిక ఉద్యమ సన్నాహాల్లో ఉన్నారు. కేంద్రం "రాజకీయ స్వయం ప్రతిపత్తి" ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్నా అస్సాం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే రాయితీలకు బోడో ఉద్యమ నాయకులు అంగీకరించడం లేదు. బోడో ప్రాంతాలలో అమలులో ఉన్న ప్రభుత్వ చట్టాన్ని పూర్తిగా వికేంద్రీకరించి మూడంచల పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థను నిర్మించడానికి అస్సాం ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించింది. ఈ ప్రతిపాదనలలో పునాదిస్థాయి మార్పులు సూచించింది. మొదటిదశగా గ్రామస్థాయిలో "అంచాలిక్" పంచాయితీలను, సమితి జిల్లా స్థాయిలలో ఈ ఏర్పాట్లు జరపడానికి, అస్సాం ప్రభుత్వం బోడో నాయకులకు తెలియ చేసింది. దీంతో నిరాశ నిస్పృహలకు గురయిన బోడో నాయకులు సెప్టెంబర్ 11న కేంద్రంతో మరో విడత చర్చలు జరప నిశ్చయించారు. నియమిత కాల పరిమితిలో తమ సమస్యలకు సరైన పరిష్కారం చూపించడంలో కేంద్రం అస్సాం ప్రభుత్వాలు విఫలమయితే తాము పెద్ద ఎత్తున ప్రజా ఉద్యమం చేపట్ట నిశ్చయించినట్లు బోడో నాయకులు హెచ్చరించారు. ఇకముందు జరగబోయే చర్చలు అస్సాం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధుల సమక్షంలో జరపకుండా తమ సమస్యల విషయంలో కేంద్రం నేరుగా జోక్యం

చేసుకోవల్సిందిగా కోరాలని బోడో నాయకులు ఆలోచిస్తున్నట్లు బోడో అంతరంగిక వర్గాలు తెలిపాయి. తమ ఉద్యమంలో ఎన్నికల బహిష్కరణ, 1001 గంటల బంద్ లాంటి పోరాట రూపాలను ప్రయోగించనున్నట్లు బోడో నాయకులు వెల్లడించారు. అయితే మరోవైపు బోడో ప్రాంతాలలో నివసిస్తున్న గిరిజనుల సంక్షేమం కోసం అనేక సంక్షేమ పథకాలు అమలు చేయడానికి అస్సాం ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. వీటిలో వారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి ప్రత్యక్షంగా ఋణాలు పొందే సౌకర్యం, వివిధ పథకాల అమలుకు పూర్తి అధికారులనిచ్చే అంశాలు ఉన్నాయి. వికేంద్రీకరణ తర్వాత పంచాయితీలకు ప్రభుత్వం నుంచి నిధుల మంజూరికి ఎటువంటి అంతరాయం కలుగకుండా ఉండే కొన్ని ప్రతిపాదనలున్నాయి. బోడో గిరిజనులకు నాయకత్వం వహిస్తున్న అఖిల బోడో విద్యార్థుల సంఘం, బోడో ప్రజా కార్యచరణ సమితి మాత్రం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వైఖరిని తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నాయి. తమ చిరకాల కోరిక అయిన ప్రత్యేకరాష్ట్ర డిమాండ్ ను నీరుకార్చే ప్రయత్నాన్ని ప్రభుత్వం చేపట్టిందని వాళ్ళు విమర్శిస్తున్నారు. త్వరలో తమకు రాజకీయ స్వయం ప్రతిపత్తి ఇవ్వడానికి కేంద్రం అంగీకరిస్తుందని బోడో ప్రజలు ఆశభావంతో ఉన్నారు.

భూకంపానికి గురికానున్న తెహిడ్ డ్యాం!

ఉత్తరప్రదేశ్ లో భాగీరథి నదిపై నిర్మించ తలపెట్టిన తెహిడ్ డ్యాం భవిష్యత్ లో అతిపెద్ద భూకంపానికి గురయి, ప్రమాద హేతువు కానుందా? 3,000 కోట్ల వ్యయంతో నిర్మించ తలపెట్టిన తెహిడ్ డ్యాం భవిష్యత్ పై అమెరికాకు చెందిన ప్రఖ్యాత భూభౌతిక శాస్త్రవేత్త జె.ఎన్.బ్రీనీ పలు అనుమానాలు వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఈ డ్యాం నిర్మాణం వల్ల తెహిడ్ ప్రాంతంలో పర్యావరణ సమతుల్యం దెబ్బతింటుందనీ, వేలాది ప్రజలు నిరాశ్రయులవుతారనే కాకుండా భవిష్యత్ లో ఈ డ్యాం ప్రమాదకరంగా తయారవుతుందని సుందర్ లాల్ బహుగుణలాంటి పర్యావరణ పరిరక్షకులు ఈ డ్యాం నిర్మాణాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నారు. కానీ వేలాది మంది నిరసనను లెక్కచేయకుండా, కొందరు నిపుణుల నివేదిక ఆధారంగా ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి అనుమతినిచ్చింది. ఏ నివేదిక ఆధారంగా ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి అనుమతినిచ్చిందో, ఆ నివేదికే తప్పని, వాస్తవ విరుద్ధమని తేలిపోయింది.

ప్రపంచంలో అయిదవ పెద్ద ప్రాజెక్టు అయిన ఈ తెహిడ్ డ్యాం నిర్మించనున్న ప్రాంతం భవిష్యత్ లో అతి పెద్ద భూకంపానికి గురయి కుంగిపోయే ప్రమాదం ఉంది. ఎనిమిది రిచ్ టర్ స్కేళ్ళకు పైగా భూకంపాలను ఈ ప్రాజెక్టు తట్టుకోగలదా? లేదా? అనేదే ప్రస్తుతం అందరిని భయపెడుతున్న విషయం. రానున్న 25 నుండి 50

సంవత్సరాలలో హిమాలయ ప్రాంతం లోని నేపాల్, కాంగ్రాల్ మధ్య 8 రిచ్టర్ స్కేళ్ళకన్నా పెద్ద భూకంపం రానున్నట్లు భూప్రకంపనాల నిపుణులు చెబుతున్నారు. మరి ఈ భూప్రకంపనాలను ఈ ప్రాజెక్టు తట్టుకోగలదా అన్నదే ప్రస్తుత ఆందోళనకు కారణం. ఈ డ్యాం నిర్మాణానికి 1972 లో ప్లానింగ్ కమీషన్ అంగీకరించినప్పటి నుంచే దీని నిర్మాణానికి వ్యతిరేకంగా ఆందోళన ప్రారంభమైంది.

భారత జాతీయ సాంస్కృతిక కళల పరిరక్షణ సంస్థ (ఇండియన్ నేషనల్ ట్రస్టు ఫర్ ఆర్ట్ అండ్ కల్చరల్ హెరిటేజ్) అభ్యర్థన మేరకు గత రెండు కమిటీల నివేదికను పునః పరిశీలించడానికి మార్చి 23న మరో సాంకేతిక కమిటీని వేశారు. భారత భూభౌతిక పరిశోధన సంస్థ డైరెక్టర్ జనరల్ డి.పి. డుండియాల్ అధ్యక్షతన ఏర్పాటైన ఈ కమిటీలో ఎన్.ఎల్.ఎల్. శ్రీవాత్సవ, సి.డి.ధాటే సభ్యులుగా

ఉన్నారు. ఈ కమిటీ సభ్యులు పరిశోధన చేసి, ప్రస్తుతం రూపొందించిన నమూనాలో నిర్మించబోయే డ్యాం ఎనిమిది రిచ్టర్ స్కేల్ డిగ్రీల భూప్రకంపనాలకు కూడా తట్టుకోగలదని అంచనా వేశారు. ఇంతకన్నా పెద్ద భూకంపాలు ఈ ప్రదేశంలో వచ్చే అవకాశం లేనందున భవిష్యత్లో ఈ డ్యాంకు ఎలాంటి ప్రమాదం లేదని కూడా కమిటీ తేల్చి చెప్పింది.

ఈ ప్రాజెక్టు రూపకల్పన కోసం మొట్ట మొదటిసారి సర్వే చేసినపుడు ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మించే స్థలానికి దగ్గర్లోనే, భూ ఉపరితలంపై కొన్ని లోపాలు బయటపడ్డాయి. దీన్నిబట్టి భవిష్యత్లో ఈ ప్రాంతంలో పెద్ద భూకంపం రావచ్చని భూ భౌతిక శాస్త్రవేత్తలు ఆనాడే ఊహించారు. ప్రస్తుతం తయారుచేసిన నిపుణుల నివేదికలో భూఉపరితలం పైనున్న ఈ లోపాల విషయం అసలు ప్రస్తావించనే లేదు. ఈ నిపుణుల కమిటీ ఇచ్చిన నివేదిక ఆధారంగానే ప్రభుత్వం ఈ డ్యాం నిర్మాణానికి అనుమతి నిచ్చింది. ఈ నివేదికను పరిశీలన కోసం అమెరికాలోని నెవడా యూనివర్సిటీకి చెందిన భూప్రకంపనాల ప్రయోగశాల డైరెక్టర్ జె.ఎన్.బ్రీనెకు పంపించారు. భారతీయ నిపుణులు తయారుచేసిన నివేదిక వాస్తవ విరుద్ధంగా ఉందని, ఈ నివేదికను పట్టించుకోవద్దని గత మే నెలలో బ్రీనే తన అభిప్రాయం తెలియజేశాడు. తెహ్రా డ్యాం నిర్మాణం వల్ల అంచనాలకు ఎంచి భూప్రకంపనాలుంటాయని, భవిష్యత్లో డ్యాం ఉనికికి ప్రమాదం ఏర్పడుతుందని బ్రీనే హెచ్చరిస్తున్నాడు.

నిపుణుల కమిటీ సభ్యుడైన ఎన్.ఎల్.ఎల్. కూడా నిపుణుల నివేదికను అంగీకరించడం లేదు. అమెరికా శాస్త్రజ్ఞుడు బ్రీనే అభిప్రాయమే వాస్తవమని, భవిష్యత్లో ఈ డ్యాం ప్రమాదానికి గురయ్యే అవకాశం ఉందని అంటున్నాడు. కాగా మగతా కమిటీ సభ్యులు మాత్రం బ్రీనే అభిప్రాయంపై చర్చించడానికి ఒప్పుకోవడం లేదు. భవిష్యత్లో ఎందరికో మృత్యుకుపారంగా మారనున్న ఈ తెహ్రా డ్యాం నిర్మాణంపట్ల బ్రీనే హెచ్చరికలను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమాత్రం పట్టించుకోవడం లేదు. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి కేంద్ర మంత్రివర్గం తమ సమ్మతి తెలియజేసిన్నప్పటికీ ఈ విషయాన్ని ప్లానింగ్ కమీషన్ అధికారికంగా వెల్లడించలేదు. అయితే ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి 'తెహ్రా హైడ్రో డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్' (టి.హెచ్.డి.సి.) సిద్ధమవుతోంది. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్న ఆందోళనకారుల ఒత్తిడివల్ల టి.హెచ్.డి.సి. ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని ఆగస్టు చివరి వరకు వాయిదా వేసింది. తెహ్రా డ్యాం నిర్మాణం విషయంలో ప్రభుత్వం పట్టుదలకు పోకుండా నిష్పక్షపాతంగా సర్వే చేయించి, నిర్మాణం నిలిపివేయాలని ప్రఖ్యాత పర్యావరణ పరిరక్షకుడు సుందర్ లాల్ బహుగుణ, తెహ్రా డ్యాం నిర్మాణ వ్యతిరేక కమిటీ (అంటే తెహ్రా డ్యాం కమిటీ) అధ్యక్షుడు ఎ.డి. సక్లానీతోపాటు వేలాదిమంది ప్రజలు ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నారు.

(9వ పేజీ తరువాయి భాగం)

నాలుగు రాష్ట్రాలను పరిశీలించి ఈ కమిటీ కేంద్రానికి నివేదికను సమర్పించింది. ఈ నివేదికలో జార్ఖండ్ ప్రాంతానికి స్వయం ప్రతిపత్తితోపాటు అభివృద్ధి బోర్డుల ఏర్పాటుకు సూచించింది. ఇప్పటికే ఇది చెత్త బుట్టలో మగ్గి పోతున్నప్పటికీ కేంద్రంలోని నేషనల్ ఫండ్ ప్రభుత్వం కనీసం ఈ సిఫార్సులైన అమలు చేస్తుందేమోనని ఎదురు చూస్తున్నారు.

అయితే నిజానికి కేంద్రం మాత్రం నూతన రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు పూర్తిగా వ్యతిరేకంగా ఉంది. కేంద్ర వైఖరికి ఎసుగెత్తిన జె.సి.సి., జె.ఎం.ఎం.లు తిరిగి ఉద్యమాన్ని మొదలు పెట్టి రాష్ట్రం ఏర్పడినట్లు తామే ప్రకటిస్తామని హెచ్చరించాయి. కేంద్రం మాత్రం జార్ఖండ్ ప్రాంతానికి కేంద్ర పాలిత ప్రాంతం, కొండ ప్రాంతాల అభివృద్ధి మండలి అనే స్వయం ప్రతిపత్తి కలిగిన సంస్థను, స్థానిక అభివృద్ధి బోర్డుల ఏర్పాటుకు సిద్ధంగా ఉన్నది. ఈ పరిణామాల నేపథ్యంలో బీహార్ లోని గిరిజన ప్రాంతాలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న ఎమ్మెల్యేలతో జె.ఎం.ఎం. ఇటీవల సమావేశం ఏర్పాటు చేసింది. తిరిగి ఉద్యమ సన్నాహాలు చేస్తుంది. పాలక వర్గాల కుట్రల నుంచి బయటపడి గిరిజనులు జార్ఖండ్ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేసుకుంటారేమో వేచి చూడాల్సిందే.

యస్. జగన్ రెడ్డి

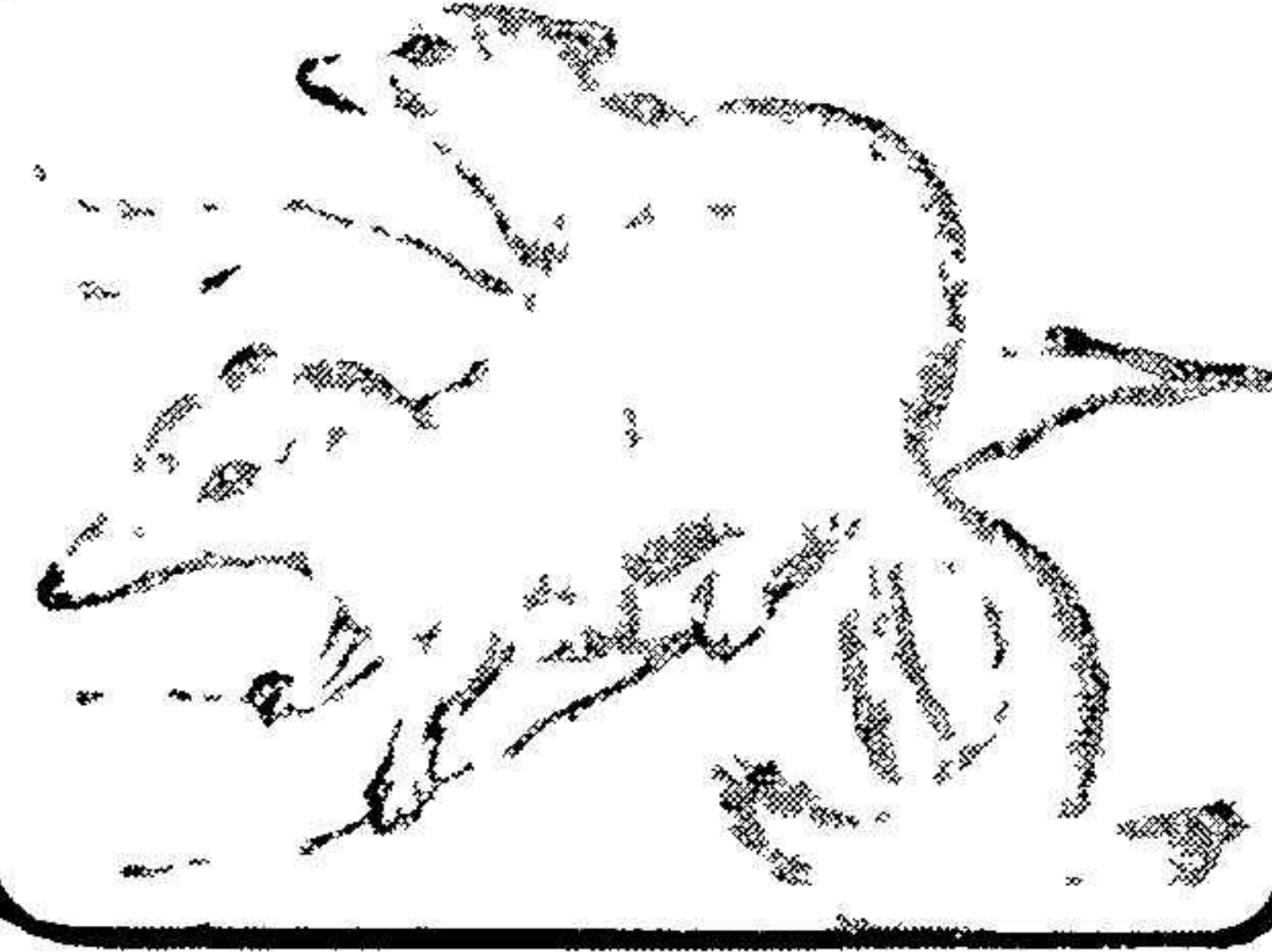
ప్రపంచ చరిత్ర

క్షీరదాల కాలం

సరీసృపాలు అంతం కాగానే క్షీరదాలు స్వేచ్ఛగా కొత్తచోట్ల కూడా నివసించటం ప్రారంభించాయి. క్రమేణా, కొన్నిచోట్ల విండ్ల కాలంలో క్షీరదాలు రూపాంతరం చెందటం ఆరంభమైంది. వీటిల్లో కొన్ని చెట్లమీద నివసించేవి. వీటి ముందరి కాళ్ళు చెట్ల కొమ్మలు పట్టుకునేందుకు వీలుగా చేతుల్లా ఉపయోగపడ్డాయి. మరికొన్ని నీళ్ళలోనే ఉండిపోయి అతి మృదువైన శరీరాన్ని సంతరించు కున్నాయి. ఇలా కోట్ల విండ్ల కాలంలో జంతువులు రూపాంతరమవడాన్నే పరిణామం అంటారు.

క్షీరదాలు ఎక్కడ జీవించాయి.

తొలి క్షీరదాలు.

సరీసృపాలు జీవించి ఉన్న కాలంలో క్షీరదాలు కీటకాల్ని తినేవి. ఇవి దాదాపు ఎలుక పరిమాణంలో ఉండేవి. మిగిలిన అన్ని క్షీరదాలు వీటిలాగే పరిణామం చెందాయి.

60 సెం||మీ పొడవు.

ఫ్లెనియాడపిన్ 5 కోట్ల 50 లక్షల విండ్లక్రితం చెట్లమీద జీవించింది. పండ్లు, ఆకులు/దీని ఆహారం. ఇది నేటి కోతులకు పూర్వపుజీవి.

బనిలోసారన్ చరిత్ర పూర్వపు తిమింగలం. ఇది దాదాపు 21 మీటర్ల పొడవుండి 4 కోట్ల విండ్ల క్రితం జీవించింది.

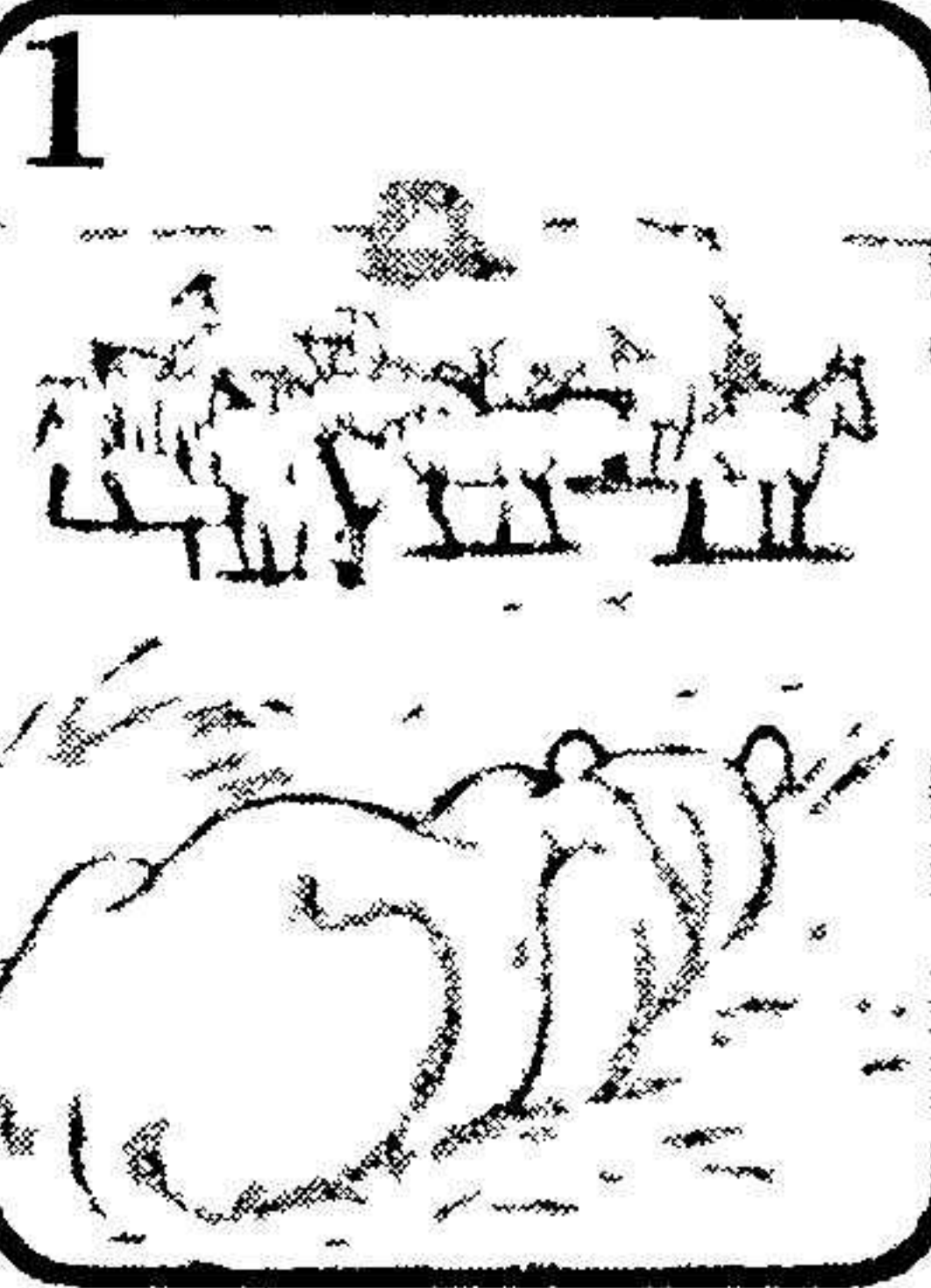
ఎలుకలు, మంచుల పూర్వ జంతువులు 5 కోట్ల విండ్ల క్రితం జీవించాయి. వీటినే 'పరామిన్' అంటారు

130 సెం.మీ. పొడవు.

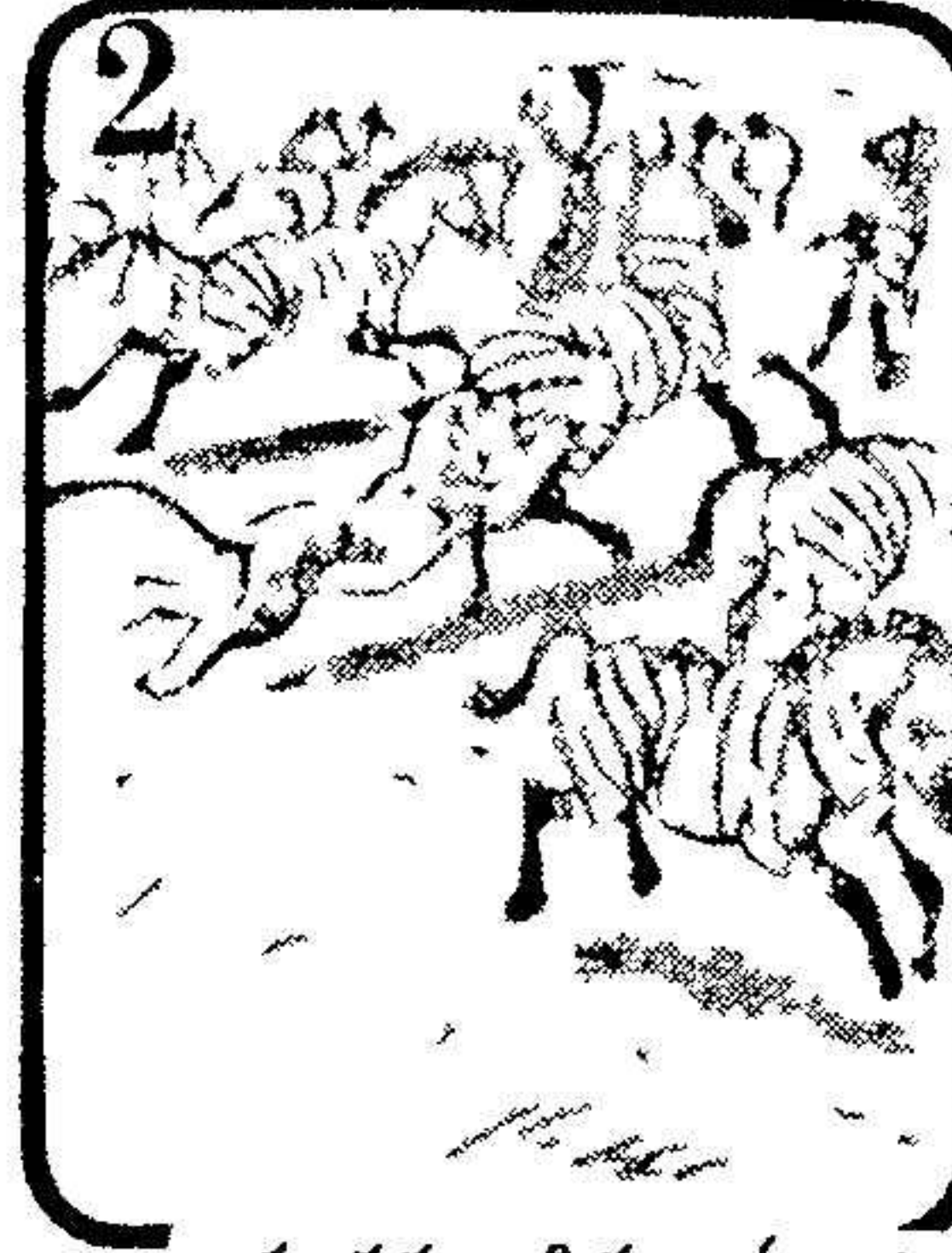
జంతువులు ఎలా పరిణామం చెందాయి ?

జంతు సమూహంలో బలమైనవి మాత్రమే జీవించాయి. బలహీన మైనవి చనిపోయాయి.

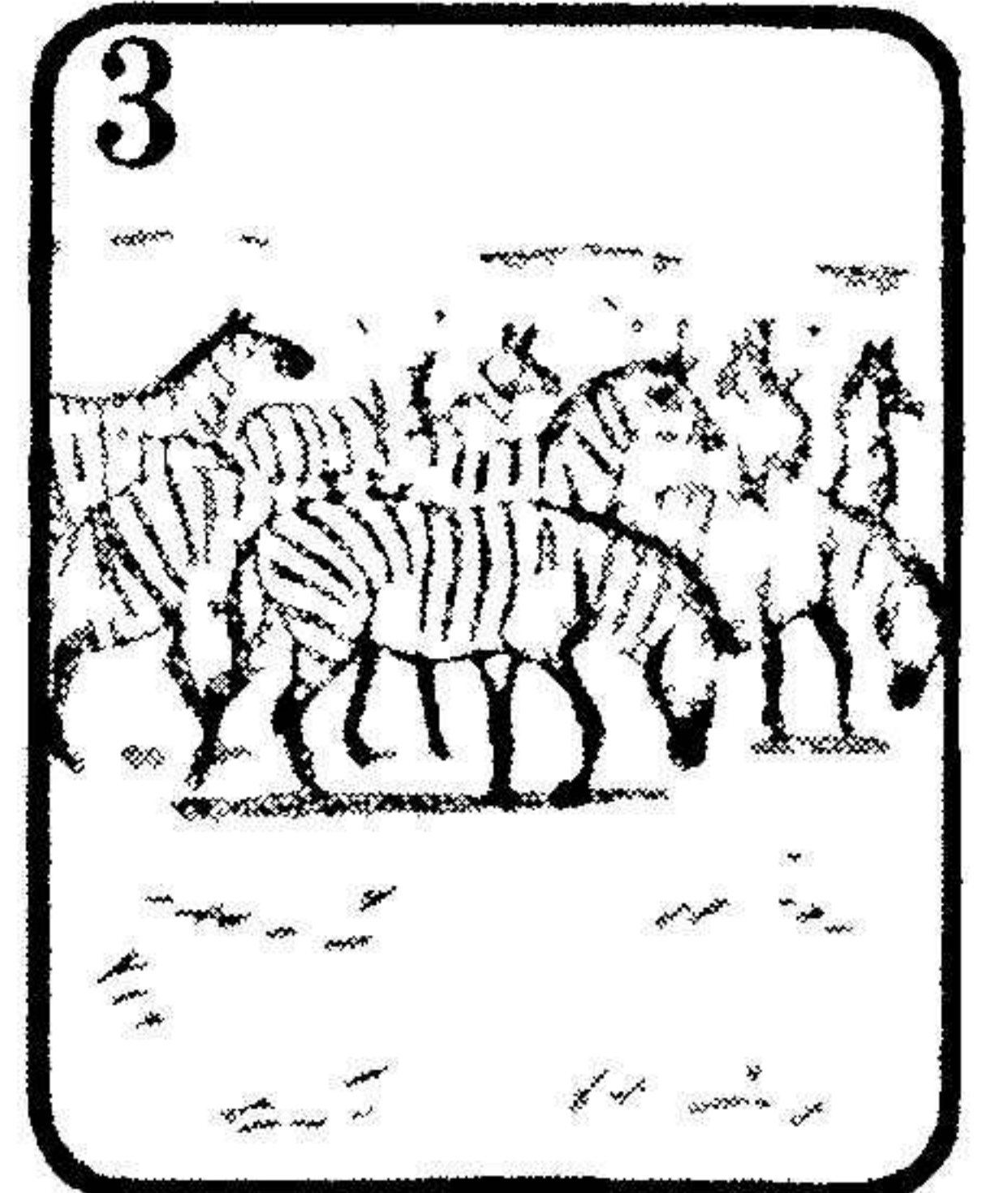
కొన్నిసార్లు జంతువులు తమ పూర్వీకుల ఆకారాలకు భిన్నంగా పుట్టేవి. ఈ తేడాయే వీటిని బతికించింది. వీటి ఆకారంలోనే పుట్టిన వీటి పిల్లలు ఆకారం తేడావల్ల దొరికిన బతికే అవకాశాన్ని ఉపయోగించి సంతానే తృప్తిని వృద్ధిచేశాయి.

సింహాలు జంతు మాంసాన్ని తినేవి. అందుకోసం ఇవి చిన్న జంతువుల్ని వేటాడవలసి వచ్చేది.

కంచర గాడిదలు (చారల గుఱ్ఱం) సింహాల బారి నుండి కాపాడుకోవడం కోసం గుంపులుగా జీవించేవి. చురుకుదనం తక్కువున్న కంచరగాడిద సింహానికి తేలిగ్గా దొరికేది.

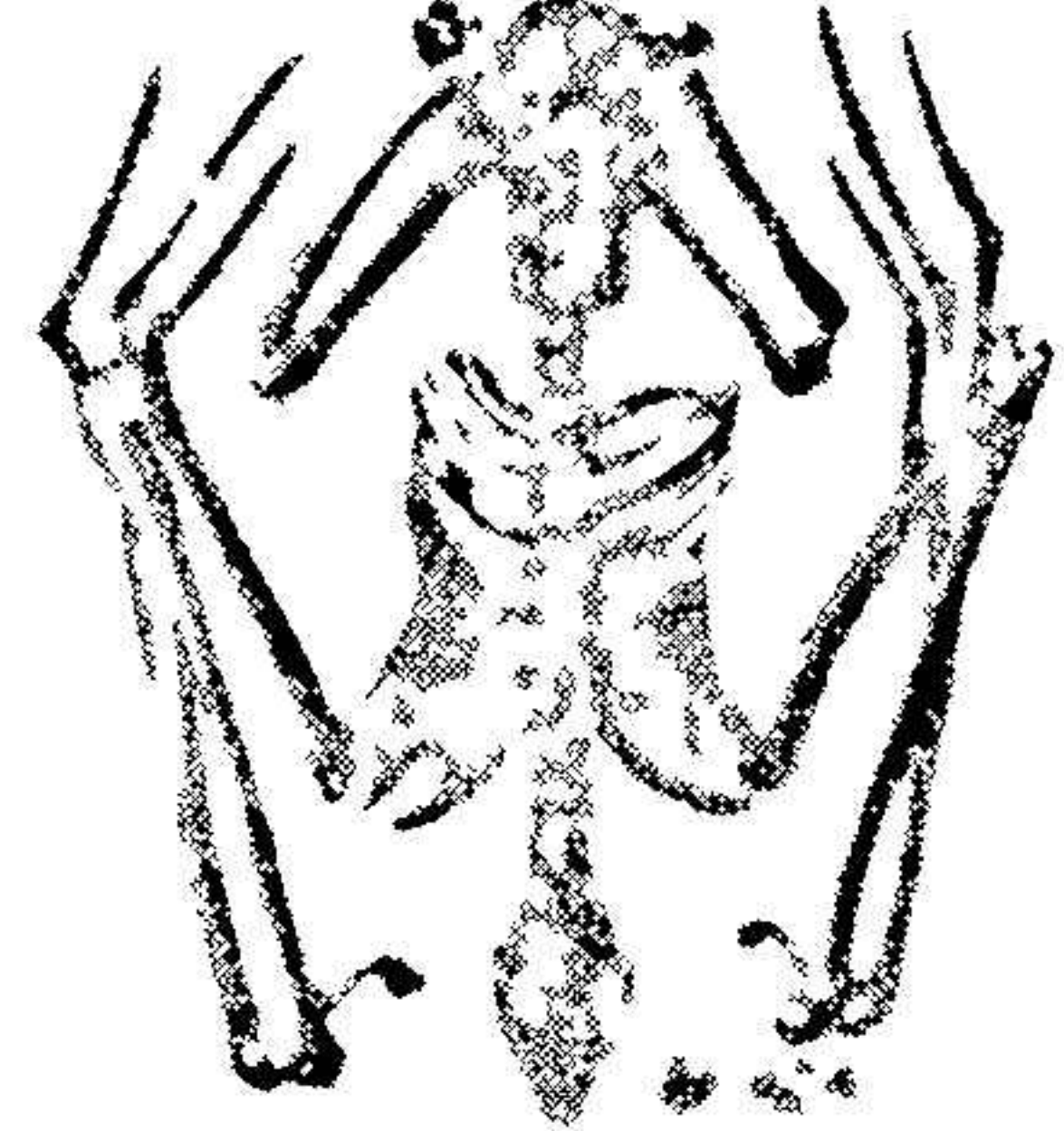
మిగిలినవి వేగంగా పరుగెత్తి సింహాబారి నుండి తప్పుకోగలిగేవి. మిగిలిన వాటికి కూడ పరుగెత్తటం నేర్పేవి.

ఇకారోనెక్టరిన్ అని పిలువబడే 5 కోట్ల ఎండ్లనాటి గబ్బిలం ఇది. ఈ గబ్బిలాలు ఎగిరే క్షీరదాలు. వీటిల్లో చాలావరకు కీటకాలే ఆహారంగా తినుకుంటాయి.

గబ్బిల శిలాజం

12 సెం.మీ. పొడవు

ఈ 'ఉంటాథిరియం' ఇంచుమించు ఖడ్గమృగమంత పెద్దదిగా ఉండేది. ఇది చిన్న మొక్కల్ని తినేది. దీని తలమీద ముళ్ళలాంటి కండపుష్టిగల ఆరు ఎముకలుండేవి.

3.5 మీటర్ల పొడవు.

'మోథిరియం' చరిత్ర పూర్వపు ఎనుగు. తొడం లేక కేవలం పంది పరిమాణంలో మాత్రమే ఇది ఉండేది.

2 మీ. పొడవు.

మీటరు పొడవు.

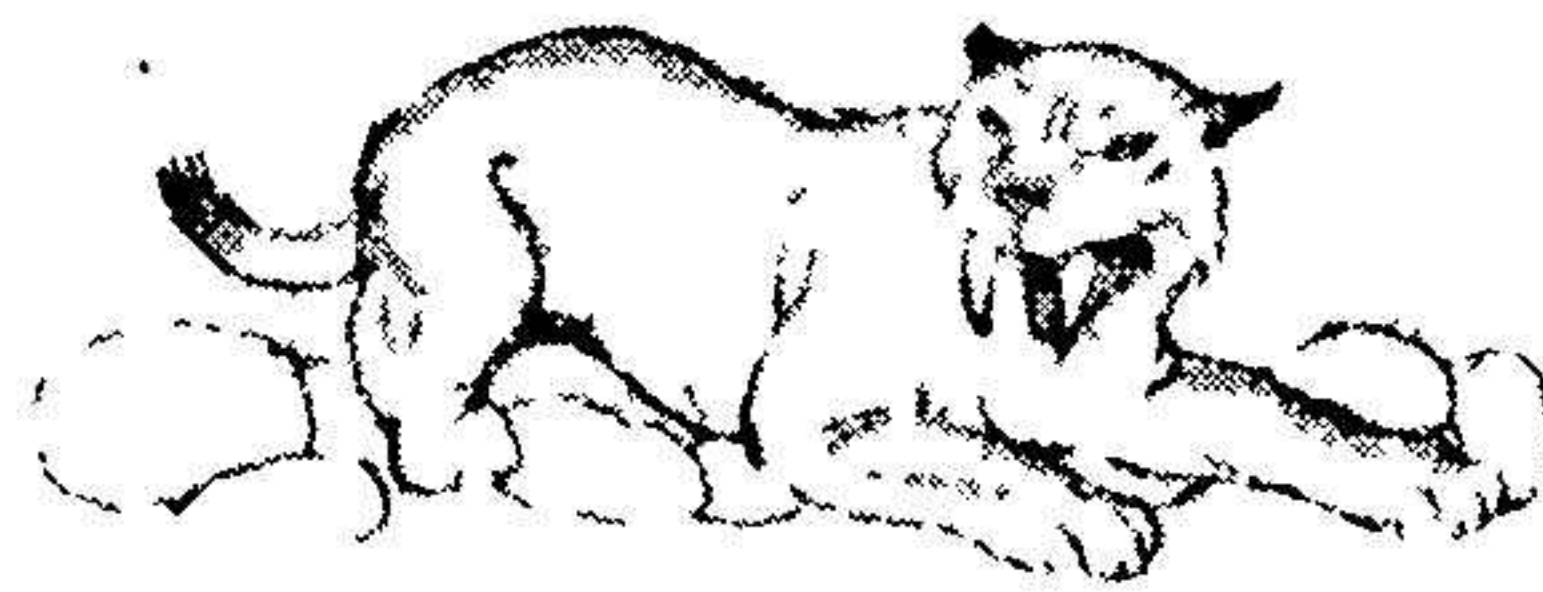
'మెసానిక్స్' భయంకరమైన చిన్న క్షీరదము. ఇది దాదాపు 5 కోట్ల ఎండ్లక్రితం జీవించింది.

'ఇవి దాదాపు 3 కోట్ల ఎండ్లనాడు నివసించిన చెవుల పిల్లలు. వీటినే 'హియోలాగన్' అని కూడ అంటారు.

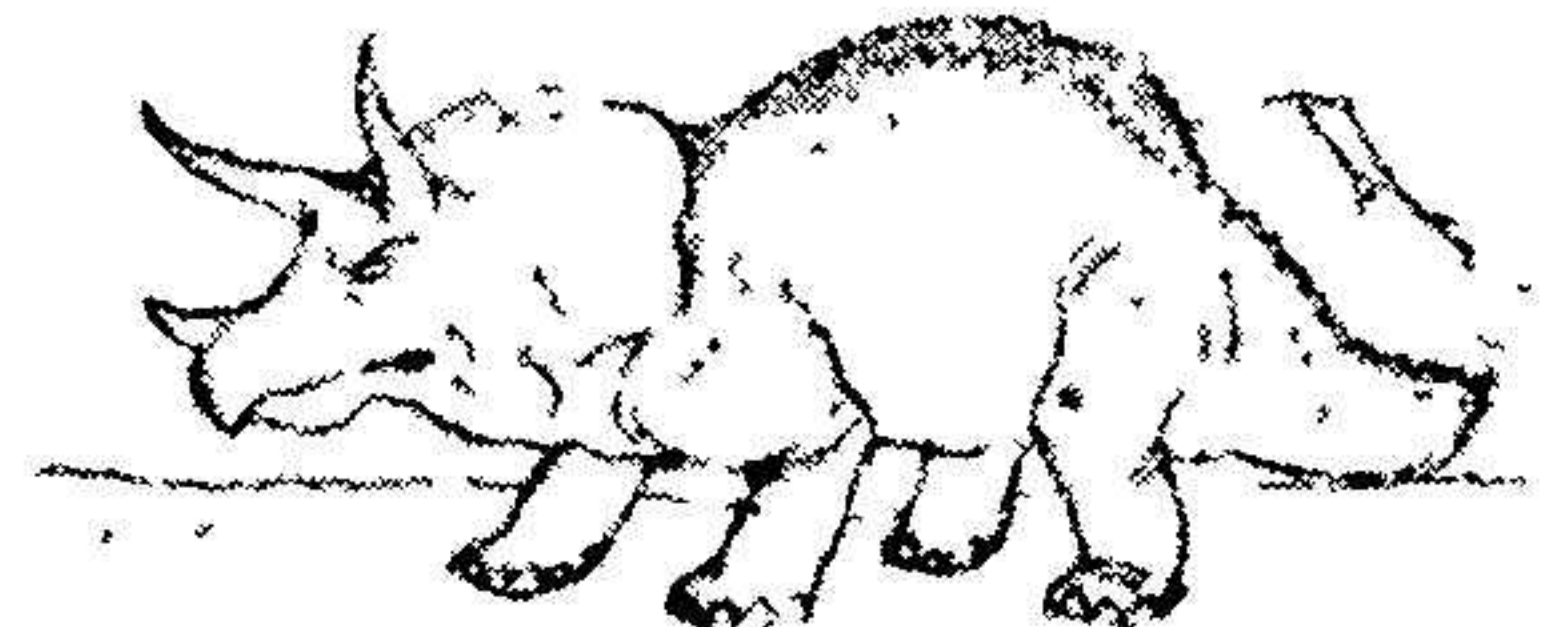
30 సెం.మీ. పొడవు.

క్షీరదాల్ని గుర్తించండి

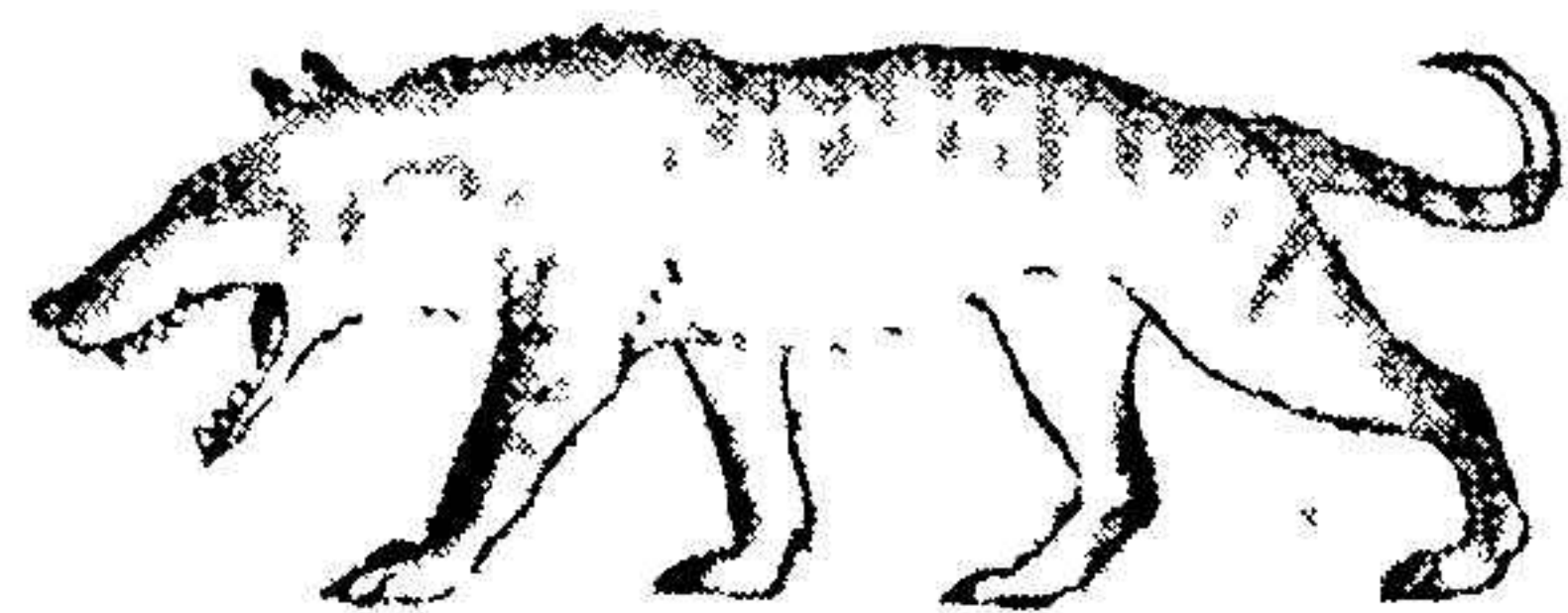
ఈ బొమ్మల్లో చరిత్ర పూర్వపు క్షీరదాలు, ప్రాకే జంతువులు ఉన్నాయి. వీటిల్లో క్షీరదం ఏదో, ప్రాకెడిదేదో చెప్పగలరా?

కోరల్లాంటి దంతాలున్న ఈ పిల్లి ఒకకోటి ఎండ్ల క్రితం జీవించింది. జంతువుల్ని వేటాడేందుకు పిలుగా దీనికి పొడవైన వంజా ఉండేది. (ఇది కూడ క్షీరదమే).

ఇది 'ట్రీనిరాటాన్స్' దాదాపు 10 కోట్ల ఎండ్లనాడు జీవించిన దీని పొడవు 11 మీటర్లు. (ఇది క్షీరదమే).

అండ్రోసార్కుస్ 5 కోట్ల ఎండ్ల క్రితం జీవించింది. దీని పొడవు 4 మీటర్లు. (ఇది క్షీరదము గుర్తించారా?)

'స్ఫెనోసారన్' ముక్కునుండి తోకవరకూర్చి మీటర్ల పొడవుంటుంది. ఇది కోటి 95 లక్షల ఎండ్ల క్రితం జీవించింది. (ఇది ప్రాకెడిది)

ఇది 'హిస్టిరికస్' అనే చరిత్ర పూర్వపు తిమింగలం. ఇది 20 మీ. పొడవుండి దాదాపు 4 కోట్ల ఎండ్లనాడు జీవించింది. (ఇది కూడ క్షీరదమే).

ఒడరేవులు, నౌకాశయాలు

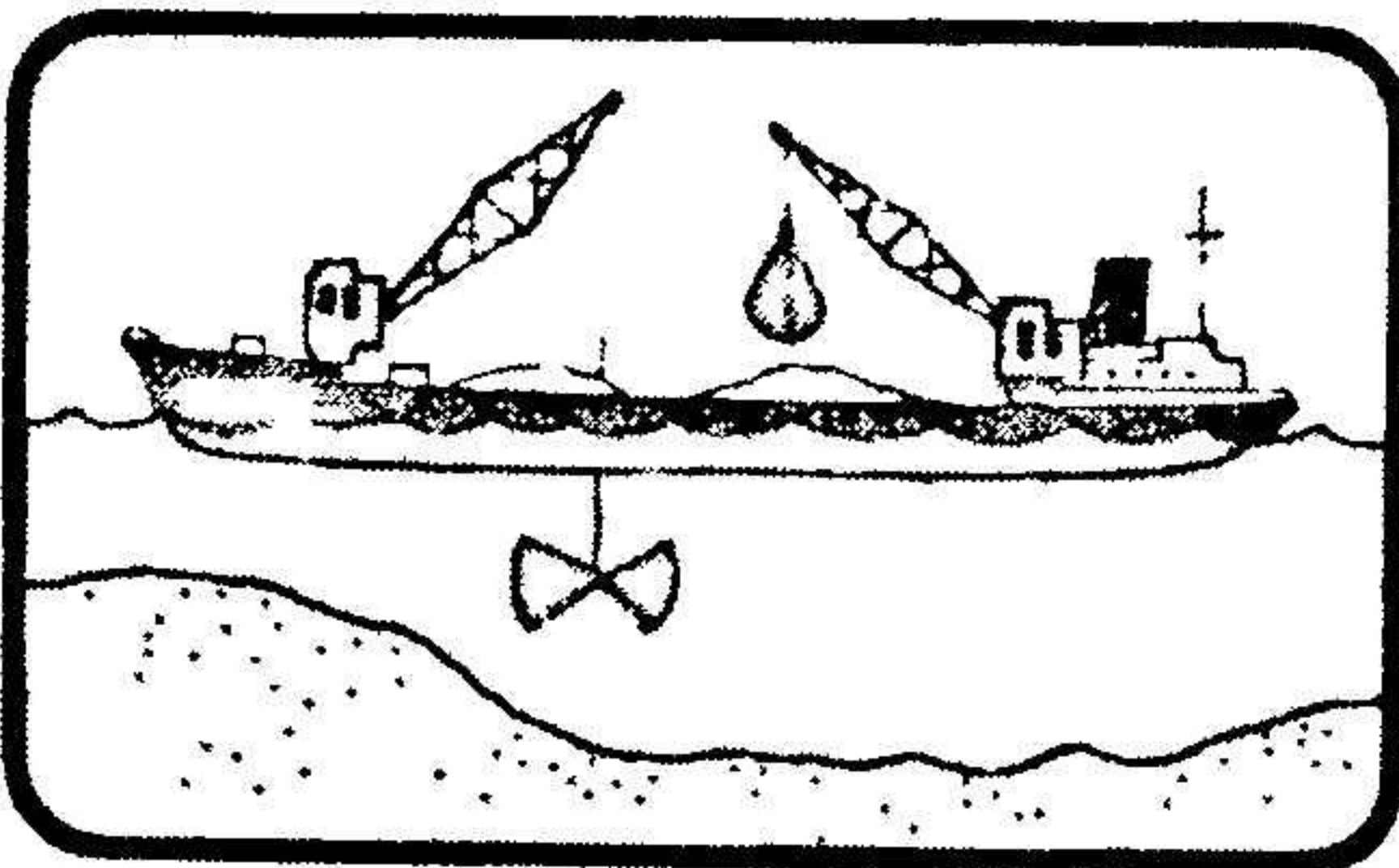
మనభూమి

సముద్రంలో ఉపయోగించనపుడు ఒడల్ని, పడవల్ని జాగ్రత్తగా ఉంచడానికి ఒక రక్షితస్థలం కావాల్సి ఉంటుంది. ఈ రక్షిత స్థలాలు, గాలివాటుకు, వర్షానికి తట్టుకోగలవిగా ఉండాలి. అంతేకాక ఒడల్లో ఎగుమతి, దిగుమతి జరిగేందుకు అనుకూలంగా కూడ ఉండాలి. ఇటువంటి ప్రాంతాన్నే నౌకాశయం అంటారు.

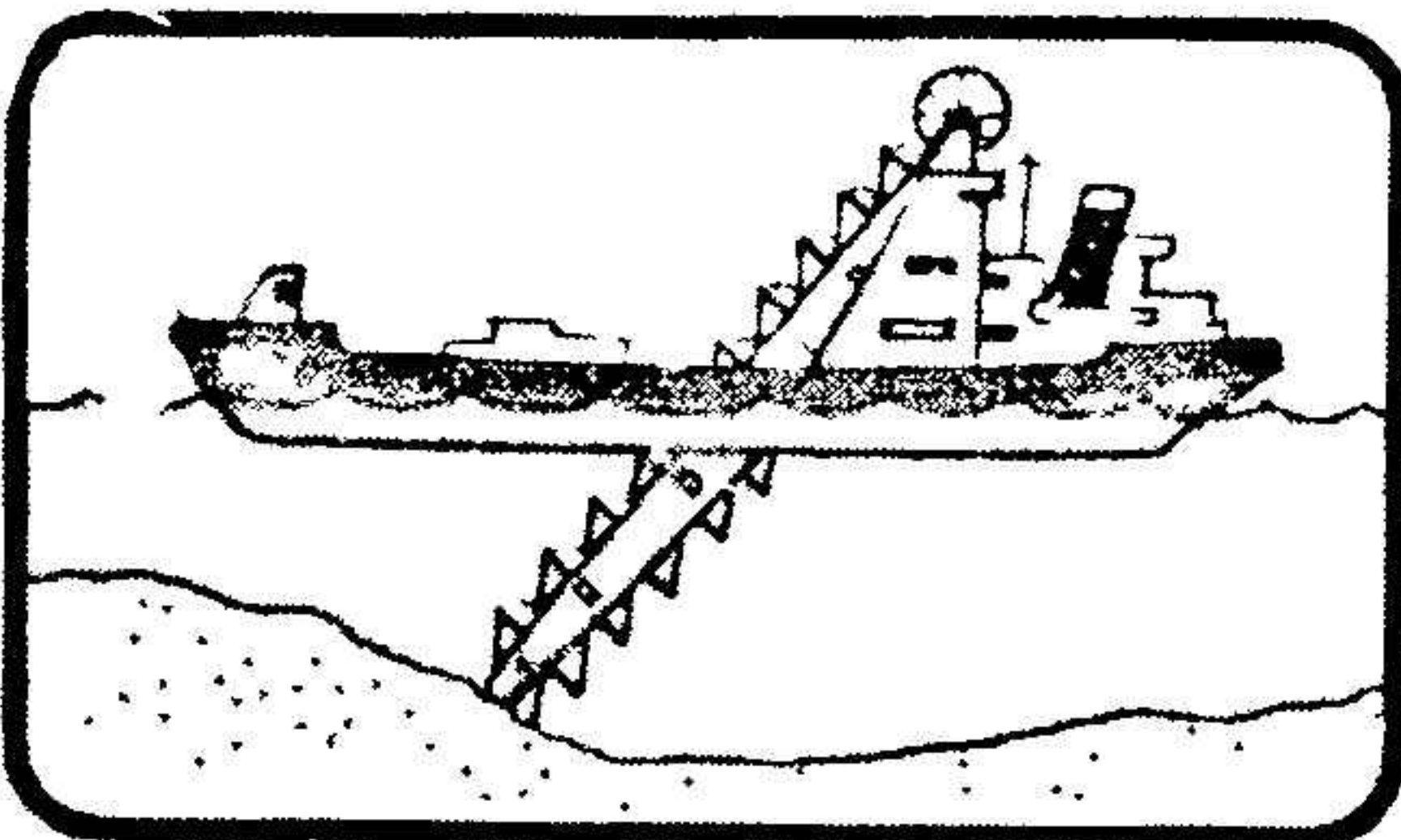
కొన్నిచోట్ల ఇటువంటి కట్టడాలకు అనుకూలంగా సముద్రతీరం ఉంటుంది. లేని పక్షంలో ఈ సౌకర్యాలను మనమే ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. ఈ నౌకాశయాలకు చుట్టుపక్కల పరిశ్రమలు, యంత్రసామగ్రి అమ్మక కేంద్రాలు కూడ ఉంటే ఈ ప్రాంతాన్ని 'ఒడరేవు' అంటారు.

త్రవ్వడలు (పూడిక తీసేవి)

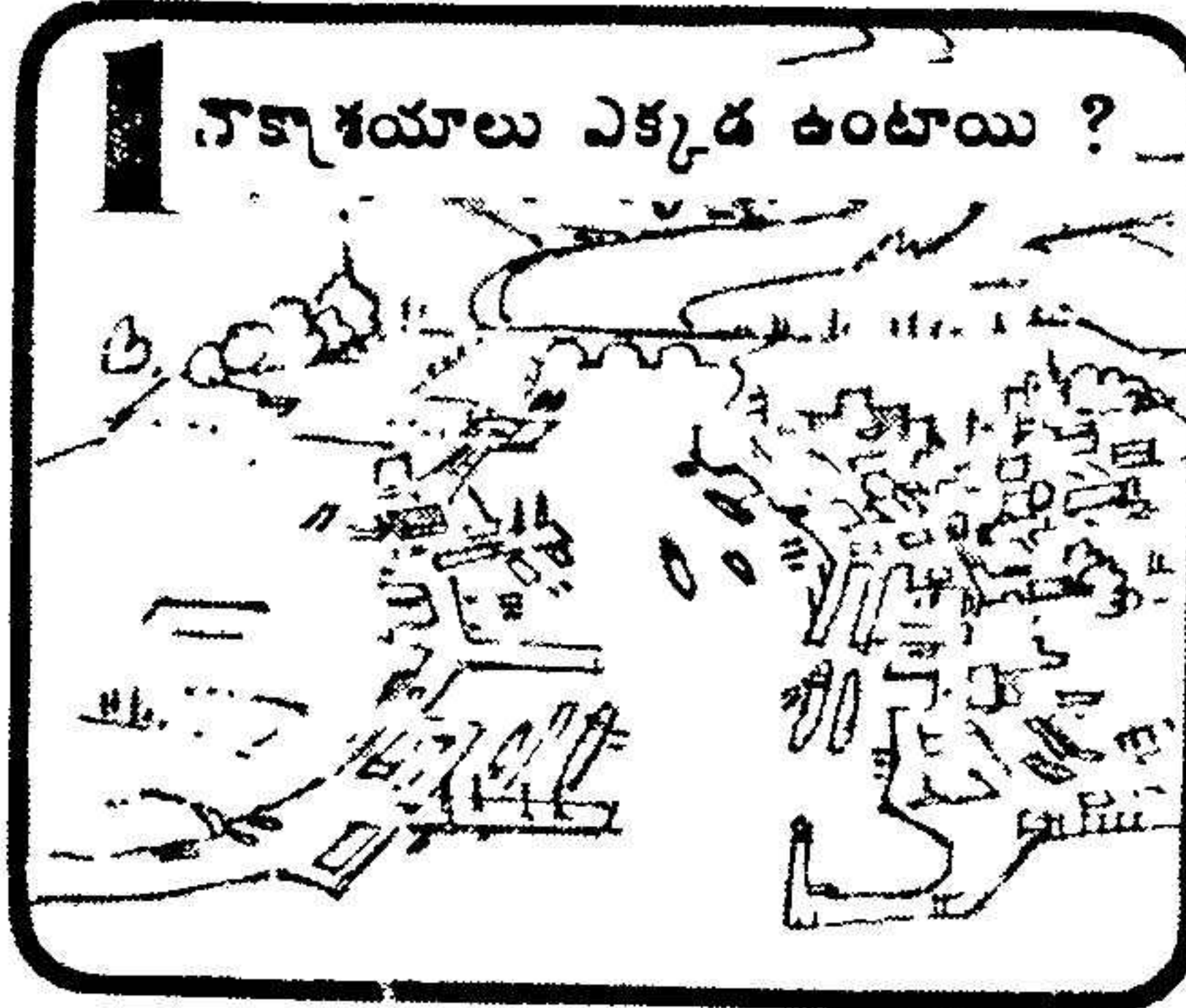
నౌకాశయాల్లో నీరు నిశ్చలంగా ఉండటంవల్ల ఇసుక, మట్టి నీటి అడుగున పేరుకుపోయి లోతు తగ్గుతుంది. అందుకోసం ఈ పూడికను త్రవ్వడల ద్వారా తొలగిస్తారు.

ఇది ఒక త్రవ్వేడ. నీటి అడుగున ఉన్న పూడికను త్రవ్వ వద్దన పడేసే యంత్రం ఇది. కొన్ని నౌకాశయాల్లో పెద్ద ఒడల కోసం దీని సహాయంతోనే ఎక్కువలోతు తవ్వతారు.

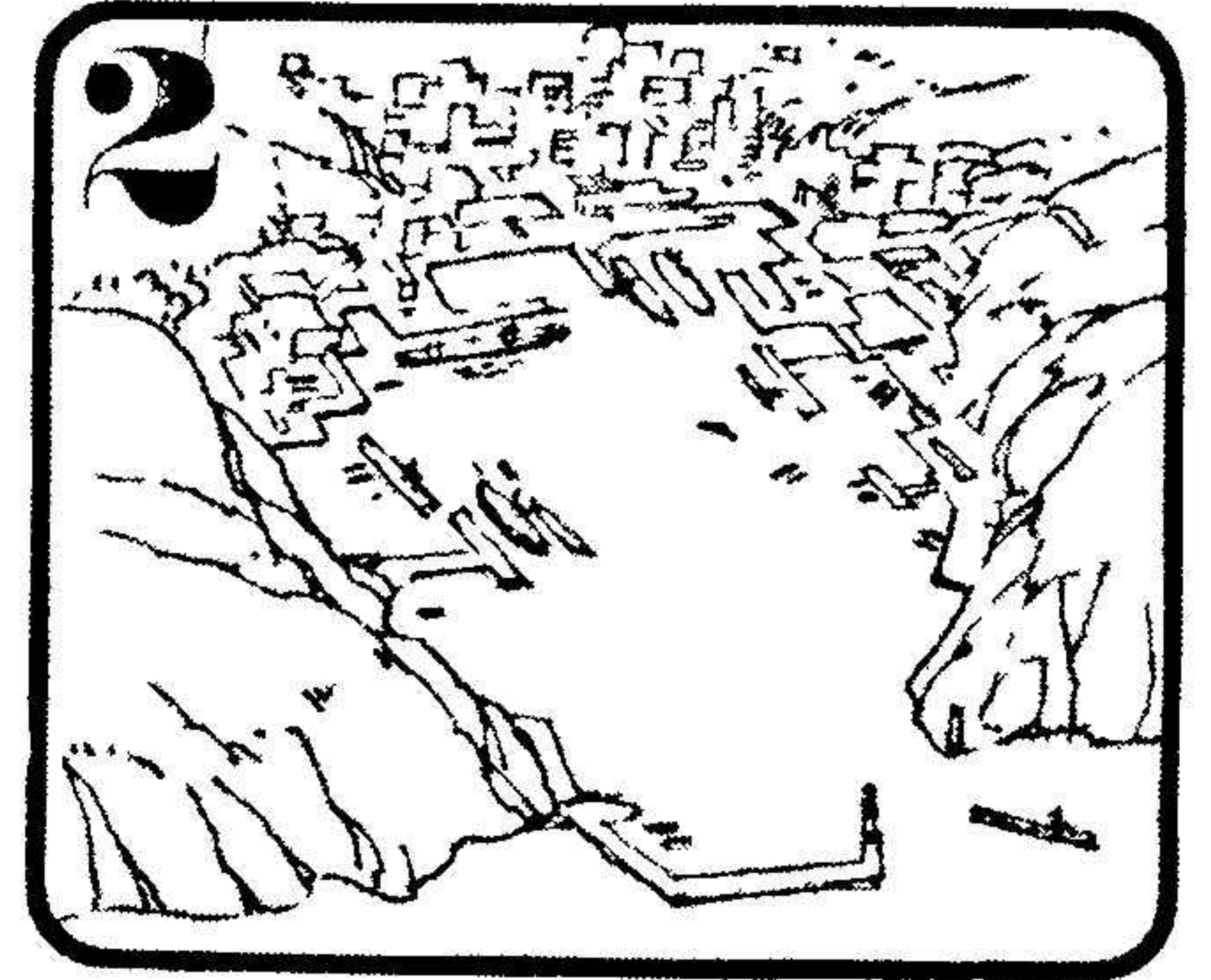

ఇది మరొక త్రవ్వేడ. దీనికి ఒక బెల్లు, ఆ బెల్లుకు బక్కెట్లు అమర్చి ఉంటాయి. ఈ బక్కెట్ల బెల్లు గుండ్రంగా కిందికి, పైకి తిరుగుతుంది. ఈ క్రమంలో నీటి అడుగువెళ్ళిన బక్కెట్లు ఇసుకను నింపుకుని పైకి వచ్చినపుడు వద్దన పడేస్తుంది.

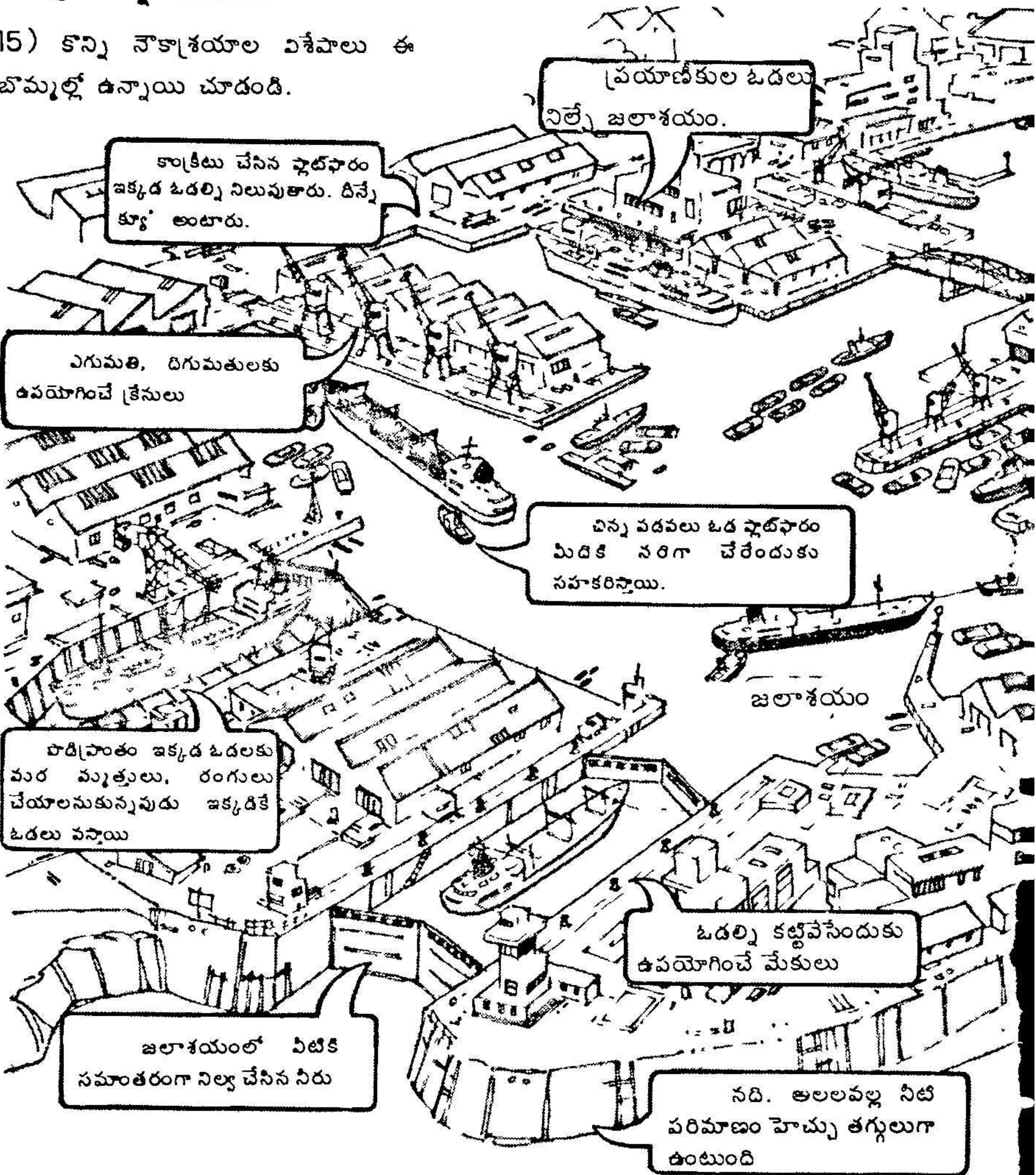
నది సముద్రంలో కలిసే ప్రాంతం. నౌకాశయానికి అనువైన చోటు. ఇక్కడ నీరు రెండు పక్కల భూమి ఉన్నందువల్ల సురక్షితంగా ఉంటుంది. కొన్నిసార్లు పెద్ద ఒడలకోసం ఈ ప్రాంతాన్ని లోతుగా తవ్వవలసి ఉంటుంది.

నౌకాశయాన్ని చూడండి.

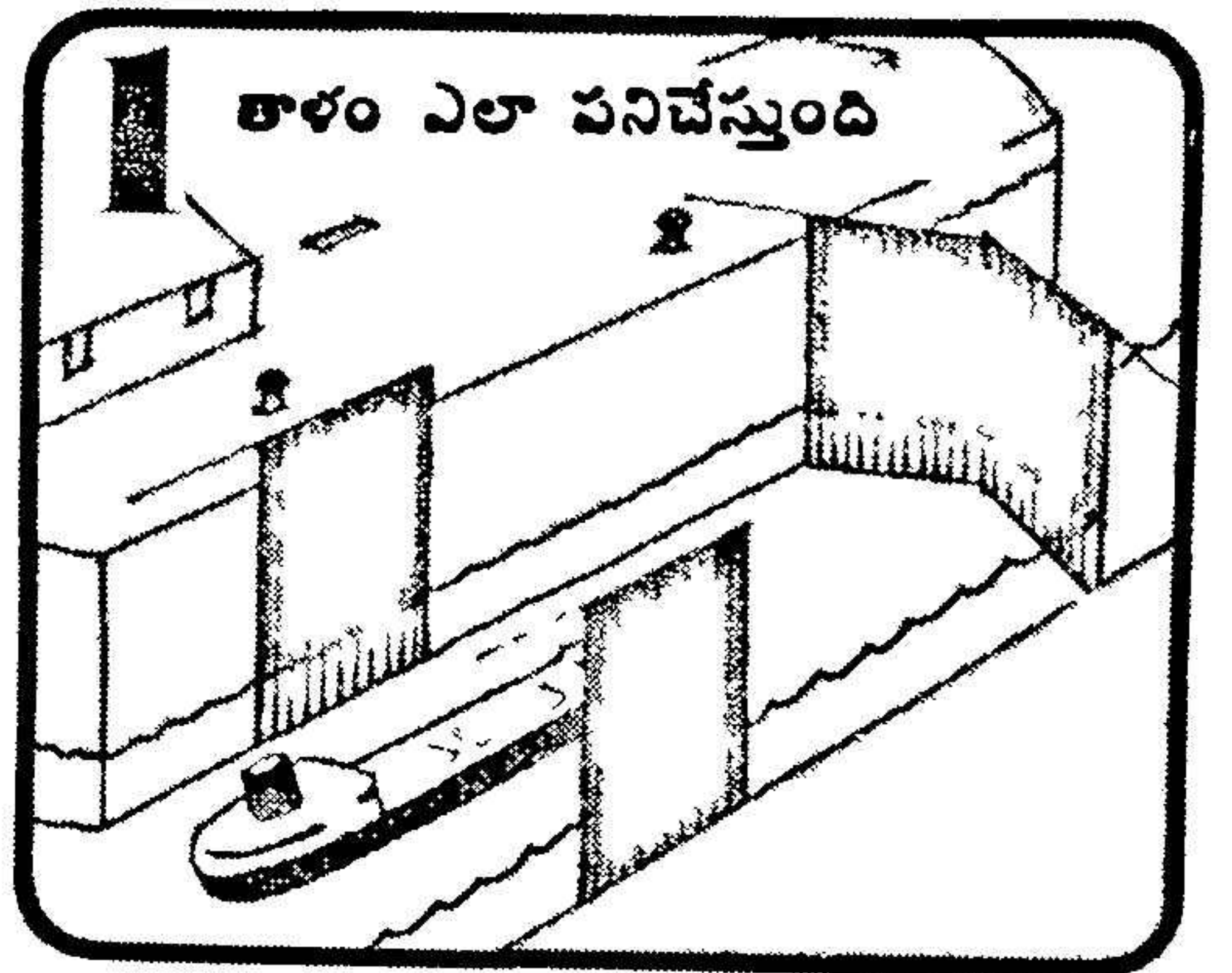
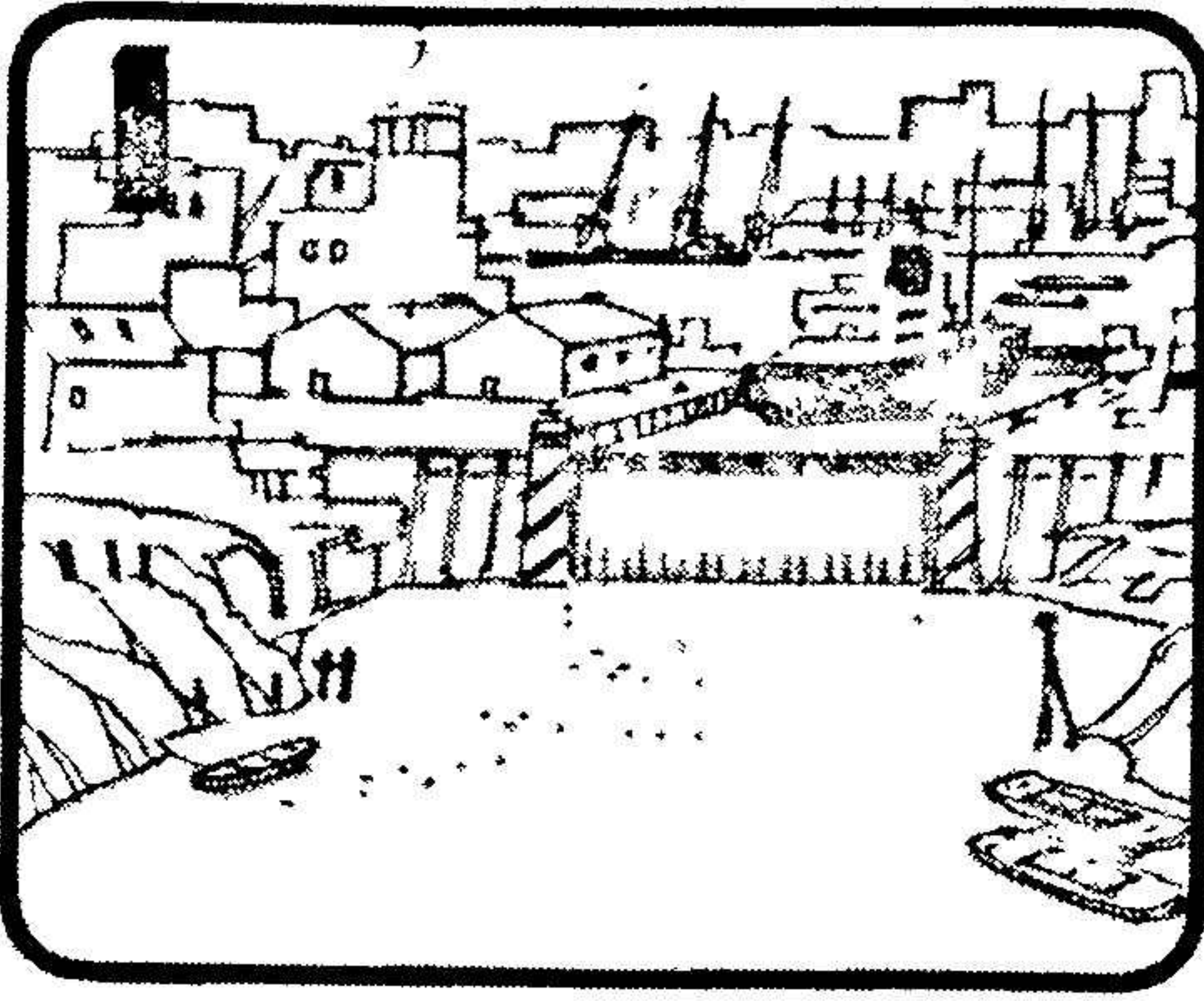
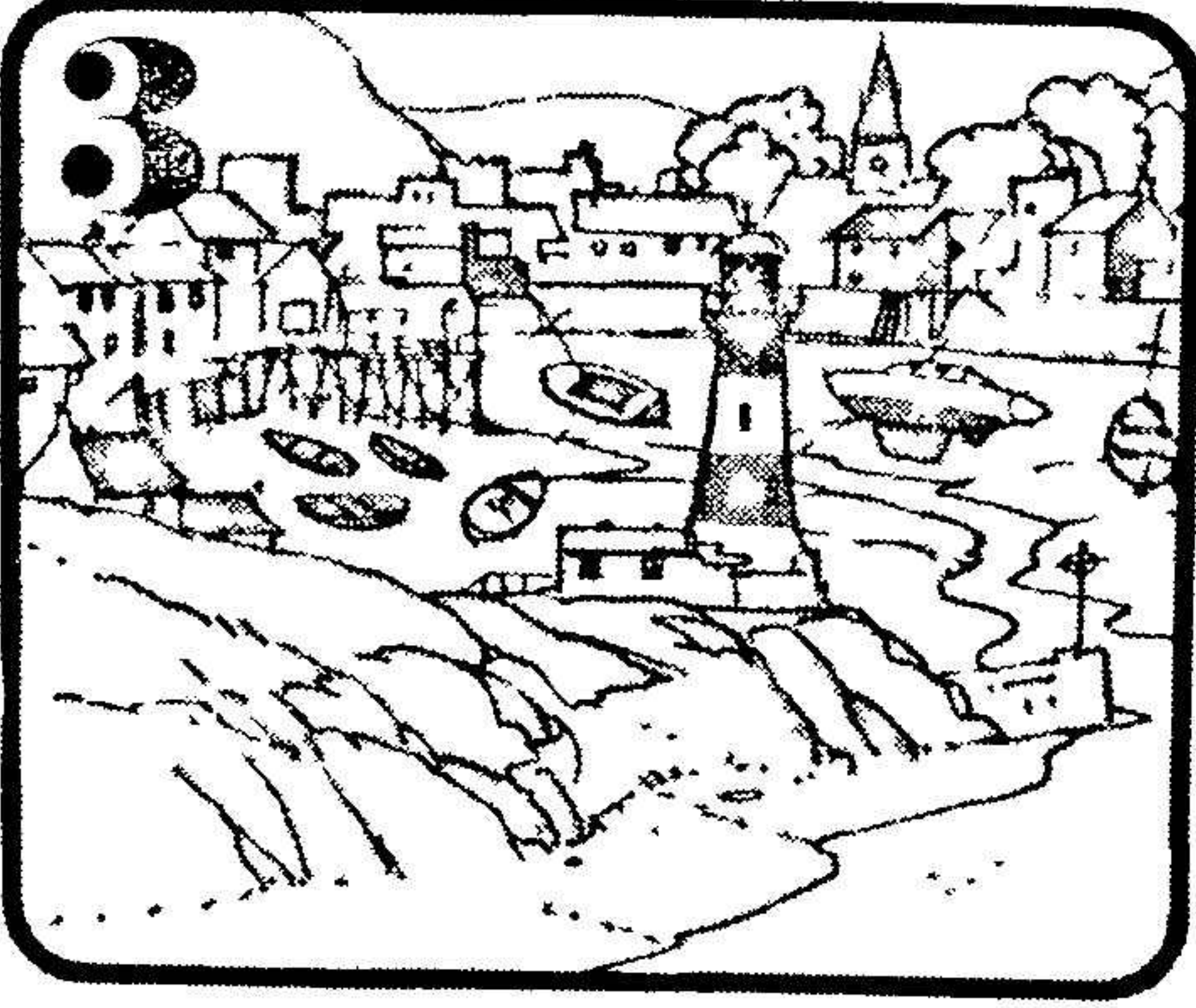

కొండ చరియల్లో ఉన్న సముద్రప్రాంతం కూడా నౌకాశయానికి అనువుగా ఉంటుంది. కొన్నిసార్లు పెద్ద అలలను నిరోధించేందుకు రాతి కట్టడాన్ని నిర్మించాల్సి ఉంటుంది.

15) కొన్ని నౌకాశయాల విశేషాలు ఈ బొమ్మల్లో ఉన్నాయి చూడండి.

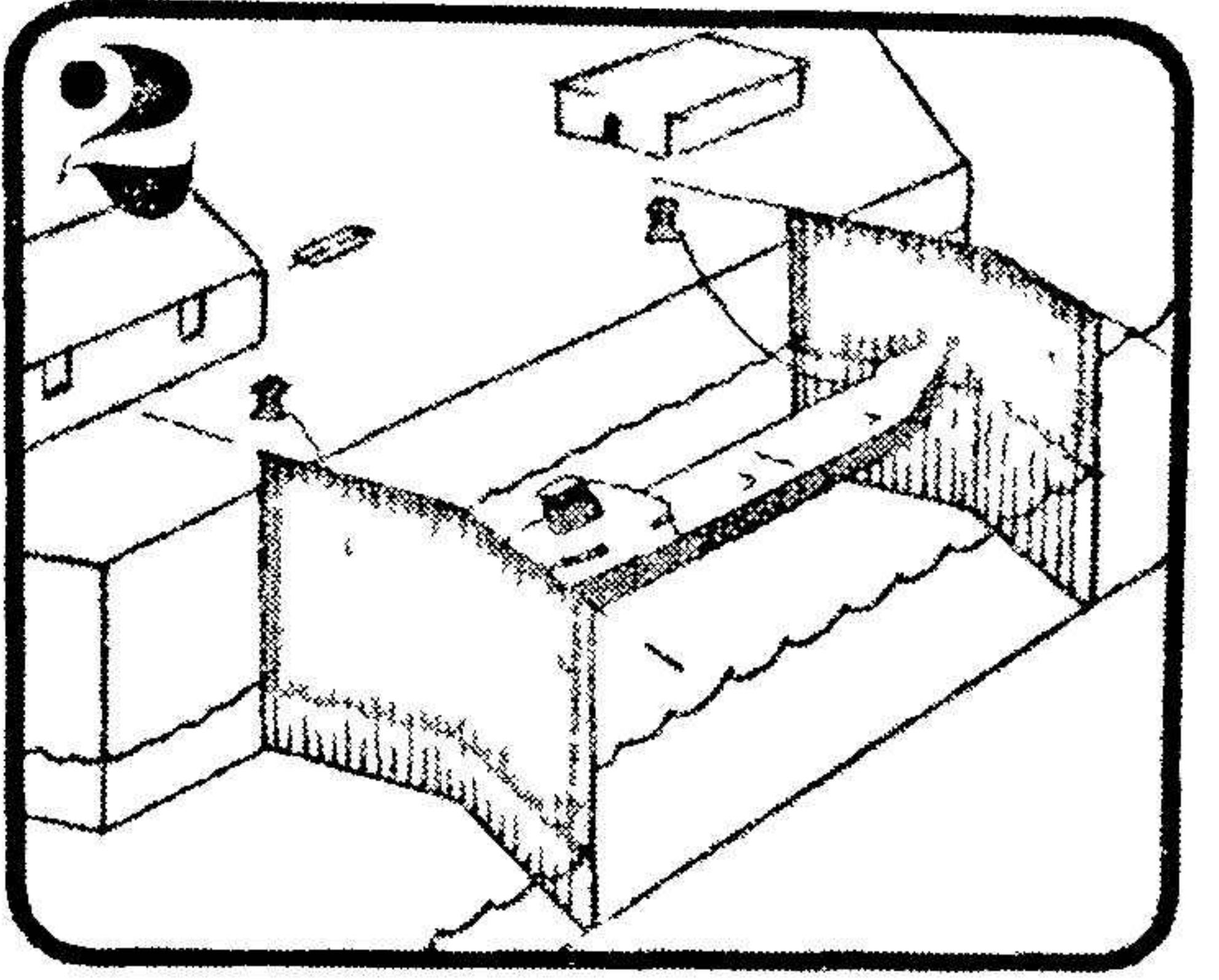
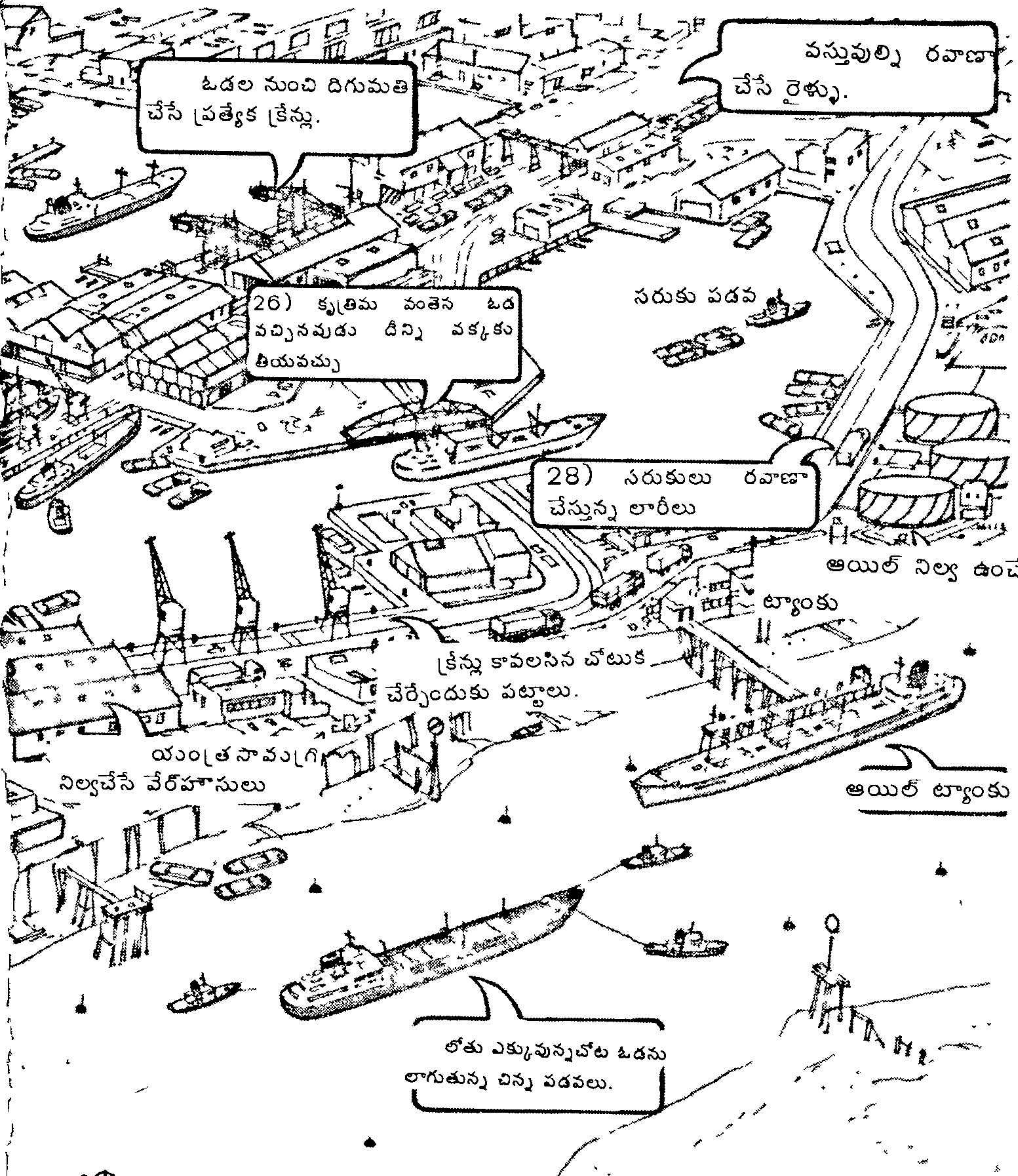

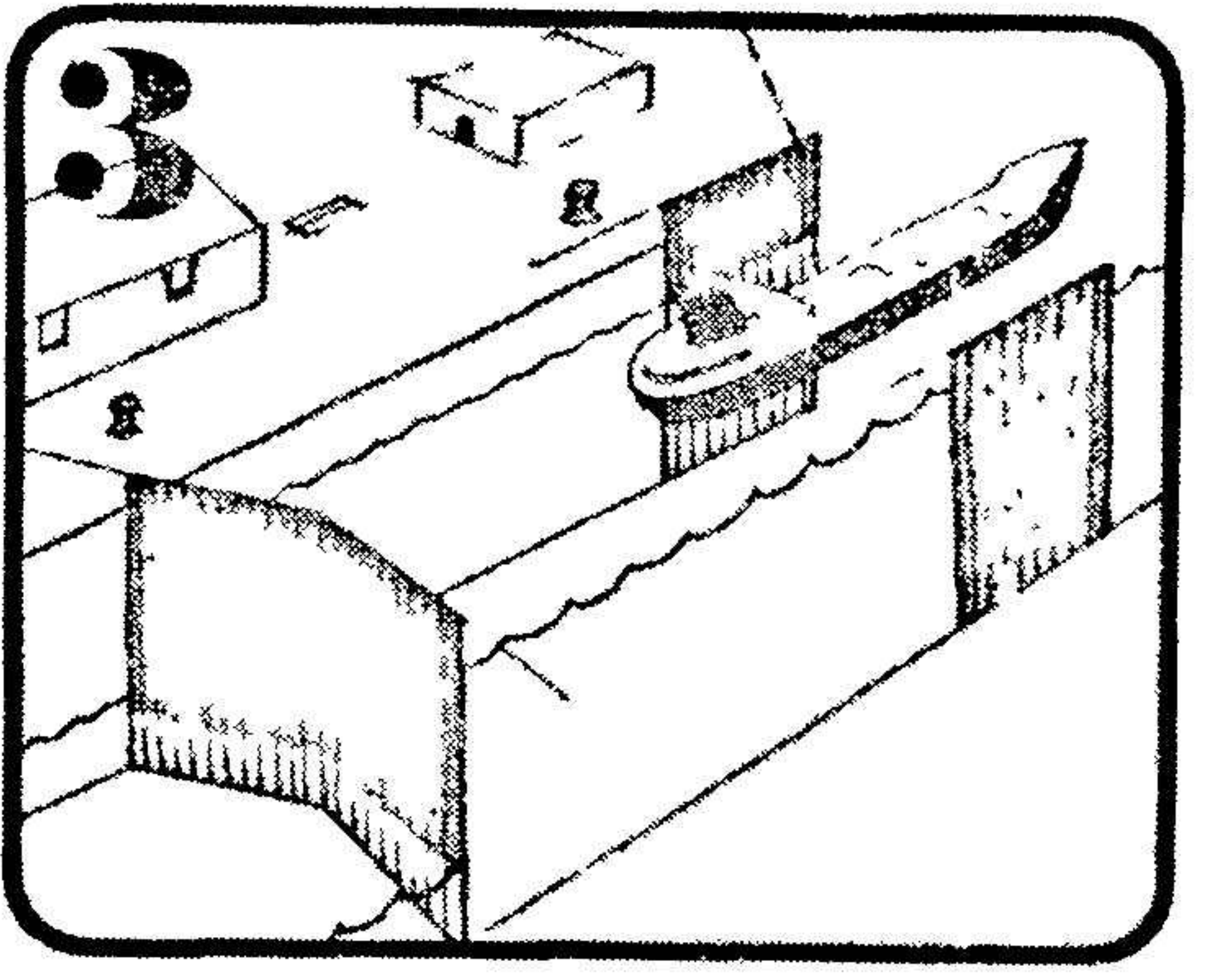
కొన్ని ప్రాంతాల్లో అల వెళ్ళిపోగానే పడవలు నేలమీద నిలుస్తాయి. అవి మళ్ళీ కదలాలంటే అల మరోకసారి లోపలికి రావల్సి ఉంది.

పెద్ద నౌకాశ్రయాలకు గేటు సౌకర్యం ఉంటుంది. దీనివల్ల అవి లోపలికి రాగానే గేటు మూయడం వల్ల ఆ నీరు లోపలనే ఉంటుంది. ఇలా గేటు లేకపోతే తరచూ వచ్చే అలలవల్ల ఓడలు కదులుతాయి. ఫలితంగా ఓడలో సామానులు దించటం చాలా కష్టం.

రెండు గేట్లు ఉంటాయి. ఈ రెండింటికి మధ్య స్థలంలో నీరు నిల్వ ఉంటుంది. ఓడ మొదటి గేటు చేరగానే ఆ గేటు తెరుస్తారు. ఓడ లోపలికి రాగానే మళ్ళీ ఆ గేటు మూస్తారు.

ఇప్పుడు నౌకాశ్రయం లోపలున్న నీటిమట్టానికి సమంగా రెండు గేట్ల మధ్య నీటిని సరిచెయ్యాలి. స్లాయిసెన్ ద్వారా కొద్ది కొద్దిగా నీరు లోపలికి రావడం జరుగుతుంది.

రెండుగేట్ల మధ్య నీటిమట్టం పెరిగినపుడు ముందరి గేటు తెరుస్తారు. అప్పుడు ఆ పవాహంతోపాటు ఓడ లోపలికి వెళుతుంది

బివాడ వైద్య స్టేషన్ పక్కన ఆత్మాచార్యుల గురైన మహిళలు

మహిళల హక్కుల కోసం, రక్షణ కోసం ప్రత్యేక చట్టాలు, ప్రత్యేక కోర్టులు పెరుగుతున్న కొద్దీ, మహిళలపై అత్యాచారాలు, దౌర్జన్యాలు కూడా పెరుగుతున్నాయి. అర్థికంగా, సామాజికంగా అణగదొక్కుబడ్డ స్త్రీలపై భౌతికంగా కూడా దౌర్జన్యం చేసే తన పాశవికతను చాటుకుంటోంది మగ జాతి.

మహానుభావులు పుట్టిన స్థలమని మనం గర్వంగా చెప్పుకునే పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రంలో సగటున రోజుకు రెండు మానభంగాలు

సామూహికంగా మానభంగం చేశారు. మరో 15 మంది అమ్మాయిల బట్టలు చించేసి దౌర్జన్యం చేశారు. మగవాళ్ళు దర్జీ చితగొట్టారు. కత్తులతో, తుపాకులతో మారణకాండ జరిపారు. ఇంత జరిగినా అవినీతి చెదపట్టిన స్థానిక పోలీసులలో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో చలనమే లేదు. ఈ సంఘటన జరిగిన ప్రాంతం ఏ పోలీసు స్టేషన్ పరిధిలోకి వస్తుందోనే మీమాంసలో పడి, దోషులు విజయ వంతంగా తప్పించుకోవడానికి సహాయ పడ్డారు స్థానిక పోలీసులు.

ఈ సంఘటన పశ్చిమ బెంగాల్

దీనంగా, హీనంగా బతుకుతున్న వాళ్ళే.

రెడీల రాజ్యం :- ఈ ప్రాంతంలో అక్రమ సారా వ్యాపారం చేసే ప్రదీప్ రాయ్, ఆశిమ్ దాస్ అలియాస్ బిల్లాలు పేరు మోసిన రెడీల ముఠా నాయకులు. స్వయంగా రెడీలైన ఈ సారా రాజులకు అండగా కామం, కర్మశత్రు నిండిన వారి సోదర గుండాలున్నారు. ఈ ఇద్దరు రెడీలు చట్ట విరుద్ధంగా ఆరు సారా దుకాణాలు నడుపు తున్నారు. వ్యాపార రీత్యా ఈ ఇద్దరు రెడీల నాయకులకు వైరం ఉంది. ప్రత్యర్థి వ్యాపారాన్ని దెబ్బతీసే తన

రేపిస్టులకు బెంగాల్ 'మార్క్సిస్టు'ల అండ

నిర్విఘ్నంగా జరిగి పోతున్నాయి. ముఖ్యంగా మురికి వాడల్లో, ఊరికి దూరంగా ఉండే ప్రాంతాల్లో 'రేప్'లు సర్వ సాధారణమై పోయాయి. మరి సర్వ సాధారణమై పోయిన ఈ మానభంగాల గురించి మనకెందుకు? ఆ రాష్ట్రంలో అధికారంలో ఉన్న సి.పి.ఎం.తో సంబంధమున్న దాదాపు 25 మంది గుండాలు చిత్తుగా తాగి ఓ మురికివాడపై పడి ఎదుగురు యువతులను వారి భర్తల ముందే దారుణంగా,

రాష్ట్రం ఉత్తర 24 పరిగణల జిల్లాలో కలకత్తా పట్టణానికి 25 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న బిరాటి రైల్వే స్టేషన్ పక్కన జరిగింది. ఈ రైల్వే స్టేషన్ పక్కనగల గుడిసెలలో దాదాపు 30 కుటుంబాలు నివసిస్తాయి. ఇందులో కొందరు ఆశ్రయం కోసం, బతుకు దెరువు కోసం బంగ్లాదేశ్ నుండి వచ్చిన వాళ్ళు కూడా ఉన్నారు. ఈ గుడిసెల్లోని ఎక్కువ మంది పొట్టకూటి కోసం రిక్షాలు లాగి, దినసరి కూలీ చేసుకుంటూ

వ్యాపారాన్ని మూడు పూవులు, ఆరు కాయలుగా చేసుకోవాలని ఇద్దరూ కుతంత్రాలు చేసేవారే. తన వ్యాపారాన్ని పెంచుకునే ఉద్దేశ్యంతో ప్రదీప్ రాయ్ బంగ్లాదేశ్ గుండా స్కగ్లింగ్ ప్రారంభించాడు. ఇదివరకే స్కగ్లింగ్ వ్యాపారం నడుపుతున్న బిల్లా దాస్ కు ప్రదీప్ వ్యాపారం పోటీ అయింది. దీంతో ఇద్దరి మధ్య గొడవలు ప్రారంభమయ్యాయి. బంగ్లాదేశ్ నుండి వచ్చిన సాబిత్రీ అనే మహిళతో ప్రదీప్ కు

“సంబంధం” ఉంది. అయితే ఇదే మహిళపై భిల్లాదాస్ కన్ను పడడంతో వారి వైరం మరింత ముదిరింది.

ఈ ప్రాంతంలో అక్రమ సారా వ్యాపారం గురించి పోలీసులకు తెలిసినా వారు ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. స్థానిక రాజకీయ నాయకుల అండతో దొంగ సారా వ్యాపారం చేస్తూ రౌడీయజం చెలాయిస్తున్న ఆశిమ్ దాసుపై జులై రెండవ వారంలో కొందరు స్థానికులు నింటా పోలీసు స్టేషన్లో ఫిర్యాదు చేశారు. ఈ ఫిర్యాదులో తన ప్రత్యర్థి ప్రదీప్ రాయ్ హస్తం కూడా ఉందని భిల్లా దాస్ (ఆశిమ్) గమనించాడు. తన అక్రమ వ్యాపారాన్ని సవాల్ చేసిన వారికి తగిన ‘సమాధానం’ చెప్పాలని నిర్ణయించుకొని జులై 18న ఇతర ప్రాంతాల నుంచి రౌడీ మూకలను పిలిపించి, వారికి చిత్తుగా తాగించి ప్రజలపైకి ఉసికొల్పాడు.

ధారుణానికి సమాయత్తం :-
ఒకే దెబ్బకు రెండు పట్టలన్నట్టుగా తమ అక్రమాల గురించి పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేసిన ప్రజలపై, తమ ప్రత్యర్థిపై ఒకేసారి దాడిచేయాలని భిల్లా దాస్ ముతా నిర్ణయించింది. జులై 18న రాత్రి ప్రదీప్ రాయ్ తన ప్రియురాలైన సాబిత్రీ ఇంట్లో ఉంచాడని ఉహించిన 25 మంది గూండాలు రాత్రి 1.30 గం. సమయంలో కత్తులు, తుపాకులు పట్టుకొని రైల్వే స్టేషన్ పక్కన గల గుడిసెలపై పడ్డారు. తాము ఉహించినట్లుగా ప్రదీప్ రాయ్ సాబిత్రీ ఇంట్లో లేకపోయే సరికి వారికి ఆవేశం హెచ్చి, పిచ్చిపట్టింది. ఆ తాగిన మత్తులో వారు సాబిత్రీని మానభంగం చేశారు. అయిదు గుడిసెలను చిందర వందర చేసి, మగవారందరిని ఎవరీతంగా కొట్టి, పిల్లలను రైల్వే ట్రాక్ పైకి విసిరేశారు. మిగతా గుడిసెల్లోకెళ్ళి మరో ఆరుగురు యువతులను బయటకు ఈడ్చుకొచ్చి వారి భర్తల ముందే మానభంగం చేశారు. అందులో కొందరిని సామూహికంగా అనుభవించారు. మరో 15 మంది టినేజీ అమ్మాయిలను బట్టలిప్పించి నానా రకాలుగా హింసించారు. ఈ రౌడీల కత్తులకు, తుపాకులకు భయపడి ప్రజలెవరూ ఈ ధారుణాన్ని అడ్డుకోవడానికి సాహసించ లేదు. గూండాలు తనను కత్తులతో చుట్టు ముట్టి తన ఎదురుగానే తన భార్యను మానభంగం చేశారని బినా సర్కార్ అనే రిక్తా కార్మికుడు ఎలపించాడు. మానభంగానికి గురయిన ఏడుగురిలో ఇద్దరు అక్కడే స్పృహ తప్పి పడిపోగా వారిని చికిత్స కోసం ఆసుపత్రికి తరలించారు. పదేళ్ళ వయసుగల తన

కూతురిని మానభంగంచేయబోగా అడ్డు కున్నందుకు రౌడీలు తనను ఎవరీతంగా కొట్టారని కమలా మజుందార్ అనే మహిళ ఎలపిస్తూ చెప్పింది. రాత్రి 1.30కి మొదలైన ఈ రాక్షస కాండ తెల్లవారు జామున 4 గంటలకు ముగిసింది. ఈ ధారుణం గురించి ఎవరికైనా సమాచారం తెలియజేస్తే మళ్ళీ వచ్చి వారి అంతం చూస్తామని రౌడీలు బెదిరించి మరి వెళ్ళారు. దీంతో తమకు జరిగిన అన్యాయాన్ని చెప్పుకోడానికి కూడా ప్రజలు భయపడుతున్నారు.

అసమర్థతకు పేరుపొందిన స్థానిక పోలీసు యంత్రాంగానికి ఈ సంఘటన జరిగిన 20 గంటల తర్వాతే తెలిసింది. తెలిసిన తర్వాత కూడా పోలీసులు వెంటనే రంగంలోకి దిగి దోషులను పట్టుకోక పోగా ‘అసలు ఈ సంఘటన జరిగిన ప్రాంతం ఏ పోలీస్ స్టేషన్ వరిధిలోకి వస్తుంద’నే మీమాంసలో పడిపోయారు. సంఘ వ్యతిరేక శక్తులు విజృంభించకుండా ముందుగానే కట్టుదిట్టమైన భద్రతా చర్యలు తీసుకోవల్సిన స్థానిక జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంట్ కు ఈ సంఘటన విషయం పాత్రికేయుల ద్వారానే తెలిసిందంటే ప్రజా రక్షణ విషయంలో పోలీసు యంత్రాంగం ఎంత నిజాయితీగా, దీక్షగా-వ్యవహరిస్తుందో అర్థమవుతోంది. ఈ సంఘటన జరిగిన బిరాటి రైల్వే స్టేషన్ ప్రాంతం తమ ఆధ్వర్యంలోకి వస్తుందనే విషయం తెలుసుకొని ‘నింటా’ పోలీసులు వైభవంగా రంగ ప్రవేశం చేసే సరికి దోషులంతా విజయవంతంగా తప్పించు కున్నారు. సంఘటన జరిగిన మరుసటి రోజు సాయంత్రం 4 గంటలకు రంగంలోకి దిగిన పోలీసులు ప్రదీప్ రాయ్ వర్గానికి చెందిన నలుగురిని అరెస్టు చేశారు. ఈ కేసుకు సంబంధించి ఎఫ్.ఐ.ఆర్.లో ఏడుగురి పేర్లు నమోదు చేశారు. ఇందులో ప్రధాన నిందితుడు ఆశిమ్ దాస్ (భిల్లా). అయితే భిల్లా సి.ఐ.టి.యు. కు అనుబంధంగా ఉన్న ఆటో రిక్తా యూనియన్ నాయకుడు. ఇతని సోదరుడు అరూప్ సి.పి.ఐ.(ఎం.) స్థానిక నాయకుడు. రాజకీయ రక్షణ కవచం వల్ల భిల్లాను ఇంతవరకు పోలీసులు అరెస్టు చేయలేదు. పశ్చిమ బెంగాల్ లో రోజు రోజుకు పెరుగుతున్న అన్ని నేరల్లోను ఆరాష్ట్ర పాలక పార్టీ అయిన సి.పి.ఐ.(ఎం.)కు ప్రత్యక్ష పరోక్ష సంబంధం ఉంది. గతంలో పన్నెండేళ్ళ బాలికను సామూహికంగా

మానభంగం చేసిన నలుగురు యువకులు కూడా సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలేనని తెలిసింది. మానభంగానికి గురయిన ఏడుగురు మహిళలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సరయిన న్యాయం చేయాలని కోరుతూ దాదాపు 200 మంది స్థానికులు బిరాటి రైల్వే ట్రాక్ పై బైతాయింపు జరుపుతుండగా స్థానిక సి.పి.ఐ.(ఎం.) గూండాలు దాడిచేసి వారిని అక్కడినుండి తరిమికొట్టారు. మానభంగానికి గురయిన మహిళలు ఇతర ప్రాంతాల వారితో ఈ విషయం చెప్పకూడదంటూ స్థానిక సి.పి.ఐ.(ఎం.) నాయకులు, గూండాలు బెదిరిస్తున్నారు. మానవతకే తలవేంపులు తెచ్చే ఈ ధారుణ సంఘటనకు సంబంధించి దోషులను పట్టుకోలేని పోలీసులు తమ అసమర్థతను కప్పిపుచ్చుకోవడానికి స్థానిక సి.పి.ఐ.(ఎం.) నాయకులను విమర్శిస్తుండగా, సి.పి.ఐ.(ఎం.) నాయకులు పోలీసుల అసమర్థతను, అక్రమాలను తూర్పారబడుతున్నారు. నేరస్థులతో, సంఘ వ్యతిరేక శక్తులతో పోలీసులు కుమ్మక్కయినందునే రాష్ట్రంలో నేరాల సంఖ్య పెరుగుతోందని ఆ రాష్ట్ర సి.పి.ఐ. కార్యదర్శి శైలేన్ దాస్ గుప్తా ఆరోపించాడు. బిరాటి ప్రాంతంలో జరుగుతున్న దొంగ సారా వ్యాపారం, న్యగ్లింగ్ విషయం పోలీసులకు తెలిసినప్పటికీ, వారు మామూలుగా రైడింగ్ లు చేసి ‘మామూళ్ళు’ దండుకుంటున్నారు తప్ప నేరాలను అరికట్టడం లేదని వివిధ పార్టీల నాయకులు అంటున్నారు.

తమ గుడిసెల్లో నిద్రిస్తున్న కాలీ జనంపై అర రాత్రి వారణాశయిధాలతో దాడి చేసి ఏడుగురు యువతులను మానభంగం చేసిన దోషులను కఠినంగా శిక్షించాలని, బాధితులకు తగిన పునరావాసం కల్పించాలని పలు మహిళా సంఘాలు డిమాండ్ చేస్తున్నాయి. ఈ ఉద్యమాలకు కొందరు రాజకీయ నాయకులు మద్దతు నిస్తున్నప్పటికీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి మాత్రం సరయిన స్పందన కనిపించడం లేదు. నేరాలు జరుగకుండా నిరోధించలేని పశ్చిమ బెంగాల్ సి.పి.ఐ.(ఎం.) ప్రభుత్వం, పోలీసు యంత్రాంగం దోషులను పట్టుకోవడంలో కూడా ఉదాసీనంగా వ్యవహరిస్తున్నారు.

- వి. చంద్రమౌళి

పాక్లో ప్రజాస్వామ్యం సమాధి

పాకిస్తాన్లో చరిత్ర పునరావృతమయ్యింది. పాకిస్తాన్కు స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించిన నాటినుంచి అక్కడి చరిత్ర తిరిగి పునరావృత మౌతునే ఉంది. అక్కడ ప్రజల మద్దతుతో ఎన్నికయిన ప్రభుత్వాలను కాలదోయడం, ఎన్నికయిన ప్రధానమంత్రులు, అధ్యక్షులు హత్యలకు గురి కావడం సర్వ సాధారణం. 1944 ఆగస్టులో లియాఖత్ ఖాన్ పదవి చేపట్టిన నాటినుంచి, బెనజీర్ భుట్టో వరకు ఎవరు సక్రమంగా పరిపాలించినా దాఖలాలు లేవు. ప్రజల మద్దతు పూర్తికాలం కొనసాగడం అనేది అక్కడి చరిత్రలో అరుదు. గతించిన పాక్ అధినేత జుల్ఫికర్ అలీ భుట్టో 1977లో ఉరిశిక్షకు గురైన నాటినుంచి జనరల్ జియా సైనిక నియంతృత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఎడతెగని పోరాటం చేసిన బెనజీర్ భుట్టో పదవీచ్యుతురాలై పోయింది. 1988 ఆగస్టులో జియా ఉల్ హక్ మరణించిన తరువాత, పాక్లో సైనిక పాలన అంతమై ప్రజాస్వామ్యం నెలకొని పాక్లో కొత్త అధ్యాయం ప్రారంభమౌతుందని ఆలోచించిన ప్రజాస్వామ్య వాదులకు, పాక్ ప్రజలకు తిరిగి ఆశాభంగం కలిగింది.

సైన్యానికి అపరిమిత అధికారాలను కట్టబెట్టిన పాక్ రాజ్యాంగం, సైన్యానికి అధినేత అయిన ఆ దేశ అధ్యక్షునికి కూడా అంతే అధికారాన్నిచ్చింది. దీంతో అధ్యక్షుడు ఆడింది ఆటగా, పాడింది పాటగా, కొనసాగుతూనే ఉంది. పాకిస్తాన్ అధ్యక్షుడు గులామ్ ఇషాక్ ఖాన్ మౌనంగా బెనజీర్ భుట్టో నాయకత్వంలోని ప్రజా ప్రభుత్వాన్ని రద్దు చేసి దేశంలో ఎమర్జెన్సీ ప్రవేశపెట్టాడు. బెనజీర్ భుట్టో ఎంత శ్రమించి, ఎన్నికలలో గెలిచి, ప్రధానమంత్రి పదవిని చేపట్టి కేవలం ఇరవై మాసాలే అయ్యింది. పాకిస్తాన్ రాజ్యాంగం ప్రకారం ప్రధానమంత్రికి రెండవ స్థానం లభిస్తుంది. పాక్ రాజ్యాంగంలోని కొన్ని ప్రకరణల వల్ల ప్రధాని బెనజీర్ తన పదవిని,

ప్రభుత్వాన్ని పటిష్టం చేసుకోవడంలో విఫల మయ్యారు. పాకిస్తాన్ అంతరంగిక విషయాలను పరిశీలిస్తే, సింధ్ రాష్ట్రంలో శాంతి భద్రతలు పూర్తిగా క్షీణించాయి. సింధ్ ప్రాంతంలో, పాకిస్తాన్లో ప్రధాన నగరమైన కరాచిలో స్థిరపడ్డ మొహజిర్లపై స్థానికులు తీవ్రమైన దాడులు చేశారు. ఈ దాడులలో కొన్ని వందల మంది మౌహజిర్లు మరణించారు. భారత పాకిస్తాన్ విభజన సందర్భంగా, భారతీయ ముస్లింలు అనేకమంది పాక్కు వెళ్ళి కరాచి, సింధ్ ప్రాంతంలో స్థిర పడ్డారు. మొహజిర్ల అభివృద్ధి స్థానికులకు కంటగింపుగా తయారయ్యింది. దీంతో సింధ్ ప్రాంతంలో శాంతి భద్రతలకు తీవ్ర ఆటంకం కలిగింది. సింధ్ రాష్ట్రంలో బెనజీర్ నేతృత్వంలోని పాకిస్తాన్ పీపుల్స్ పార్టీ అధికారంలో ఉంది. సింధ్ ప్రాంతంలో శాంతి భద్రతల పరిరక్షణలో బెనజీర్ విఫలం కావడంతో, పద్నాలుగు పార్టీల

ప్రతిపక్ష కూటమి అయిన ఇస్లామిక్ జమ్హూరి ఇత్తిహాద్కు మంచి అవకాశం లభించింది. ఈ కూటమిలో మతతత్వ వాదులు ప్రధానపాత్ర వహిస్తున్నారు. మరోవైపు పాకిస్తాన్ విదేశీ సంబంధాలలో కూడ బెనజీర్ సైన్యాన్ని మెప్పించడంలో విఫలమయ్యింది. తన కుటుంబ పరంగా అనేక అవినీతి ఆరోపణలను

ఎదుర్కొంటున్నది. అనేక లావాదేవీలలో బెనజీర్ భర్త జర్నల్ జేక్యం చేసుకుంటున్నాడని ఆరోపణలు వచ్చాయి.

ఇదే అదనుగా భావించిన పాక్ అధ్యక్షుడు గులామ్ ఇషాక్ ఖాన్ బెనజీర్కు ఎటువంటి హెచ్చరిక లేకుండా, ఆగస్టు మొదటి వారంలో బర్తరఫ్ చేసి పడేశాడు. అప్పటివరకు ప్రతిపక్షనేతగా చెలామణి అవుతున్న గులామ్ ముస్తాఫా జత్ యి ప్రధాని పదవిని చేపట్టాడు. సింధ్ ప్రాంతంలో దేశంలో శాంతి భద్రతలను పరిరక్షించడంలో విఫలమయ్యిందని ఇషాక్ ఖాన్ చెపుతున్నప్పటికీ ఇతర కారణాలున్నాయని నిపుణులు భావిస్తున్నారు. బెనజీర్, కొన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను కూలగొట్టారు. కొన్నేళ్ళుగా, పాక్ వ్యవహారాలలో కీలక పాత్రను నిర్వహిస్తున్న ఇంటర్ సర్వీసెస్ ఇంటెలిజెన్స్ అధిపతిని తొలగించారు. కొంతమంది సైనికాధికారులు కొనసాగిస్తున్న మాదక ద్రవ్యాల స్మగ్లింగ్ను అరికట్టటానికి ప్రయత్నించారు. ఆమె వైఖరి సైన్యానికి, దాని అధిపతి అస్లాంబేగ్కు, ఇషాక్ ఖాన్కు ఆగ్రహం కలిగించింది.

ఈ నేపథ్యంలో ఇషాక్ ఖాన్, అస్లాంబేగ్ల కుట్ర విజయవంతమయ్యింది. సింధ్ పరిణామాలు వారి పని నిరాటంకంగా కొనసాగడానికి తోడ్పడ్డాయి. బెనజీర్ పదవీచ్యుతురాలయ్యింది. ప్రస్తుతం తాత్కాలికంగా జత్ యి ప్రధానిగా వ్యవహరిస్తున్నప్పటికీ, అక్టోబర్ 24న ఎన్నికలు నిర్వహించనున్నట్లు అధ్యక్షుడు ఇషాక్ ఖాన్ ప్రకటించాడు. కాని ఎన్నికలు జరుగుతాయో లేదో ఇదమద్దంగా చెప్పడం కష్టం. బెనజీర్ భవిష్యత్తు మాత్రం నందిగ్గంలో పడిందనడంలో సందేహం లేదు.

జె.ఆర్.ఎస్.

ప్రియమైన అధ్యక్షుడు బుష్ మహాశయునికి,

నా కొడుకును చివరి సారిగా కౌగిలించుకొని నేను ఈ రోజే సాగనంపాను. వాడిప్పుడు కేవలం 21 ఏళ్ళ సైనికుడు. వాడిని సౌది ఆరేబియాకు వెళ్ళమని నువ్వు ఆదేశించావు. వాడు ఆగస్టు 13న ఎక్స్ప్రెస్ మెయిల్ లో వెళ్ళి పోతున్నట్లు ఇప్పుడే అందిన ఉత్తరం ద్వారా తెలిసింది.

ఎనిస్కన్ లోని మా వేసవి సెలవులు గడిపే ఇంటి నుంచి బయలుదేరుతున్నట్లు తెలిసింది. మేము వాణ్ణి ఉత్తర కరోలినాలో వదిలివేసి వచ్చే శాము. ఇంతటితో మా సంబంధం తెగిపోయింది. వైట్ హౌస్ లో ఉండే నువ్వు దొరికి పోతావేమోనని నీ వేసవి విడిది కేంద్రంలో ఉంటున్నట్లు కొంత మంది అంటున్నారు. గతంలో అమెరికా పౌరులను ఇరాన్ బంధించినపుడు అప్పటి అధ్యక్షుడు జిమ్మి కార్టర్ కూడా ఇదే విధంగా చేశాడు. అప్పటి సంక్షోభం పూర్తయ్యేంత వరకు ఆయన అక్కడే కాలం గడిపాడు. బహుశ నువ్వు కూడా అక్కడ ఉండడానికి ఇదే కారణం కావచ్చు.

నేను మా గదిలో కూర్చుని టెలివిజన్ లో నీ వేపాలన్ని గమనిస్తున్నాను. సైనికునిగా ఇటువంటి అనుభవాలు నీకు ఉన్నాయో లేదో నాకు తెలియదు.

అయినా ఓ నా ప్రియమైన అధ్యక్షా! భవిష్యత్తులో నీకు కూడా ఇటువంటి విపత్కర పరిస్థితి రావద్దని కోరుకుంటున్నాను. నేను నాకొడుకునే కాదు, నా కొడుకు లాంటి ఎంతోమంది సైనికులను కూడా కలిశాను. పాపం! వాళ్ళందరూ యవ్వనం ఉట్టిపడుతున్న వాళ్ళే. వాళ్ళందరూ పేద కుటుంబాల నుంచి వచ్చినట్లు నాకు కనిపించింది. వాళ్ళు సైన్యంలో ఎందుకు చేరారనుకుంటున్నావ్? ఏదో పై చదువులకు డబ్బు సంపాదించుకుని కాలేజీలలో చేరడానికి.

నీ కొడుకు నెయిల్ ను డబ్బు పొదుపు చేయమని పిలిచినట్లు అప్పులిచ్చే బ్యాంకు వాళ్ళు ఈయువ సైనికులెవర్ని పిలవడం లేదు. ఈ సైనికుల తల్లిదండ్రులకు వారి యోగక్షేమాలు తెలుసుకోవడానికి ఎటువంటి అవకాశం లేదు. కనీసం ఒక్క మిలిటరీ అధికారి కూడా అందుబాటులో

బుష్ కు బహిరంగ లేఖ

లేదు. వియత్నాం యుద్ధమపుడు మన ఉపాధ్యక్షుడూ క్యాయల్ తల్లిదండ్రులకు చేసినట్లు మా పిల్లలకు ఎటువంటి ప్రమాదం లేదని చెప్పేందుకు ఎవరు లేరు.

, సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేట్ అయిన బెకర్ కూడా నీలాగే విడిదిలో ఉన్నట్లు తెలిసింది. నేను ఈ విషయాన్ని రిలైన్యూస్, అబ్సర్వర్ పత్రికల నుంచి తెలుసుకున్నాను. మన రక్షణ శాఖ కార్యదర్శి, చెన్నిషటిల్ గల్ఫ్ కు, మన మద్య తిరుగుతున్నాడు. ఏ ప్రభుత్వమైనా తన విదేశీ సంబంధాలలో సైనిక దృక్పథం లేకుండా ఉండలేదా!

వాషింగ్టన్ లో చెప్పుకుంటున్నట్లు "స్వేచ్ఛాయుత చమురు వ్యాపారం"లో నీ పరిపాలనా యంత్రాంగం ఎప్పుడో పడిపోయింది. స్వేచ్ఛాయుత చమురు వ్యాపారంలో ఉన్న గమ్మత్తేమిటో నాకు తెలియదు. అసలు నువ్వే చమురు పథకాన్ని నాశనం చేశావ్? కార్లు సరాసరి వాడుకునే చమురు నిష్పత్తిని కూడా నువ్వే దిగజార్చావ్. మొత్తం అంతా సర్వనాశనం చేసి నా కొడుకును యుద్ధానికి పంపావ్. ఎందుకోసం? కేవలం చమురు కోసమా?

ఇప్పటి సంక్షోభం ఎందుకు? ఇంతకు ముందు ఇరాక్ తమ పౌరులనే రసాయనాలు పెట్టి చంపినపుడు ఎక్కడున్నావ్? అధ్యక్ష మహానుభావా? నువ్వు ఎవరినైతే పిట్లర్ అని పిలుస్తున్నావో ఆ మనిషి సద్దాం హుస్సేన్ కు మరేం పని లేదా! రసాయన ఆయుధాలు ఉపయోగించడమే పనా!

నువ్వు అప్పుడప్పుడు చెపుతున్నట్లు ప్రపంచం లోని చమురు నిల్వలలో 25 నుంచి 30 శాతం వరకు వాడుకనే హక్కు కోసం నా కొడుకును బలి పెడుతున్నావా? ఇదేనా అమెరికా పౌరుల జీవన విధానం?

మాలాంటి తల్లిదండ్రులకు, నా కొడుకులాంటి యువకులకు, నువ్వు చెప్పే, స్వేచ్ఛా మార్కెట్ వల్ల ప్రయోజనం ఏమి లేదు.

ఇప్పుడెట్లాగు మేము యుద్ధాన్ని ఎదుర్కోబోతున్నాం. గల్ఫ్ లో అమెరికా సైన్యం చేసే ప్రతి దానిని మేము

సమర్థించం. గల్ఫ్ లో ఇష్టం వచ్చినట్లు ప్రవర్తించడానికి నేను నా కొడుకును, తోటి సైనికులను ఏ మాత్రం అనుమతించను.

విదేశీ సంబంధాలలో తన ప్రయోజనాలు సక్రమంగా నెరవేరనపుడు, అమెరికా సైన్యాన్ని ఉపయోగిస్తుందనే రహస్యం ఇప్పుడిప్పుడే బయట పడింది.

ఔను, గత మూడు తరాలుగా జరుగుతున్న పరిణామాలలో నువ్వు మంచి తెలివకల వానిగానే నిరూపించుకున్నావు. ఈ దశాబ్దంలో అమెరికన్ దౌత్యనీతి ఎన్నడు చేరుకోని విపత్కర స్థితిలో మనం ఉన్నాము.

నేను నా భర్త చిన్న హోటల్ లో వెళ్ళాం. పోయిన వారం నేను నా కొడుకు కూర్చున్న ప్రాంతంలోనే కూర్చున్నాను. వస్తూన్న దుఃఖాన్ని అపుకుంటూ నాలుగు మెతుకులు తిందామని ప్రయత్నించాం. ఎంతకూ పోదే! యువ సైనికుడు మా ముందు మాట్లాడుతున్నట్లు గానే ఉంది. మేము ఆయనతో మాటలు కలుపగానే మంచిగుండాలని అన్నాడు. అంతలో "మేము చేస్తున్న పనులకు భగవంతుడు క్షమించాలని" వేడుకున్నాడు.

అధ్యక్షా! బుష్, పోయిన పదేళ్ళ నుంచి నువ్వు ప్రచారం చేస్తున్న విధానాల వల్లే మధ్య ఆసియాలో ఘర్షణలు పుట్టాయి. అసలు నువ్వే రణరంగాన్ని సిద్ధం చేసి ఇరాక్, కువైట్ మీద దాడి చేసినపుడు నువ్వు చేస్తున్న అబద్ధ హాసం అంతా అబద్ధం. నిజానికి నువ్వు సౌది రక్షణకు పంపిన సైన్యం అంతా ఇరాక్ మీద దాడి చేయడానికే. మొత్తానికి ఈ వ్యవహారాన్ని చూస్తుంటే నీ పదవి కాపాడుకోవడానికి నా కొడుకు ప్రాణం బలి పెడుతున్నట్లుగానే ఉంది. నీ రాజకీయ భవిష్యత్తు కోసం సిద్ధాంతాలకు తిలోదకాలు వదులుతావనే విషయం ముందే తేలింది. ఏవైనా దౌత్యపరమైన సంక్షోభాలను ఎదుర్కోవాలంటే నీకు ధైర్యముందా అనేదే నా అనుమానం. సైనికులు, నేను అనుకున్నట్లు అమెరికా ఇరాక్ మీద దాడి చేస్తే నిన్ను భగవంతుడే రక్షిస్తాడు. నేను మాత్రం క్షమించను.

(ఎస్కాన్సిన్ విశ్వవిద్యాలయంలో విద్యా విభాగానికి ప్రొఫెసర్ ఈ ఉత్తరం రాసింది).

ఐక్యంగా హక్కులు సాధించుకున్న కూలీలు

అనాదిగా అసంఘటితంగా ఉన్న వ్యవసాయ కూలీలతో వెట్టి చాకిరీ చేయించుకొంటూ భూస్వాములు తమ సంపద పెంచుకోవడానికి అలవాటు పడ్డారు. ఎక్కువ గంటలు పని చేయించుకొని నామమాత్రపు కూలీ ఇచ్చి, పైనుంచి "దొరతనం" కూడా చెలాయిస్తున్న వారి ఆటలు ఇక ముందు సాగే పరిస్థితి లేదు. కార్మికుల్లో మాదిరిగా వ్యవసాయ కూలీల్లో కూడా చైతన్యం, ఐక్యత వచ్చి దొరతనాన్ని ఎదిరించి వారు తమ న్యాయమైన హక్కులు సాధించుకుంటున్నారు. శ్రీకాకుళం జిల్లా మండల కేంద్రమైన కొత్తూరు గ్రామంలో 26 మంది వ్యవసాయ కూలీలు (పాలేర్లు), తమతో వెట్టిచాకిరీ చేయిస్తున్న నల్లరు భూస్వాములను ఎదిరించి తమకు న్యాయంగా రావలసిన జీతాన్ని రాబట్టుకోవడమే కాకుండా ఇతర హక్కులను కూడా సాధించుకున్నారు. వ్యవసాయ కూలీలకు జీతంగా ఇచ్చే ధాన్యాన్ని ఇంతవరకు చిన్న కుంచంతో ఇచ్చేవారు. అలాగే ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన పనిగంటలు కాకుండా

ఎక్కువ గంటలు పనిచేయించుకునే వారు. తమ అనైక్యతను ఆసరా చేసుకొని భూస్వాములు తమను దోపిడీ చేస్తున్న విషయాన్ని గమనించిన వ్యవసాయ కూలీలు శ్రీకాకుళం జిల్లా వ్యవసాయ కూలీ సంఘంలో జూన్ 9న చేరారు. చిన్న కుంచంతో కాకుండా 'శికా' (ప్రభుత్వ సీల్ మార్కుగల కుంచం)తో జీతం ఇవ్వాలనే ప్రధాన కోర్కెతోపాటు కనీసవేతన చట్టప్రకారం జీతం ఇవ్వాలని, అదనపు పనిగంటలకు వేతనం చెల్లించాలని నిర్బంధంగా పనిచేయించుకోరాదని, వెట్టిచాకిరీ నుండి బయటపడిన వారికి పునరావాసం కల్పించాలని డిమాండ్ చేస్తూ ఊరేగింపుగా వెళ్ళి కొత్తూరు ఎం.ఆర్.వే.కు, కొత్తూరు పోలీసు అధికారులకు గత జూన్ లో వినతి పత్రం అందజేశారు. తమ డిమాండ్లు తీర్చేవరకు తాము పనిలో చేరేది లేదని వ్యవసాయ కూలీలంతా సమ్మెకుదిగారు. న్యాయం కోరుతున్న కూలీలపై భూస్వాములు కక్షగట్టి గూండాలతో దాడి చేయించారు. ఈ దాడిలో వ్యవసాయ కూలీల నాయకుడు దొంత భీమయ్య

కుడిచీయికి తీవ్రంగా గాయమయింది. కూలీల సమ్మెను బలహీనపరచడానికి ఇతర ప్రాంతాలవారిని పనిలో పెట్టుకోవాలని భూస్వాములు ప్రయత్నించారు. అయితే వ్యవసాయ కూలీలంతా ఐక్యంగా ఉండడంతో భూస్వాముల ఆటలు సాగలేదు. సి.పి.ఐ. కొత్తూరు మండల కార్యదర్శి చల్లా ధర్మారావు, ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ కూలీల సమాఖ్య, శ్రీకాకుళం జిల్లా కార్యదర్శి ఎం. శంకరరెడ్డిల చొరవతో జూన్ 30న భూస్వాములు, వ్యవసాయ కూలీల మధ్య అంగీకారం కుదిరింది. గతంలో ఉపయోగించిన చిన్న కుంచాలతో కాకుండా 'శికా' కుంచంతో ధాన్యం ఇవ్వడానికి, సమ్మె చేస్తున్న వారిని తిరిగి పనిలో పెట్టుకోవడానికి భూస్వాములు అంగీకరించారు. వారు ఈ విషయాన్ని లిఖితపూర్వకంగా స్థానిక ఎం.ఆర్.వేకు తెలియజేశారు. ఇన్నాళ్ళు అనైక్యంగా ఉండి దోపిడీకి గురయిన వ్యవసాయ కూలీలు ఐక్యమై తమ డిమాండ్లు సాధించుకున్నందున వారిలో నూతన ఉత్సాహం కనిపిస్తోంది.

- శంకరరెడ్డి

కూలీ అడిగితే కట్టేసి కొట్టారు

నల్గొండ జిల్లా భూదాన్ పోచంపల్లి మండలంలోని మెహర్ నగర్ కు చెందిన బడా భూస్వామి నాదెండ్ల వీరయ్య చౌదరి తన పొలంలో ప్రజలతో వెట్టిచాకిరీ చేయిస్తూ కూలీ అడిగిన నేరానికి ఓ వ్యక్తిని గూండాలతో ధారుణంగా కొట్టించిన సంఘటనపై ఆంధ్రప్రదేశ్ పౌరహక్కుల సంఘం నిజనిర్ధారణ కమిటీ ఏచారణ జరిపింది. హైదరాబాద్ కు చెందిన వీరయ్య చౌదరి అయిదు సం. క్రితం మెహర్ నగర్ లో 326 ఎకరాల భూమి కొనుగోలు చేశాడు. ఈ భూమికి పక్కనే ఉన్న 150 ఎకరాల అటవీ భూమిని, పోరుబోకు భూమిని కూడా అక్రమంగా అక్రమించుకున్నాడని మెహర్ నగర్ ప్రజలు,

గ్రామసర్పంచ్, పొరుగున ఉన్న జూలూరు గ్రామ సర్పంచ్ గిరి, పోచంపల్లి మండలాధ్యక్షుడు దానయ్య, వివిధ పార్టీల నాయకులు చెప్పారు. కొన్నభూమిని, దురాక్రమించుకున్న భూమిని కలిపి చుట్టూ కంచెవేసి లోపల పళ్ళ చెట్లు పెంచుతున్నాడు. అటవీ భూమిలో పారే చిన్న ఏరు కూడా ఆయన అధీనంలోకి వెళ్ళడంతో గ్రామ పశువులకు తాగడానికి నీరుకూడా కరువైంది. చౌదరి తోటలో రోజూ 200 మంది ప్రజలు పనిచేస్తారని తెలిసింది. ఆయన ఎప్పుడూ తుపాకీ పట్టుకొని తిరుగుతూ, తాను చెప్పినట్లు వినకపోతే చంపుతానని బెదిరిస్తాడని ప్రజలు భయపడుతూ కమిటీ సభ్యులతో

చెప్పారు. కూలీలతో వెట్టిచాకిరీ చేయించుకొని అస్తలను పెంచుకుంటున్న చౌదరి తన తోటలో పనిచేయించుకోవడానికి స్థానికులనే కాకుండా దూర ప్రాంతాల నుండి కూడా కూలీలను రప్పిస్తాడు. దూర ప్రాంతాల నుండి వచ్చినవారు తోటలోనే ఉండి ఉదయం ఆరు గంటల నుండి రాత్రయ్యే వరకు తోటలోనే పని చేస్తుంటాి. వారు కనీసం బయటకు రావడానికి కూడా వీల్లేని భయానక పరిస్థితి ఏర్పడిందని ప్రజలు తెలిపారు. ఇంత చేసిన వీరికిచ్చే నెలసరి జీతం పురుషులకు రు. 400, స్త్రీలకు రు. 200 మాత్రమే.

వెట్టి చాకిరీ చేయించుకోవడానికి అలవాటు పడ్డ వీరయ్య చౌదరి ఈ

సంవత్సరం కూడా శ్రీకాకుళం నుండి 30 మందిని తీసుకొచ్చాడు. ఈ 30 మందిలో వెంకటేశు, ఆయన భార్య రాములమ్మ, కూతురు కూడా ఉన్నారు. గత జూన్ లో రాములమ్మ చౌదరి మేకలు కాస్తుండగా జారి పడిపోవడంతో కాలు విరిగింది. రాములమ్మ చికిత్సకు డబ్బులు అవసరం కావడంతో తనకు రావలసిన జీతం డబ్బులివ్వమని వెంకటేశు చౌదరిని అడిగాడు. తన తోటలోనే పని చేస్తూ గాయపడిన రాములమ్మకు వైద్యం చేయించవలసిన చౌదరి కనీసం జీతం డబ్బులివ్వడానికి కూడా నిరాకరించి "పని ముగియ యందే జీతం లెక్క చూడ"నన్నాడు. అయితే తన భార్యకు వైద్య సహాయం అవసరమైనందున "జీతం లెక్క చూసి డబ్బులివ్వందే పనిలోకి వెళ్లన"ని వెంకటేశు తెగిసి చెప్పాడు. దాంతో రెచ్చిపోయిన భూస్వామి తన చేతిలోని సూట్ కేస్ తో వెంకటేశును కొట్టాడు. అయినా వదలక తర్వాత చెప్పుతో కొట్టాడు. ఈ సందర్భంలో వెంకటేశు చేతిలోని కర్రజారి చౌదరి కాళ్ళపై బడింది. వెంకటేశు తన చేతిలోని కర్రను కావాలనే చౌదరి మీదకు ఎసిరాడని కొందరు అంటున్నారు. అయితే ఇందుకు వెంకటేశు క్షమాపణ చెప్పాడని రాములమ్మ అంది. ఏదేమైనా ఆ తర్వాత భూస్వామి గూండాలు సాయంకాలం వరకు వెంకటేశును ఎవరితంగా కొట్టారు. ఫీడ్ మిక్సర్ కు కట్టేసి కర్రలతో, చెప్పులతో చావ గొట్టారు. గడ్డి కత్తిరించే కత్తెరతో వెంకటేశు వేళ్ళమీది చర్మాన్ని

కత్తిరించారు. దెబ్బలకు తట్టుకోలేక స్పృహ తప్పి పడిపోయిన వెంకటేశుపై నుండి చౌదరి జీపును తీసుకెళ్ళడానికి ప్రయత్నించగా అక్కడున్న తోటి కూలీలు ఆయనను రక్షించారు. మెహర్ నగర్ నుండి వెళ్ళిన కొందరు కూలీలు ఈ ధారుణాన్ని కళ్ళారా చూసినా, చౌదరికి భయపడి ఎవరూ బహిర్గతంగా చెప్పలేక పోతున్నారు. అదేరోజు సాయంత్రం స్పృహ వచ్చిన తర్వాత వెంకటేశు భయంతో తన న్యగ్రామంవై న యంబరం వెళ్ళిపోయాడు. ఈ విషయం ఆయన భార్యకు గానీ, శ్రీకాకుళం నుండి వచ్చిన ఇతరులకు గానీ తెలియదు. ఈ సంఘటన తర్వాత పదిరోజులవరకు రాములమ్మ తోటలోనే ఉంది. ఆమెను బయటకు రానివ్వలేదు. ఆమెతో ఎవరూ మాట్లాడవద్దని కూడా చౌదరి బెదిరించాడు. రాములమ్మ పదకొండే రోజున తోటనుండి ఎలాగో బయటపడి తనకు జరిగిన అన్యాయాన్ని గ్రామస్థులతో చెప్పుకొంది. గ్రామస్థుల సహకారంతో రాములమ్మ పోచంపల్లి పోలీసు స్టేషన్లో ఫిర్యాదు చేసినా, రెండు రోజుల వరకు పోలీసులు ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. మండలాధ్యక్షుడు, ఇతర నాయకులు ఒత్తిడి చేయడంతో వెంకటేశును వెతకడానికి ఒక కానిస్టేబుల్ ను శ్రీకాకుళం పంపించారు. వెంకటేశు బతికే ఉన్నట్లు కానిస్టేబుల్ చెప్పినప్పటికీ, ఎలాంటి ఆధారాలు చూపించక పోవడంతో వివిధ పార్టీల నాయకులు జూరాల సర్పంచ్ గిరి అధ్యక్షంలో ఒక బృందాన్ని శ్రీకాకుళం

పంపించారు. జూలై రెండో తేదీన శ్రీకాకుళం వెళ్ళిన గిరి బృందం వెంకటేశు వీపుపై, కాళ్ళు చేతులపై గాయాలను చూశారు. వెంకటేశును కొట్టిన గూండాలను గానీ, ఇందుకు బాధ్యుడైన వీరయ్య చౌదరిని గానీ పోలీసులు ఇంతవరకు అరెస్టు చేయలేదు. ఫిర్యాదు అందిన తర్వాత కూడా పోలీసులు కేసు రిజిస్టర్ చేయకపోవడం, చౌదరి పోలీసులపై ఒత్తిడి తెచ్చాడనడానికి ప్రబల నిదర్శనం.

ప్రా|| హరగోపాల్, ప్రా|| నర్సింహారెడ్డి, కె. ఐలయ్య, డా|| చలం, డా|| అరుణ్ పట్నాయక్, కోదండ రామారెడ్డి సభ్యులుగా గల ఈ నిజ నిర్ధారణ కమిటీ ఈ సంఘటనపై పరిశీలన చేసిన తర్వాత కొన్ని డిమాండ్లు చేసింది. 1. వెంకటేశును విపరీతంగా గాయపర్చినందున తగిన నష్ట పరిహారం చెల్లించాలి. రాములమ్మ పనిచేస్తున్నప్పుడు కాలు విరిగినందున వైద్య ఖర్చులను చౌదరియే భరించాలి. 2. స్థానిక జిల్లా కలెక్టర్ జోక్యం చేసుకొని కనీస వేతనాల చట్టం ప్రకారం వెంకటేశును, తదితరులను బానిసత్వం నుండి విడిపించి, న్యాయ సమ్మతంగా వారికి రావలసిన జీతం ఇప్పించాలి. 3. చౌదరి అక్రమంగా అక్రమించుకున్న భూములను ప్రభుత్వం తిరిగి స్వాధీనం చేసుకొని, భూమిలేని పేదలకు పంచాలి. 4. వెంకటేశును కొట్టినందుకు చౌదరిపై, అతని అనుయాయులపై కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు జరపాలి.

పిఠాపాక్షులసంఘం
(ఎ.పి.సి.ఎల్.పి)

ఖమ్మం జిల్లాలో విషజ్వర కీలలు

1990 జనవరి మొదటి వారం నుంచి ఖమ్మం జిల్లాలో వ్యాపించిన భయంకర మలేరియా వ్యాధి గిరిజన ప్రాంతమంతా ఎస్తరించడంతో పెద్ద సంఖ్యలో గిరిజనులు మృత్యువాత పడుతున్నారు. జిల్లాలో 17 గిరిజన మండలాలకు వ్యాపించిన ఈ వ్యాధివల్ల ఇప్పటికే 415 మంది మృతి చెందగా, 30 వేల మంది మృత్యువుతో పోరాడు తున్నారు. ఖమ్మం జిల్లా సరిహద్దు ప్రాంతమైన మధ్యప్రదేశ్, ఒరిస్సా రాష్ట్రాలకు కూడా వ్యాధి ప్రబలడంతో వందలాది మంది అస్వస్థులయ్యారు. ఖమ్మం జిల్లాలోని వేలేరుపాడు, కుక్కునూరు, అశ్వరావుపేట మండ

లాలలో మొదట ప్రారంభమైన ఈ వ్యాధి కూనవరం, వరరామచంద్రపురం, చింతూరు, భద్రాచలం, దమ్మపేట, ముల్కలపల్లి, చెర్ల, వెంకటాపురం, దుమ్మగూడెం, వాజేడు, పాల్వంచ మండలాలకు కూడా ఎస్తరించడంతో ఆ ప్రాంత వాసులు తీవ్ర భయాందోళనలు ప్యక్తం చేస్తున్నారు. వ్యాధి మొదట ప్రబలిన వేలేరుపాడు, కుక్కునూరు, అశ్వరావుపేట మండలాలలో అధిక సంఖ్యలో గిరిజనులు మరణించగా, ముల్కలపల్లి, చింతూరు మండలాలలో కూడా వ్యాధి తీవ్రరూపం దాల్చింది. వేలేరుపాడు మండలంలో 80, కుక్కునూరు మండలంలో 67, చింతూరు

మండలంలో 38, కూనవరంలో 31, చెర్ల మండలంలో 14 మంది మరణించారు. పాల్వంచ న్యూ డివిజన్ లోని మారుమూల గిరిజన ప్రాంతాలలో ప్రారంభమైన వ్యాధి కొత్తగూడెం, భద్రాచలం రెవిన్యూ డివిజన్ లకు కూడా వ్యాపించింది. పాల్వంచ, భద్రాచలం పట్టణాలకు కూడా మలేరియా వ్యాపించడంతో వందలాది మంది పట్టణవాసులు కూడా అస్వస్థులయ్యారు.

జిల్లాలో వ్యాధి తీవ్రరూపం దాల్చి మరణాల సంఖ్య పెరుగుతున్నా, జిల్లా యంత్రాంగం ఇప్పటివరకు మేల్కొనక పోవటం శోచనీయం. మారుమూల గిరిజన గ్రామాలలో ఇప్పటికే 70కి పైగా

వైద్య బృందాలు పనిచేస్తున్నాయి అని అధికారికంగా ప్రకటనలైతే ఎదుదలయ్యాయి కానీ, పనులు ఎక్కడా కనిపించటం లేదు. ఢిల్లీ నుండి వచ్చిన వైద్యబృందం కూడా ఈ వ్యాధి లక్షణాలను పూర్తిగా గుర్తించలేక పోయింది. మలేరియా వ్యాధిలోని భయంకరమైన “ఫ్లాస్మిడియమ్ ఫల్సిఫామ్” వ్యాప్తి చెందిందని వైద్యబృందం అనుమానిస్తున్నది... ఇప్పటి వరకు వ్యాధి లక్షణాలను వైద్యులు గుర్తించక పోవటం మూలంగా మారుమూల గ్రామాలలో ఎరివిగా ఉన్న, పి.యం.పి, ఆర్.ఎం.పి. డాక్టర్లు మిడిమిడి జ్ఞానంతో వారికి చికిత్స చేస్తున్నారు. దానివలన వ్యాధి తీవ్రరూపం దాల్చి మరణిస్తున్నారని హైదరాబాద్ నుంచి వచ్చిన సి.డి.ఆర్. హాస్పిటల్ వైద్యాధికారి డా॥ కె. అవినాష్ అభిప్రాయపడ్డారు. ఇప్పటి వరకు కూడా జిల్లా, రాష్ట్ర అధికారులు చలించక పోవడంతో గిరిజన ప్రాంతాలలో అయోమయ పరిస్థితి నెలకొంది. జిల్లాలో పరిస్థితి గురించి

నరయిన నివేదికలు పంపడంలో కలెక్టర్, వైద్య ఆరోగ్య శాఖాధికారులు విఫలమయ్యారు. జిల్లాలో ఇప్పటి వరకు కేవలం 53 మంది మాత్రమే మృతి చెందినట్లు అధికారులు నివేదికలు పంపారు. మృతుల పేర్లతో సహా పత్రికలు ప్రచురించినప్పటికీ అధికార యంత్రాంగం, ప్రభుత్వానికి వ్యాధి తీవ్రత గురించి తెలుపకుండా ప్రక్కదోప పట్టిస్తున్నట్లు వివిధ రాజకీయ పార్టీల వారు ఆరోపిస్తున్నారు. మలేరియా వ్యాధి వ్యాపించకుండా తీసుకోవలసిన చర్యల విషయంలో ఆ శాఖ అధికారులు నిర్దిష్టమైన చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. పురపాలక సంఘాల అధీనంలో వున్న పొగ యంత్రాలను విజెన్సి ప్రాంతానికి తరలించి “ఫాగింగ్” ద్వారా దోమల నిర్మూలనకు పూనుకుంటే వెంటనే అరికట్టవచ్చునని నిపుణులు సూచిస్తున్నా ఇప్పటివరకు అటువంటి చర్యలేవి చేపట్టలేదు.

కేవలం చేతి పంపులతో డి.డి.టి. చల్లడం వల్ల ఇంతవరకు 25 శాతం

గ్రామాలలో కూడా ఆ పని పూర్తి కాలేదు. వ్యాధి సోకిన వారికి వైద్య సహాయం అందించడంలో కూడా జిల్లా యంత్రాంగం విఫలమైంది. రెవిన్యూ అధికారుల పర్యవేక్షణలో వైద్య బృందాలు పని చేస్తున్నప్పటికీ కేవలం రహదారి సౌకర్యం వున్న గ్రామాలకు మాత్రమే వారు వెలుతున్నారు. వరద సహాయక చర్యల కోసం అద్దెకు తీసుకున్న లాంచీల ద్వారా గోదావరీ తీరంలో వున్న గ్రామాలకు వెళ్ళే సౌకర్యం వున్నప్పటికీ అధికారులు కాని, సిబ్బంది గాని వెళ్ళడం లేదు.

ఇకనైనా జిల్లా యంత్రాంగం కళ్ళు తెరచి గిరిజన ప్రాంతాలలో పర్యటించి వ్యాధిగ్రస్తులైన వారిపట్ల శ్రద్ధ వహించి చికిత్స చేయకపోతే వేల సంఖ్యలో ప్రాణాలు బలితీసుకోవాల్సిన పరిస్థితి వస్తుంది.

ఉదయిని
సుజాత్ నగర్,
ఖమ్మం - 507 120

ఎవరేమనుకున్నా.....

“గురువుగారూ - ఈ చదువు కున్నేల్లంతా బడిమానేసి బందులు సేత్తన్నారేంటండీ?” “అదీ రిజర్వేషన్ వ్యతిరేక ఆందోళనేయ్.”

“అంటే రిజర్వేషన్లు కావాలనా?”

“ఎద్దైనట్టుంది నీ తెలివ. వ్యతిరేక ఆందోళనంటే రిజర్వేషన్లు వద్దని.”

“ఎందుకనే!?” “ఎందుకంటే- ఇప్పుడున్నాయి చాలు, మళ్ళీ మండల్ కమిషను సిపార్సులు అని కొత్తగా రిజర్వేషన్లు పెడితే ప్రతిభ, తెలివితేటలు ఉన్నవాళ్ళు నష్టపోతారని అంటున్నారు.”

“ఐతే రిజర్వేషన్లు ఉన్నేల్లంతా తెలివ లేనేల్లా?”

“ఏం తెలివయ్యా! 40 మార్కులొచ్చినా రిజర్వేషమంటే ఉద్యోగం వస్తుంది. మిగతావాళ్ళు అవే 40 మార్కులతో ఉద్యోగాల కోసం ఎన్ని ఇబ్బందులు పడాల్సివస్తోంది? వేలకు వేలు లంచం, పలుకుబడి అన్నీ ఉపయోగించాల్సివస్తోంది. ఇది అన్యాయం కాదా?” “డబ్బులున్నేల్లు, అధికారం ఉన్నేల్లు లంచాలిచ్చుకొని, పలుకుబడి

ఉపయోగించి పన్ను జరిపిచ్చు కుంటుంటే అయి లేనేల్లకి రిజర్వేషన్లుంటే తప్పేంటండీ?”

“తప్పుకాక మరేంటయ్యా? అసలు కులాల వారీగా రిజర్వేషన్లెందుకు? అధికార పార్టీ రెడ్డిగారు గాని, ప్రతివక్షంలోని నాయుడు గారు, శాస్త్రిగారు, చౌదరిగారు, రోజూ చెప్పటం లేదా కులాలు లేవని? అందుకే కులాల ఆధారంగా రిజర్వేషన్లు వద్దంటున్నారు.” “మరింకెలా కావాలంటండీ?”

“కులంతో సంబంధం లేకుండా పేదళ్ళందరికీ రిజర్వేషన్లువ్వాలి.”

“ఎట్ట సూసినా పేదోల్లంతా ఇప్పుడు రిజర్వేషను పొందేల్లే గదండీ. మళ్ళీ ఈ కొత్త పద్ధతెందుకు?”

“నీ తెలివ ముండా - ఈ కొత్త పద్ధతి లేకపోటం వల్లే చెప్పులు కుట్టోళ్ళు, గుడ్డలు తికోళ్ళు, కుండలు, కుర్చీలు చేసోళ్ళు, కూలినారి జనం అంతా పెద్దా చిన్నా తేడా లేకుండా దొరల పక్కన కుర్చీల్లో కూసుంటున్నారు. పైగా ఇప్పుడా పన్ను చేసోళ్ళు లేక దేశం అర్థికంగా నష్టం పోటంటేదూ!?”

- మిత

రచయితలకు మనవి

పాఠకులు, వ్యాసకర్తలు తాము “నలుపు”లో ప్రచురణ కోసం పంపిన రచనలను తిప్పి పంపగోరే వారు తగు పోస్టేజి పెట్టాలని కోరుతున్నాం. ప్రచురించాలనుకున్న రచనలు మా సంపాదకవర్గం పరిశీలించిన తరువాత 3 నెలల వరకు భద్రపరుస్తాం. తగిన పోస్టేజి జతపరచని రచనలు తిప్పి వంపడం సాధ్యం కాదు. పాఠకులు, వ్యాసకర్తలు, రచయితలు గమనించాలని కోరుతున్నాం.

- సంపాదకుడు

ఆరోగ్య భీమా ఎవరి ఆరోగ్యం కోసం ?

జీవితభీమాలోని భద్రతా రాహిత్య మనే కీలకమైన అంశమే ఇక్కడా పని చేస్తుంది. ఈ ఆరోగ్య భీమా మనదేశంలో వేళ్ళూనటానికి అమెరికా లాంటి పాశ్చాత్యదేశాలే అదర్శం. అక్కడ ఆరోగ్యం వ్యక్తి బాధ్యత. ఆరోగ్యాన్ని వ్యక్తులు కొనుక్కోవాలి. ఆరోగ్యం ఖరీదైన వస్తువైతే కనీసం భీమా చేసయినా బయటపడాలి.

అదొక అమెరికా ఆస్పత్రి

రోగి గుండెనెప్పితో వస్తాడు. "అరైంటు కేసు కదా!" అని డాక్టరు వెంటనే రకరకాల మందులిచ్చి వైద్యం చేస్తాడు. మొత్తం మీద రోగి బ్రతుకుతాడు. ఎక్కువసేపు రక్తపోటు తగ్గివున్న కారణంగా, మెదడులోని రక్తనాళాలు పూడిపోయి "పక్షవాతం" వస్తుంది. బాగయి ఇంటికి పోయిన తరువాత కోర్టుకెక్కి, "నాకు పక్షవాతం రావటానికి డాక్టరే బాధ్యుడు. నవ్వవ రిహారంగా ఒక కోటి డాలర్లిప్పించండి" అని కేసు పెడతాడు. ఇలాంటి కేసులను అమెరికా కోర్టుల్లో ప్రజలకి అనుకూలంగా పరిష్కరించటం చాలా కాలంనుంచి సాగుతూ వున్నది. పైకి చూస్తే ప్రజలకి సానుకూలంగా తీర్పుయిస్తున్న అమెరికా కోర్టులను వెంచర్కోవాలనిపిస్తుంది. కానీ ఎందుకలా కోర్టులు తీర్చిస్తున్నాయి?! కేవలం ప్రజా సంక్షేమమేనా కారణం? లాభమే పరమావధిగాకల అమెరికా నమాజంలో కోర్టులు మాత్రమే ప్రజలకనుకూలంగా వ్యవహరించటం ఎలా సాధ్యమయింది?

ఆ కోటి డాలర్లు డాక్టరు చెల్లించాలంటే తన జీవితకాలమంతా సంపాదించింది చాలదు. ఉన్నంతవరకూ ఉడ్చికట్టి, ఐ.పి. దాఖలుచేసి, నెత్తిన గుడ్డెసుకొని పోవాలి. అలా పోవటం డాక్టరుకు యిష్టం లేదు కాబట్టి, డాక్టరు "ఇండెమిటీ ఇన్సూరెన్సు" (Indemnity Insurance) చేస్తాడు. భీమా

కంపెనీకి ఈయనేమో ప్రీమియాలు చెల్లిస్తుంటాడు. రోగులు డాక్టరు మీద నష్టపరిహారం దావా వేసినప్పుడు వారిని ముప్పుతిప్పలు పెట్టగల లాయర్లను భీమా కంపెనీలు కుదుర్చుకొంటాయి. అప్పటికి రోగి గెలిస్తే, ఆ డబ్బు డాక్టరుకు బదులు భీమా కంపెనీ చెల్లిస్తుంది. మరి భీమా కంపెనీలు సూత్రప్రకారం నష్టపోకూడదు కదా?! ఇంతంత మొత్తాలు తాము చెల్లించటానికి వీలుగా, డాక్టరు తమకు కట్టాల్సిన ప్రీమియంలు హెచ్చుగా నిర్ణయిస్తారు. రోగులు వేసే కేసులు ఎక్కువభాగం నమాజంగానే జయప్రదమైతే డాక్టరు చెల్లించాల్సిన ప్రీమియంలు భారీగా వుంటాయి. తనవరకూ "లక్షలూ, కోట్లా చెల్లించాల్సిన భారం తప్పింది కదా!" అని తృప్తిగా కచ్చితంగా ఇండెమిటీ ఇన్సూరెన్సు చేస్తాడు.

తను పెద్ద పెద్ద ప్రీమియంలు చెల్లించాలి కాబట్టి తన ఛార్జీలు కూడా భారీగా నిర్ణయిస్తాడు. పోలియో చుక్కలు వేస్తే 50 డాలర్లు (1000 రూ.), కన్నల్లెంట్ ఫీజు 200 డాలర్లు (రూ. 4,000/- ఇది ఒక్కసారికి మాత్రమే), అపరేషన్ చేస్తే 10,000 డాలర్లు (రూ. 2,00,000/-).... ఇలా వుంటాయి డాక్టర్ల ఫీజులు. రోగి చస్తున్నా పట్టించుకోడు. అన్ని పరీక్షలు చేయించుకొనకుండా రోగి మీద చేయి పెట్టడు. ఈ లోపు రోగి చనిపోతే తన బాధ్యత ఉండదు కదా అని అర్జ్యమెంటు పెడతాడు. రక్తపరీక్షలు, బ్లడ్ గ్యాస్ అనాల్సిస్, ఇ.సి.జి., ఇకో, స్కాన్ వగైరా పరీక్షలన్నీ చేయించకుండా వైద్యం మొదలెడితే, రోగి కేమయినా అయితే "ఇండెమిటీ" చేసిన భీమా సంస్థ కూడా బాధ్యత వహించదు. ఆ విధంగా పరీక్షా సాధనాలన్నిటికీ చేతి నిండా పని. ఆ సాధనాలు తయారుచేసిన కంపెనీలన్నిటికీ నంచుల నిండా డబ్బులు!!

ఏదైనా నూతనంగా వచ్చిన మందును ఆ స్థితిలో రోగిమీద వాడలేదనుకోండి. అది వాడివుంటే

బ్రతికి వుండేవాడేమో!" అని రోగి తరపున లాయర్లు వాదన చేస్తారు. ఈ వాదన తప్పించుకోటానికి "పనిచేస్తుందా? లేదా???" అనే మీమాంసతో నిమిత్తం లేకుండా వరుసబెట్టి మందులు వాడతారు. ఆ విధంగా భీమా వలన మందుల కంపెనీలు కూడా ఎరివిగా లాభపడ్తాయి.

రోగి డాక్టరు దగ్గరకొచ్చాడు. అలవికాని ఫీజులు చెల్లించాల్సి వస్తుంది. అస్పత్రిలో చేరుతాడు. రోజుకి బెడ్ ఛార్జీ కిందే 200 డాలర్ల నుండి 500 డాలర్ల వరకు (రూ. 4,000/- నుండి రూ. 10,000/-) చెల్లించాలి.

ఒక్కసారి రోగం వస్తే అదంత చిన్నరోగమయినా ఒక మధ్య తరగతి వ్యక్తి పది, పదిహేను సంవత్సరాలు తిని, తినక పోగేసిన పొదుపు డబ్బంతా హారతి కర్పారం కావాల్సిందే! దీన్ని తట్టుకోవాలంటే రోగి కూడా భీమా చేయాలి. దీని పేరే "ఆరోగ్య భీమా".

ఈ విధంగా డాక్టర్లు భీమా చేస్తారు... రోగులు భీమా చేస్తారు... హాస్పిటల్స్ భీమా చేస్తాయి... మొత్తంమీద అందరూ ఆరోగ్య భీమా యొక్క "అనారోగ్య గాలానికి" చిక్కుతారు. వ్యాపారం మూడు పూవులూ ముప్పై అరు కాయలుగా సాగుతుంది. నష్టపోయేది జనం. కానీ ఏ వ్యక్తి కాదు. వ్యక్తి చూసుకుంటే లాభపడ్డట్టే కనపడతాడు. ఈ వ్యాపారం జయప్రదంగా సాగటానికి అవసరమయిన మోతాదులో జనం బుర్రల్లో ముందే "భయం, ఆశ" ఇంజెక్ట్ చేయబడతాయి.

అమెరికా భూతల న్యర్లం అనుకొంటున్నాం కాబట్టి, అక్కడుండే వన్నీ ఇక్కడుండాలి కాబట్టి, గొప్ప గొప్ప వస్తాయో రావే తెలియవు కానీ "ఆరోగ్యంతో వ్యాపారం" మాత్రం ఖచ్చితంగా దిగుమతవుతుంది. ఆ వ్యాపారంలో భాగంగా ఆరోగ్య భీమా కూడా కొట్టుకొస్తుంది. దీని విశ్వరూపాన్ని "హెల్త్ కార్డ్ స్కీమ్" కింద అద్భుతంగా దర్శించుకొందాం.

డా. వి. బ్రహ్మరెడ్డి

చెలాయించిన కొద్దిమంది తమ అధికారం పోతుందని భావిస్తున్నారు. రెండవది, చాలాకాలంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలను అంటి పెట్టుకొని ఉండి వ్యవసాయకులుంబాల నుండి అధికార పీఠాలమీదికొస్తున్న వారు ఎంతో కొంత గ్రామీణ ప్రాంతంలోని వ్యవసాయ కుటుంబాలకు మేలు చెయ్యాలనే ఆలోచనతో ఉండక పోరు. ఈ పరిణామ క్రమాన్ని అగ్రకులాల లోని వారు అందరూ ఒకే తీరుగా భావిస్తున్నారని కాదు. కొంతమంది ఇది అనివార్యమైన మార్పునని భావిస్తున్నారు. వెనుకబడిన తరగతులవారు షెడ్యూల్డ్ కులాల వారు, షెడ్యూల్డ్ తెగలవారు ఐక్యం కావడానికి ఈ రిజర్వేషన్ వ్యతిరేకులు చేసేదాడి ఎంతో కొంత ఉపయోగ పడుతుంది. ఏది ఏమైనా ఇది ఎ.పి.సింగ్ కు ఒక అగ్ని పరీక్ష.

చాలమంది మండల్ కమిషన్ నివేదికను వ్యతిరేకిస్తున్నవారున్నారు. అగ్రకుల ముఖ్యమంత్రులు చాల మందే ఈ నిర్ణయాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా బిజూపట్నాయక్ వంటి వాళ్ళు తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నారు. ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్ ముఖ్యమంత్రులు - ములాయం సింగ్, యాదవ్, లల్లాప్రసాద్ యాదవ్ - మాత్రం మండల్ కమిషన్ రిపోర్టుపై ఆధారపడి తీసుకున్న కేంద్ర ప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని గట్టిగా అమలు చెయ్యాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. దేశంలో వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన ముఖ్యమంత్రులు వాళ్ళిద్దరు మాత్రమే మిగతా వారంతా అగ్రకులంనలే ఒట్లకోసం తప్పితే మండల్ కమిషన్ మీద, వెనుకబడిన తరగతులమీద కాని మిగతా ముఖ్య మంత్రులకు ఏమీ ప్రేమలేదు. అయితే ఇది వరకే రిజర్వేషన్ వెనుకబడిన తరగతుల వారికి అమలులో ఉన్న రాష్ట్రాల్లో కూడ అగ్రకుల శక్తులు ఆందోళనకు పూనుకుంటున్నాయి.

బి.జె.పి. కాంగ్రెస్ వంటి పార్టీలు పైకి ఏం మాట్లాడినా అందులోని అగ్రకుల నాయకులంతా తమ పిల్లల్ని వీధుల్లోకి పంపిస్తున్నారు. నాయకత్వ లోకి తమవారినే దింపుతున్నారు. తమ పిల్లలు నాయకులుగా ఎదగడానికి ఇది అదనుకూడ. ఇదంతా చూసి భయపడిన ఎ.పి.సింగ్ అప్పుడే వెనుక పట్టు పట్టాడు. రిజర్వేషన్ విద్యాలయాల్లో

వారి ఆటలు అంతగా సాగలేదు. అన్ని రాష్ట్రాల్లో ఆంగ్లభాషను తొలగించ కుండా, ప్రాంతీయ భాషల అభివృద్ధి సాధ్యం కాదు. బోధనా తమ భాషల్లో జరిగినప్పుడే కింది కులాల వారు, బీదజనం ఇంతో అంతో చదువుకోగలిగిన స్థితికి వస్తారు. కొద్ది రోజుల్లో ఈ భాష సమస్య జాతీయ సమస్యగా ముందుకురానున్నది. దక్షిణాది రాష్ట్రాలు ఆంగ్లభాషను తొలగించడాన్ని కొంత వ్యతిరేకించే పరిస్థితి ఉంది. ముఖ్యంగా తమిళనాడు, దేశం మొత్తం మీద ఆంగ్లభాషను తొలగించడాన్ని హిందీ రాష్ట్రాల ఆధిక్యతా ధోరణిగా చూస్తున్నది. "తమిళనాడు మొదటినుండి ఆంగ్లభాష ఉండాలని కోరుతున్నది. అతి కొద్దిరోజుల్లోనే భాష సమస్య తీవ్రరూపం దాల్చునున్నది అదికూడ ఎ.పి.సింగ్ ప్రభుత్వానికి చాల సమస్యల్నే తెచ్చి పెడుతుంది.

ఈ సమస్య నిజానికి కాశ్మీర్ జాతుల సమస్యతో ముడివడి ఉంది. కాశ్మీర్ జాతిలో ఎక్కువ భాగం ప్రజలు భారతప్రభుత్వపు చర్యలతో అసంతృప్తి చెంది ఉన్నారు. కాశ్మీర్ పండితులు కాశ్మీర్ వదిలిపెట్టి ఢిల్లీ చుట్టూ నివాస మేర్పరచుకున్నంత మాత్రానీ ఇది హిందూ, ముస్లింల సమస్య కాజాలదు. కాశ్మీరీ పండితులకు రక్షణ కావాలనేది నిజమే అయినప్పటికీ, ఈ సమస్యను అక్కడి జాతీయ స్వయం ప్రతి పత్తితో ముడేసి చూడకుండా దీనికి పరిష్కారం దొరకదు. ఎ.పి.సింగ్ ప్రభుత్వానికి ఈ సమస్యమీద ఇప్పటి వరకు స్పష్టమైన అవగాహన లేదనేది నిజం. నిజానికి భారత సమాఖ్య వ్యవస్థే ఇప్పుడు సంక్షోభంలో ఉంది. కనుక భారత సమాఖ్య వ్యవస్థను పూర్తిగా తిరిగి నిర్వచించుకోవలసిన సమయం ఆసన్నమైంది. ఏదిఏమైనా కాశ్మీర్ సమస్య ఎ.పి.సింగ్ కు ఒక అగ్ని పరీక్షగా ఉంటుంది.

మూడవ సమస్య భాషాసమస్య. ఉత్తర ప్రదేశ్ లో అంగ్లాన్ని అన్ని ఆఫీసులల్లో ఉపయోగించడం అపేసి నంక, ప్రభుత్వ విద్యారంగాల్లో బోధనా భాషగా ఇంగ్లీషుకు బదులు హిందీ మాత్రమే పెట్టాలనే సమస్యకూడ ముందుకొచ్చింది. ఇవ్వాల రిజర్వేషన్లను వ్యతిరేకించే వారంతా ములాయంసింగ్ ఇంగ్లీషు వాడుక భాషగా ఉండడాన్ని తొలగించినప్పుడు గొడవలు సృష్టించడానికి ప్రయత్నించారు కాని

వారి ఆటలు అంతగా సాగలేదు. అన్ని రాష్ట్రాల్లో ఆంగ్లభాషను తొలగించ కుండా, ప్రాంతీయ భాషల

అడ్మిషన్లకు కాదు, ఉద్యోగాలకు మాత్రమే అని ప్రకటించాడు. విద్యలో రిజర్వేషన్లు లేకుండా ఉద్యోగాల్లో ఉండి ఏం లాభం.

రెండో అగ్ని పరీక్ష కాశ్మీర్ సమస్య. ఈ కాశ్మీర్ సమస్య ఆరని మంటలా మండుతూనే ఉంది. టెర్రరిస్టులు ఆగకుండా పంత్యకాండ కొనసాగిస్తూనే ఉన్నారు. ప్రభుత్వం అందుకు రెట్టింపు రాజ్యపింసను కొనసాగిస్తూనే ఉంది. పాకిస్తానులో తలెత్తిన రాజకీయ సంక్షోభంతో ఈ సమస్య కొంత సమసి పోతుందనుకునే వారికి ఆశాభంగమే ఎదురంది. ఈ సమస్య కేవలం పాకిస్తాన్ రచ్చగొట్టడం వల్ల వచ్చింది కాదు కనుక పాకిస్తాన్ లో రాజకీయ సంక్షోభం రావడంతో ఇది సమసిపోదు.

అభివృద్ధి సాధ్యం కాదు. బోధనా తమ భాషల్లో జరిగినప్పుడే కింది కులాల వారు, బీదజనం ఇంతో అంతో చదువుకోగలిగిన స్థితికి వస్తారు. కొద్ది రోజుల్లో ఈ భాష సమస్య జాతీయ సమస్యగా ముందుకురానున్నది. దక్షిణాది రాష్ట్రాలు ఆంగ్లభాషను తొలగించడాన్ని కొంత వ్యతిరేకించే పరిస్థితి ఉంది. ముఖ్యంగా తమిళనాడు, దేశం మొత్తం మీద ఆంగ్లభాషను తొలగించడాన్ని హిందీ రాష్ట్రాల ఆధిక్యతా ధోరణిగా చూస్తున్నది. "తమిళనాడు మొదటినుండి ఆంగ్లభాష ఉండాలని కోరుతున్నది. అతి కొద్దిరోజుల్లోనే భాష సమస్య తీవ్రరూపం దాల్చునున్నది అదికూడ ఎ.పి.సింగ్ ప్రభుత్వానికి చాల సమస్యల్నే తెచ్చి పెడుతుంది.

- కె. బలయ్య.

తెలుగువాళ్ళ సామాజిక చరిత్రలో మరో ముందడుగు

కాకతీయుల కాలంలో తెలుగువాళ్ళ సామాజిక ఆర్థిక సాంస్కృతిక రాజకీయ జీవితాల చిత్రణే "కాకతీయుల కాలం నాటి సామాజిక జీవితం" అనే పుస్తకం. ఇప్పటికీ రాజుల, నాయకుల చరిత్రలే ప్రజల చరిత్రలుగా చెలామణి అవుతున్న నేటి తరుణంలో 11వ శతాబ్దం నుంచి 13వ శతాబ్దం వరకు తెలుగువాళ్ళ సామాజిక ప్రస్థానం ఎలా కొనసాగిందో వివరించే ప్రయత్నమే ఈ పుస్తకం. "ఆంధ్రుల సాంఘిక చరిత్ర" ద్వారా సామాజిక చరిత్రలకు సురవరం ప్రతాపరెడ్డి మార్గదర్శకులుగా నిలిచిపోయారు. ఆ మార్గంలో మలయశ్రీ కాకతీయుల కాలనాటి సామాజిక జీవితం గూర్చి పరిశోధించి వెలువరించిన ఈ ఎలువైన పుస్తకం ఒక మైలురాయిగా నిలిచి పోతుంది.

అప్పటి సామాజిక జీవితాన్ని మూడు కోణాలలో వివరించారు రచయిత. మొదటి భాగంలో కాకతీయ రాజుల పరిపాలనా విషయాలు వివరిస్తే రెండవ భాగంలో నాటి ప్రజల వృత్తి పనులు వ్యవసాయం, పశుపోషణ, చదువు సంధ్యలు, వ్యాపారం లాంటి ఆర్థికస్థాయిని తెలిపే విషయాలు చర్చించారు. మూడవ భాగంలో ఆనాటి ప్రజల సాంస్కృతిక స్థాయిని తెలియ చేస్తూ చిత్రలేఖనం, శిల్పం, సంగీతం, సాహిత్యం, వీరపూజ, మతపోరాటాలు మొదలైన అంశాలున్నాయి. ఈ మూడు విభాగాల ద్వారా ఆనాటి ప్రజల జీవితం కుద్దముందు మెదిలే విధంగా అనేక విషయాలను ముందుంచారు రచయిత. ఈ పుస్తక రచన విషయంలో రచయిత న్యాయంగా వరంగల్ ప్రాంతాన్ని పర్యటించి, ఆనాటి కోటలను, దేవాలయాలను, కాకతీయుల కాలంలో జైన దేవాలయాలు, శైవ, వైష్ణవ దేవాలయాలుగా మారిన విషయాల్ని న్యాయంగా పరిశీలించాడు. ఆయన పరిశోధనకు అనువుగా, కాకతీయుల సమకాలీన కవులైన పాల్కురికి సోమన,

కేతన, తిక్కనలాంటి మహాకవుల సాహిత్యాన్ని శిలా శాసనాలలో పేర్కొన్న విషయాలను సమన్వయం చేసి, గతంలో ఆంధ్రుల సాంఘికచరిత్రను వెలువరించిన సురవరం పేర్కొన్న విషయాలను ఆధారం చేసుకున్నాడు. వృత్తి పనుల శీర్షికలో కాకతీయుల కాలంలో పృత్తులు ఉన్నతస్థాయికి పోయిన వైనాన్ని వివరించారు. అందుకేనేమో ఇప్పటికీ వరంగల్ జిల్లాలో పెంబర్తిలాంటి లోహపు పని కేంద్రాలకు ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి లభించింది.

ఆనాటి ప్రజల జీవితం వ్యవసాయంతో ఏ విధంగా ముడిపడి ఉందో వాళ్ళు ఎన్ని పంటలను పండించేవారో అప్పటి సాగు విధానాలను చర్చించారు. ఖర్జూరపు చెట్లు పెంచేవారని రచయిత పేర్కొన్నాడు. ఖర్జూరపు చెట్లు తెలుగు ప్రాంతపు వాతావరణంలో పెరగలేవనే చిన్న చిన్న విషయాలను రచయిత పట్టించు కోలేదు. వినోద వ్యాసంగాలు శీర్షికలో రచయిత తెలంగాణ ప్రాంత సంస్కృతికి చిహ్నమైన బతుకమ్మ పండుగ గూర్చి ఆసక్తికరమైన చర్చ చేశారు. బతుకమ్మ పండుగ తెలంగాణా ప్రాంతంలోకి ఎట్లా ప్రవేశించిందో ఇంకా వివరించే ప్రయత్నం చేసుంటే బాగుండేది.

తరతరాలుగా గ్రామీణ సంస్కృతికి పట్టుగొమ్మలై, జానపద గేయాలలో నిక్షిప్తమైన చారిత్రకాంశాలు కూడ రచయిత చర్చించారు. రెండవ ప్రాంతరాజు, మంతెన గుండరాజును ఓడించిన నన్నివేశం నిక్షిప్తమైన జానపద శకలాలను రచయిత పేర్కొన్నాడు. రచయిత పేర్కొన్న జానపద పాటలను పరిశీలిస్తే కాకతీయుల కాలనాటి జానపద సాహిత్యం, నేటికీ ప్రజల నోళ్ళలో నానుతూనే ఉందని చెప్పుకోవాలి. కాకతీయుల కాలంలో కాగితం వాడుకలో లేదన్నట్లు రచయిత సూచించాడు. కాని కాగితం ఉన్నట్లు తిక్కన సోమయాజి రచనలవల్ల తెలుస్తుంది. ఇంతేకాదు. అప్పటి అల్లాఉద్దీన్ ఖిల్జీ అస్థాన పండితుడు అమీర్ ఖుస్రో సైతం, వరంగల్లో ఆనాడు కాగితం

ఉపయోగంలో ఉన్నట్లు తన రచనలో పేర్కొన్నాడు. రచయిత ఇటువంటి ముఖ్యమైన చారిత్రకాంశాలలో ఇంకా పరిశోధించాల్సింది.

గ్రామీణ పాలనలో కాకతీయుల కాలంలో వచ్చిన మార్పుల వివరణ బాగుంది. అయితే ఆలోచించాల్సిన విషయం ఏమిటంటే వారి కాలంలో వేళ్ళానుకొన్న వ్యవస్థ ఇప్పటికీ కొనసాగడం ఆశ్చర్యకరమైంది. ఇప్పటికీ తెలంగాణ ప్రాంతంలో కులం విషయాలలో కాకతీయులనాడు పాదుకున్న సంప్రదాయాలే కొనసాగు తున్నాయి. పోతన స్వగ్రామమైన బమ్మెర గూర్చి రచయిత ఎలువైన సమాచారాన్ని పొందుపర్చాడు. కాకతీయుల కాలంలో తెలుగు దేశంలో పాడసూపిన మతఘర్షణలు ఆనాటి సామాజిక జీవితాన్ని కలిచివేసిన తీరును, ఆనాటి వైష్ణవ, శైవ విభేదాలను పొందుపరిచాడు.

అయితే కొన్ని వివాదాస్పద చారిత్రకాంశాలు ఉన్నప్పటికీ, అనేక శాసనాలను పరిశీలించి కూర్చిన ఈ పుస్తకం చరిత్ర సామాజిక విషయాల అధ్యయనానికి ఎంతగానో తోడ్పడు తుంది. సురవరం ప్రతాపరెడ్డికి ఈ పుస్తకం అంకితమివ్వడం సమంజసంగా ఉంది. చరిత్ర, సమాజంపట్ల ఆసక్తి ఉన్న ప్రతి ఒక్కరు చదువతగింది ఈ పుస్తకం.

యస్. జె. రెడ్డి

కాకతీయుల కాలనాటి సామాజిక

జీవితం - వెల = 20-00

రచన - మలయశ్రీ

ప్రచురణ - హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్ట్

ప్రతులకు - హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్ట్

1-1-342, 8, ఎకానగర్,

హైదరాబాద్ - 500 020

ఒక పెద్ద భవనం. రెండు అందమైన నల్లని గుర్రాలు. అంతకంటే అందమైన ఒక ఎక్స్‌క్లూజివ్ బండి ఆ భవనం ముందు నిలబడి ఉన్నాయి. అది జూన్ ఆఖరి వారంలో ఒక రోజు. సమయం సాయంత్రం అయిదున్నర గంటలు. సూర్యుడు వెచ్చగా ఆ ఎకాల మైన దొడ్డినిండా ఎండ కాస్తున్నాడు. మస్కారే జమీందారిణి బయట కొచ్చింది. ఆమె భర్త అప్పుడే ఇంట్లో కొస్తున్నాడు. బండి ముందుగా నిలబడ్డాడు. కొద్ది క్షణాల పాటు భార్య వంక చూసి ఎందుకో తెల్ల మొహం వేశాడు. ఆమె చాలా అందంగా, హుందాగా, ప్రత్యేకంగా కనబడుతోంది. కోలమొహం, బంగారు వన్నె దంతపు రంగు, ఎకాలమైన నీలి కన్నులు, నల్లని కురులు. ఆమె అతన్ని చూడకుండానే, అసలతన్ని గమనించనట్లే తెచ్చిపెట్టు కున్న నిర్లక్ష్యంతో వెళ్ళి బండిలో కూర్చుంది. అతనికి అసూయ క్షణం క్షణం పెరిగి పోతోంది. గుండెతా అసూయతో నిండి పోయింది. ఆమె దగ్గరగా వెళ్ళి "షికారు వెళుతున్నావా?" అని అడిగాడు.

ఆమె బహు నిర్లక్ష్యంగా "అవును కనబడుతునే ఉందిగా" అంది.

"ఎటువైపు బ్యాడీబోల్స్ వైపేనా?"

"బహుశా కావచ్చు"

"నేను కూడా రావచ్చునా?"

"హు రు బండే మీదిగా"

ఆమె సమాధానం చెప్పిన గొంతు, దాని తీరు చూసి అతనేమీ ఆశ్చర్యపడకుండా బండిలో ఆమె ప్రక్కన కూర్చున్నాడు. "బ్యాడీబోల్స్" అని చెప్పాడు తోలేవానికి. పక్కనున్న నౌకరుకూడా బండెక్కి తోలేవాని పక్కన కూర్చున్నాడు. గుర్రాలు వీధి చివరి వరకూ నెమ్మదిగా అడుగులు వేశాయి. లోపల భార్య భర్తలు ఉలుకు పలుకూ లేకుండా కూర్చున్నారు. అతను సంభాషణ ఎలా ప్రారంభించాలి అని ఆలోచిస్తున్నాడు. ఆమె మూర్ఖంగా దృఢమైన చూపులు నిగిడ్చింది. అతనికి మాటలు మొదలుపెట్టడానికి ధైర్యం చాలేదు. చివరికి ఎలాగైతేనేమి అతను చాలా తెలివిగా, ఏదో పొరబాటు జరిగినట్లుగా తన చేత్తో ఆమె చేతిని తాకాడు. ఆమె కోపం, చిరాకు స్పష్టంగా కనబరుస్తూ తన చెయ్యి లాగేసుకుంది. మామూలుగా తనకున్న అధికార లక్షణం, పెత్తందారీ స్వభావం కలవాడైనప్పటికీ ఆ క్షణాన ఆలోచనలో పడిపోయాడు. చిట్ట చివరకు "గేబ్రియల్" అని పలకరించాడు.

"ఊ... ఎం కావాలి?"

"నువ్వు ఎంత అందంగా ఉన్నావో తెలుసా?"

ఆమె సమాధానం చెప్పలేదు. తన

నీటుకు ఆనుకుని కూర్చుంది. కోపం వచ్చిన రాణిగారి లాగా కనబడుతోంది. అప్పటికే వారి బండి చాంప్ ఎలీన్ ప్రాంతానికి చేరింది. అక్కడే ట్రాంఫ్ వైపు వెళుతోంది. ఆ బ్రహ్మాండమైన నిర్మాణం, ఎర్రని కోటలోకి ఉన్నతమైన తన శిఖరాన్ని ఎత్తినట్లుగా ఉంది. సూర్యుడు దానిలోకి కృంగి పోతున్నట్లుగా ఉంది. సూర్యుడు ఎర్రని దుమ్ము ఆకాశం నుంచి చిమ్ము దున్నట్లుగా ఉంది. బళ్ళ ప్రవాహాలు రెండు దిశలుగా సాగి పోతున్నాయి. ఒకటి నగరంలోకి, మరొకటి అడవుల్లోకి. దగ దగ మెరిసే డౌనుల మీద మిలమిలలాడేదీపాల మీద సూర్యుడు ప్రతిఫలిస్తున్నాడు. జమీందారుగారు "ప్రియమైన గాబ్రియల్" అని కొనసాగించాడు. ఇక ఏమాత్రం భరించలేక ఆమె గంభీరమైన గొంతుతో "అబ్బా నన్ను ప్రశాంతంగా ఉండ నీయండి. దేవుడా ఆఖరికి బండిని గూడ పూర్తిగా, సొంతంగా ఉపయోగించుకునే స్వేచ్ఛ లేదన్న మాట."

అతడు ఆమె మాటలు విననట్లుగా నటించి తన ధోరణి కొనసాగించాడు.

"నీవు ఇవ్వాళున్నంత అందంగా ఎప్పుడూ కనపడలేదు" అన్నాడు.

ఆమె ఓపిక పూర్తిగా కోల్పోయింది. ఆపుకోలేని కోపంతో సమాధానం ఇచ్చింది. "నీ కంటికి నేనలా కనబడ్డం నీ దురదృష్టం. నేను ఒట్టు పెట్టుకుని చెబుతున్నాను. నాకు మీతో ఆ రకమైన సంబంధం ఇక ఉండదు."

అతను నిర్ఘాంత పోయాడు. కంగారు పడ్డాడు. అతనిలోని అహంకార స్వభావం పెరిగి పోతోంది. "అంటే నీ ఉద్దేశ్యం" అని ప్రేమకుడిలాగా కాక అధికారం ఉన్న యజమాని లాగా ప్రశ్నించాడు.

చెవులు హొరెత్తించే చక్రాల మోతల్లో తమ మాటలు నౌకర్లు వినగూడదని చిన్న గొంతుతో ఆమె సమాధానం చెప్పింది. "ఆ ... అంటే నా ఉద్దేశ్యమా? అంటే.. నేనేమనుకుంటున్నాననా? మళ్ళీ ఇప్పుడు తెలిసింది మరేమిటో. అన్నీ చెప్పేయ్య మంటారా?"

"ఊ" అన్నాడతను.

"మీ భయంకర స్వార్థానికి బలి పశువుగా నేను వచ్చినప్పటి నుంచి ... నా మనసులో ఉన్నదంతా చెప్పేయ్య మంటారా?"

అతను కోపంతోనూ, ఆశ్చర్యంతోనూ కంది పోయాడు. పళ్ళు బిగించి గుర్రుమనే శబ్దంతో "ఊ... అంతా చెప్పేయ్".

అతను పొడుగైన వాడు. ఎకాలమైన వక్షం, ఎర్రని పెద్ద గడ్డం.

అందమైన వాడు. కులీనుడు. లోకంలో పేరున్నవాడు. మంచి భర్తగా అంతకంటే మంచి తండ్రిగా చలామణి అవుతున్నవాడు. ఇప్పుడు ఆమె బయలుదేరిన తర్వాత మొదటి సారి ఆమె తన వైపు తిరిగి మొహం పెట్టి చూసింది. "ఊ... ఇప్పుడు మీరు చేదైన విషయాలు వినబోతున్నారు. అయితే ఒకటి గుర్తు పెట్టుకోండి. నేను దేనికయినా నిర్దమే. నాకు ఎవరన్నా, ఏమన్నా భయం లేదు. మీరంటే అసలే లేదు."

అతను కూడా ఆమె కళ్ళల్లోకి చూస్తున్నాడు. కోపంతో ఊగిపోతున్నాడు. నెమ్మదిగా "నీకు ఏదెక్కింది" అన్నాడు.

"కాదు. పదకొండు సంవత్సరాలుగా నాకు విధించిన అసహ్యకరమైన మాతృత్వమనే శిక్షకు ఇక ఏమాత్రం బలి కాబోను. నేను మామూలు స్త్రీలాగా బ్రతకాలి. అందరి లాగే నాకూ అలా చేసే హక్కుంది."

మళ్ళీ అతను తెల్ల మొహం చేశాడు. నత్తుతూ "నువ్వనేదేమిటో నాకర్థం కావటం లేదు" అన్నాడు.

"అహ... మీకు పూర్తిగా తెలుసు. నేను ఆఖరిసారి ప్రసవించి మూడు మాసాలైంది. కానీ ఇంకా నా అందం చెడలేదు. నా రూపాన్ని చెడగొట్టాలని మీరెంత ప్రయత్నించి నవ్వుటికి నేనందంగానే ఉన్నాను. మెల్ల దగ్గర నన్ను

ప్రతికూల సౌందర్యం

మీరు చూసినప్పుడే నేను తిరిగి గర్భవతిని కావాలని మీకు ఆలోచన వచ్చింది.

“నువ్వు మాట్లాడేదంతా చెత్త”

“కాదు... కాదు...” నాకు ముప్పై ఏళ్ళు. ఎదుగురు పిల్లలు. పెళ్ళయి పదకొండేళ్ళు. ఇదే కార్యక్రమం మరో పదేళ్ళయినా సాగుతుందని మీ ఆశ. అప్పటికిగానీ నా మీద మీకున్న అసూయ, కక్ష తీరవు.”

ఆమె చేతినందుకుని గట్టిగా వత్తుతూ “నాని... మాట్లాడ్డానికి నేనెప్పుకోను. ఎంత మాత్రం అంగీకరించను.”

“నేనుమాత్రం కడవటి వరకూ ఇలాగే మాట్లాడుతూ ఉంటాను. నేను చెప్పదలచుకుంది ముగిసే దాకా... నన్నావటానికి వ్రయత్నిస్తే గొంతు పెంచుతాను. బండితోలుతున్న ఇద్దరు నౌకర్లు మన మాటలు వింటారు. అందుకే నాతోపాటు మీరు రావటానికి అంగీకరించను. వాళ్ళు నాకు పరోక్ష సాక్షులు. నేను చెప్పినదంతా మీరు వినడానికి, మిమ్మల్ని మీరు అదుపులో పెట్టుకోవడానికి వాళ్ళు కారణ భూతులు. కనుక నేను చెప్పేది శ్రద్ధగా వినండి. మీరంటే నాకెప్పుడూ జుగుప్సా భావం. దాన్నెప్పుడూ నేను దాయలేదు. నాకబద్ధాలు చేతకాదు. సరే మీరు నన్ను నా ఇష్టం లేకుండానే పెళ్ళి చేసుకున్నారు.

ఎందుకని? మీరు శ్రీమంతులు. అందుకని నా కన్నీళ్ళను కూడా పట్టించుకోకుండా మావాళ్ళు నన్ను మీకిచ్చి పెళ్ళి చేశారు. అంటే మీరు నన్ను కొనుక్కున్నారన్న మాట. నేను మీ అధీనంలోకి వచ్చాను. మీ జతకత్తెను ఆయానం. మీకు అనుబంధంగా మారాలనుకున్నాను. మీరు చేసే బలవంతాలు, బెదిరింపులు మరచి పోవాలనుకున్నాను. ఒక విధేయురాలైన భార్యగా మాత్రమే మిగిలి పోతు మిమ్మల్ని చేతనైనంత లేదా సాధ్యమైనంత ప్రేమించాలనే దృష్టితోనే ఆ భావానికి వచ్చాను. కానీ మీకు అసూయ, కుళ్ళదనం ఏర్పడి పోయాయి. మిమ్మల్ని, నన్నూ కూడా నైతికంగా దిగజార్చేంత అసహనమైన భావా లేర్పడ్డాయి మీకు. పెళ్ళయి ఎనిమిది మాసాలు కూడా కాకముందే నేనెన్నెన్నో అసత్యమైన నేరాలు చేసినట్లు మీరనుమానించటమే కాదు అన్నారు కూడా. ఎంత దౌర్భాగ్యమిది. నేను అందంగా ఉండడాన్ని మీరు అరికట్టజాలరు. అలాగే ఎవరినైనా నేను ఆహ్లాద పరచడాన్ని నిరోధించ గల శక్తి మీలో లేదు. డ్రాయింగ్ రూముల్లో, పత్రికల్లో నాగురించి, నా అందాన్ని గురించి ప్రశంసలు రావటం మీరు భరించలేక నన్ను ప్రశంసించే వారినుంచి నన్ను దూరం చెయ్యటానికి అన్ని విధాలా ప్రయత్నం చేశారు. చివరికి ఒక హేయమైన ఊహ తట్టింది మీకు. నన్ను

శాశ్వతంగామాతృత్వానికి బంధీ చేసి పురుషులకు నేనంటే అసహ్యం కలిగేటట్లు చేయాలని కోరిక. కాదని దబాయించ వద్దు. కొద్ది రోజులు నాకూ అర్థం కాలేదు. అయితే తరువాత ఊహించ గలిగాను. అసలు మీ చెల్లెల్లో ఈ విషయమై గప్పాలు కొట్టారు కదా మీరు. కానీ, ఆమెకు నేనంటే చాలా ఇష్టం కాబట్టి అలాగే మీ మొరటు చేష్టలంటే అసహ్యం కాబట్టి ఈ సంగతి తరువాత నాకు చెప్పింది. ఆ తరువాత మన మధ్యన గొడవలు, తగాదాలు, ఎరిగి పోయిన తలుపులు, ఊడిపోయిన తాళాలు అన్నీ గుర్తున్నాయి కదా? పదకొండు సంవత్సరాల పాటు నన్ను పిల్లలు కనే యంత్రాన్నిగా మార్చి శిక్షించారు. నేను గర్భవతినియి నప్పుడల్లా నా పట్ల మీకసహ్యం పెరిగేది. కొన్ని నెలలపాటు తమరు కనబడేవారు కాదు. నన్ను పల్లెటూళ్ళో మన భవనానికి పంపేవారు. అక్కడ ఆ పొలాల మధ్య నేను పిల్లల్ని కన్నాను. మళ్ళీ తిరిగి అందంగా, తాజాగా చెక్కు చెదరకుండా ఇంకా ఆకర్షణీయంగా తిరిగి వచ్చినప్పుడు నా చుట్టూ ప్రశంసకులు మూగుతున్నప్పుడు నేను ఒక ధనిక యువతిగా సమాజంలో తిరుగతాననే ఆశ నాలో రేగినపుడు మీకు మళ్ళీ అసూయ, కుళ్ళుబోతు తనం కలిగేవి. మళ్ళీ పాతకథే. అంతే గర్భం వగైరా... ఏదో కేవలం నాలో భౌతిక అనుభవాన్ని పంచుకోవాలనుకుంటే నాకు అభ్యంతరం

లేదు. అలా నేనెప్పుడూ తిరస్కరించలేదు కూడా. కానీ నన్ను ఏకార వరచాలనే మీ కోరిక... అది .. అదే భయంకర మైంది".

"దీనికి తోడు మరో ఎచితమైన పరిస్థితి నాకంట బడింది. అది గ్రహించడానికి కూడా నాకు కొంత సమయం పట్టింది. కానీ మీ చర్యలు పరిశీలించడంలో నాకూ చురుకుతనం పెరిగింది. పదునెక్కాను. మీ సంతానాన్ని భరించిన దాన్ని నేను. కానీ వారి సాన్నిహిత్యంలో సంతోషం, భద్రత సాధించింది మీరు. వారి పట్ల ప్రేమ, నాపట్ల అయిష్టం పెరుగుతూ వచ్చింది. (నన్ను తల్లిగా - అంటే అనాకర్షణగా చూడటంలో మీరు పొందిన అందం అప్పుడప్పుడు భగ్నమై పోవటం జరిగింది.)"

"హు... మీలో ఆ రాక్షసానందాన్ని ఎన్నిసార్లు గమనించానే. దాన్ని మీ కళ్ళలో చూశాను. గుర్తించాను. చూడ గలిగాను. ఊహించ గలిగాను. మీ పిల్లల్ని మీరు రక్త పాశుతో ఎప్పుడూ ప్రేమించలేదు. వారిని నాపై విజయ చిహ్నాలుగా మాత్రమే ప్రేమించ గలిగారు. నిజమే... నా యవ్వనం, నా అందం, నా ఆకర్షణ, నాపై కురిసిన ప్రశంసలు, నా చుట్టూ వచ్చిన ప్రచారం... వీటన్నిటి మీదా సాధించిన విజయాలు మీ పిల్లలు. వాళ్ళంటే మీ కెంతో గర్వం. వాళ్ళను ప్రదర్శించి బండిలో పెట్టుకు తిప్పి, గాడిదల మీద స్వారీ చేయించి ఎంత ఉబ్బి పోయేవారో మీరు. నాటకాలకు, పాట కచేరీలకు వాళ్ళను తీసుకు వెళ్లి వారి మధ్యన కూర్చుండి చుట్టుప్రక్కల జనం చేత 'అబ్బ ఎంత మంచి తండ్రి' అనిపించుకోటానికి ఎంత శ్రమ పడ్డారు. ఎంత తాపత్రయ పడ్డారు."

అతడు రాక్షసంగా ఆమె చెయ్యి వత్తేసాడు. ఆ తీవ్రతకు ఆమెకు ఇంచుమించు ఎద్దు వచ్చేసింది. కానీ, ప్రశాంతంగానే అతను ఆమె చెవిలో నెమ్మదిగా గుసగుసగా ఇలా చెప్పాడు. "నాకు పిల్లలంటే చాలా ఇష్టం. వినబడు తోందా? నువ్వుతకు ముందు చెప్పిందంతా 'తల్లి' అనే మాటపై కళంకు తెచ్చేల్సింది. అయితే ఒకటి చెబు తున్నాను ఎను. నేను యజమానిని - నీ యజమానిని. నువ్వు నాకు చెందుతావు. నాకు యిష్టమైందా నాకు నచ్చి నప్పుడు నీ వద్ద నుంచి దోచుకుంటాను, లాక్కుంటాను. చట్టం నా వైపుంది."

ఆమె వేళ్ళను తన బిగువైన, బలమైన చేత్తో నలిపి వేస్తున్నాడు. బాధతో గిలగిల లాడుతున్న ఆ వనిత తనను నలిపి వేస్తున్న ఆ పట్టునుంచి బయట పడ్డానికి తన్నుకుంటోంది. ఆ బాధలో ఆమెకు

రోప్పు, ఆయాసం వచ్చాయి. కళ్ళు నిశ్శబ్దం నిండి పోయాయి. "చూశావా నేను నీ యజమానిని, ఎంతో బలమైన వాడిని" అన్నాడతను. అతను చేయి కొంచెం వదులు చేశాడు. ఆమె "నాకు దేవుడంటే నమ్మకం ఉందని మీరు ఒప్పుకుంటారా?" అంది. అతనికి ఆశ్చర్యం వేసింది. అయినా నత్తి నత్తిగా "అవును, ఒప్పుకుంటాను" అన్నాడు.

"దేవుడు ముందు జీసెన్ శరీరమున్న వేదిక మీద మీతో ప్రమాణం చేసి చెబితే... దాన్ని ఆబద్ధం అనుకుంటారా?"

"అనుకోను"

"అయితే మనమిప్పుడు చర్చికి వెళదాము."

"ఎందుకు?"

"మీరే చూస్తారుగా. వెళదామా?"

"అదే నీ కోరికయితే వెళదాం పద"

ఆమె స్వరం పెంచి "ఫిలిప్" అని పిలిచింది. బండి తోలేవాడు గుర్రాల మీంచి చూపు మరల్చుకుంటానే యజమానురాలి వైపు చెవి ఒగ్గాడు. ఆమె ఒక చర్చి పేరు చెప్పింది. ఎక్స్‌రీయా బండి అప్పటికే బ్యాడ్ బోలాన్ చేరబోతున్నది. తిరిగి పారిన తోవ పట్టింది.

ఆ తరువాత భార్య భర్త ఏమీ మాట్లాడుకోలేదు. బండి చర్చిముందు ఆగగానే ఆమె దూకి చర్చిలోకి వెళ్ళింది. కొద్ది దూరాన ఆమె భర్త కూడా ఆమెను వెంబడించాడు. ఆమె ఎక్కడా ఆగకుండా వాద్యకారుల తెరవరకూ వెళ్ళింది. ఒక కుర్చీ ముందు కూలబడి పోయి చేతుల్లో ముఖాన్ని కప్పుకుంది. చాలాసేపు ప్రార్థన చేసుకుంది. ఆమె వెనుక నిలబడిన జమీందారుగారు ఆమె ఎదుస్తున్నట్లు గమనించాడు. ఎంతో గాఢమైన దుఃఖంతో ఉన్నప్పుడు స్త్రీలు ఎంత నిశ్శబ్దంగా ఎలవేస్తారో అంత నిశ్శబ్దంగానూ ఆమె ఎదుస్తుంది. ఆమె శరీరంలో తరంగాలుగా బయలు దేరిన బాధ చిన్న శబ్దంతో వెక్కిళ్ళుగా బయటపడింది. జమీందారుగారు ఈ వ్యవహారం దీర్ఘంగా కొనసాగుతుందని భావించారు. ఆమె భుజాన్ని స్పృశించాడు. ఆ స్పృశ ఆమెను దగ్గం చేసినట్లనిపించింది. అతని కళ్ళలోకి సూటిగా చూసింది.

"నేను మీకు చెప్పదల్చు కుందిది. మీరు నన్ను ఏం చేసినా సరే, నాకేం భయం లేదు. కావాలనుకుంటే మీరు నన్ను చంపవచ్చు. మీ పిల్లల్లో ఒకరు... ఒక్కడు మాత్రమే మీ సంతానం కాదు. ఇక్కడ సాక్ష్యంగా ఉన్న భగవంతుడి ఎదురుగా ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నాను. మీ పురుష

నిరంకుశ చర్యలకు సమాధానంగా నాకు చేతనైన ప్రతికారం అదొక్కటే. నాకు పిల్లల్ని కనే హీనమైన శిక్ష వేసినందుకు ప్రతిక్రియ అదే. నా ప్రేయదేవరా? ఆ సంగతి మీకెన్నడూ తెలియదు. ప్రతివాడ్ని మీరనుమానించవచ్చు. కానీ, నిజం మాత్రం మీకు తెలియదు. ప్రేమ, సంతోషం ఏమీ కోరకుండానే అతగాడికి నన్ను నేను స్వాధీనం చేశాను. ఎందుకు? మమ్మల్ని వంచించడానికి. అలా తల్లినయ్యాను. ఆ బిడ్డ ఎవరు? అదికూడా మీ కెప్పటికీ తెలియదు. నాకు ఎదుగురు పిల్లలు. వారిలో ఎవరో చేతనయితే తెలుసుకోండి. ఈ సంగతి తరువాత చెబుదామనుకున్నాను. ఎందుకంటే చేసిన మోసం పూర్తిగా తెలియక పోతే ప్రతికారం కూడా పూర్తి కానట్లే. ఈ సంగతి చెప్పే పరిస్థితికి నెట్టారు నన్ను. నేను చెప్పాల్సింది అయిపోయింది."

చర్చిగుండా ఆమె బయట పడింది. వెనకాల భర్త అడుగుల చప్పుడు వినబడతాయని ఆశించింది. తాను ధిక్కరించిన తన భర్త గబ గబా వచ్చి తనను నేలవారేటట్లు కొడతాడని కూడా ఆమె ఊహించింది. కానీ, ఆమె వెనుక ఏమీ చప్పుడు కాలేదు. బండి వద్దకు చేరుకుంది. లోపలికి దూకింది. వేదనలో మునిగి తేలుతూ భీతివల్ల ఉపిరాడక బండిలో కూర్చుంది. "ఇంటికి" అని చెప్పింది. బండి కదిలి పోయింది.

* * *

మస్కారే జమీందారిణి తన గదిలో భోజనాల వేళకోసం ఎదురు చూస్తోంది. ఉరితీసే క్షణం కోసం మరణశిక్షను పొందే ఖైదీలా ఉంది ఆమె పరిస్థితి. ఆయన ఏం చేయ బోతున్నాడు. ఇల్లు చేరాడా? నియంతృత్వంగా, తీవ్రంగా ఏ దుర్మార్గానికైనా నిర్దోషుడిన తను ఏం ఆలోచిస్తున్నాడు? ఏం చెయ్యాలను కుంటున్నాడు? ఇంట్లో ఎక్కడా శబ్దం లేదు. ఆమె ప్రతి క్షణం గడియారం వంక చూస్తోంది. పరిచారిక వచ్చి ఆమెను నాయంకాలపు దుస్తులు ధరింప జేసి వెళ్ళిపోయింది. ఎనిమిది గంటలు కొట్టింది. అదే క్షణాన తలుపు మీద రెండుసార్లు కొట్టిన శబ్దం. బట్లర్ లోనికి వచ్చి భోజనం సిద్ధంగా ఉందని చెప్పాడు. "అయ్యగారు వచ్చారా?"

"వచ్చారమ్మగారు. ఆయన భోజనాల గదిలో ఉన్నారు."

ఒక్క క్షణం పాటు కొన్ని వారాల క్రితం తను కొన్న రివాల్యరు తీసుకు వెల్దామా అని ఆలోచించింది. ఆమె మనసులో ఏదో ఎపాదం జరగ బోతోందని

ఇదివరకు చాలాసార్లు అనుకుంది. కానీ, పిల్లలంతా అక్కడే ఉంటారని గుర్తించింది. అందుచేత ఆమె ఏమీ తీసుకు వెళ్ళలేదు. ఆమెను చూడగానే అతడు ఆడంబరంగా కుర్చీలోంచి లేచాడు. ఇద్దరు ఒకరి కొకరు అభి వాదాలు చేసుకుని కూర్చున్నారు. ఆమెకు కుడివైపున ముగ్గురు మగ పిల్లలూ, వారి ఉపాధ్యాయుడూ యాబీ మార్టిన్ కూర్చున్నారు. ఎడమవైపున ముగ్గురు ఆడపిల్లలూ వారి ఇంగ్లీషు గవర్నెస్ స్కిత్ కూర్చుని ఉన్నారు. మూడు నెల్ల వయసున్న చిన్నపాప మేడమీద ఆయాత్ ఉండిపోయింది. యాబీ ప్రార్థన చేశాడు. ఆ ఇంట్లో అదే సాంప్రదాయం. ఎవరైనా అతిథు లొచ్చి నప్పుడు పిల్లలువారితో కూర్చోరు. ప్రార్థన కాగానే భోజనం ప్రారంభమైంది. ఉహించని ఉద్యోగంతో ఇబ్బంది పడుతూ జమీందారిణి చూపులు క్రిందికి నిలిపి కూర్చోని ఉంది. జమీందారుగారు అటు ముగ్గురు మగపిల్లల్ని, ఇటు ముగ్గురు ఆడ పిల్లల్ని మార్చి మార్చి పరిశీలనగా చూస్తున్నారు. చూపులు అనిశ్చితంగా ఒకరి నుంచి మరొకరి వైపు మరలుతున్నాయి. హఠాత్తుగా పానీయం ఉన్న గ్లాసును తోసేశాడు. అది పగిలి పోయింది. దానిలో వున్న సారాయం టేబుల్ క్లాత్ మీద ఒలికి పోయింది. గ్లాసు పగిలిన శబ్దానికి కంగారుగా జమీందారిణి తన కుర్చీలోంచి లేచింది. మొదటిసారిగా వారిద్దరూ ఒకరి వైపొకరు చూశారు. ఆ తరువాత వారికి తెలియకుండా ప్రతిక్షణం ఒకరి నొకరు చూసు కున్నారు. ప్రతి చూపు వారి శరీరాల మీద పనిచేసింది. చిరాకు తెప్పించినప్పటికీ పిస్తాలు గుళ్ళలాగా చూపులతో ఒకరి నొకరు బాధపెట్టుకున్నారు. యాబీ తనకు తెలియనిదేదో ఇబ్బంది కలిగించే ఎషయం ఉందని గమనించాడు. సంభాషణ ప్రారంభించాలని రకరకాల ఎషయాలు ఎత్తుకున్నాడు. కానీ, అతని శ్రమ వృథా అయింది. సంభాషణ మొదలు పెట్టడానికి ఏ ఎషయమూ పనికి రాలేదు. ఆమె మాత్రం స్త్రీ కుండే ఎవేకం వల్ల లోక రివాజా ప్రకారం స్త్రీ ఎలా ప్రవర్తించాలో తెలిసినందువల్ల, రెండు మూడుసార్లు మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించింది. కానీ ప్రయోజనం లేక పోయింది. ఆమె మనసులోని సందిగ్ధం వలన ఆమెకు మాటలేమీ దొరకలేదు. నిశ్శబ్దంగా ఉన్న ఆ పెద్ద గదిలో ఆమె గొంతు ఆమెనే భయ పెట్టింది. అక్కడ పళ్ళాలు, చాకులు, ఫోర్కులు చేసే శబ్దాలు తప్ప ఏమీ ఎనపడ్డం లేదు. ఆమె భర్త హఠాత్తుగా ముందుకు వంగి “ఇక్కడ ఈ పిల్లల మధ్య ఇంతకు ముందు నువ్వు చెప్పింది నిజమేనని ప్రమాణం చేస్తావా?” అన్నాడు. ఆమె రక్త

నాళాల్లో ముగిపోతున్న జాగుప్ప ఆమెను ఉద్యోగ పర్చింది. అతని చూపులకు తన చూపులతో నమాధాన మిచ్చినంత ధృఢంగానే ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఇచ్చింది. రెండు చేతులూ పైకెత్తి కుడిచెయ్యి మగపిల్లల వైపు, ఎడమచెయ్యి ఆడ పిల్లల వైపు చూపుతూ దృఢంగా నిశ్చిత స్వరంతో ఏమీ అనుమానం లేకుండా “నా పిల్లల నెత్తిమీద చెయ్యిపెట్టి చెబుతున్నాను. ఇంతకు మునుపు నేనన్నదంతా నిజం”.

అతను లేచి చేతిలో ఉన్న గుడ్డను బల్ల మీద ఎసిరి ఉద్యోగంగా వెనక్కు తిరిగి తన కుర్చీని గోడవైపు నెట్టేశాడు. ఒక్కమాట లేకుండా బయటకెళ్ళి పోయాడు. ఆమె గాఢంగా నిట్టూర్చి తొలి విజయం సాధించిన తీరులో ప్రశాంతమైన గొంతుతో “మీ నాన్న గారు ఇంతకుముందు అన్నమాటలు ఏమీ మీరు పట్టించుకో కూడదు. కొంచెం సేపు క్రితం ఆందోళన పడ్డారు. కొద్దిరోజుల్లో మామూలై పోతారులే” అంది. ఆ తరువాత ఆమె యాబీతోనూ, స్కిత్తోనూ మాట్లాడింది. పిల్లల్ని ముద్దుగా పలకరించింది. అందులో తల్లి ప్రేమంతా నింపి మాట్లాడింది. భోజనాలై పోగానే పిల్లలు వెనుక రాగా డ్రాయింగ్ రూమ్లోకెళ్ళి పోయింది. పెద్ద పిల్లల చేత మాట్లాడించింది. పాడుకునే వేళ అవగానే అందర్నీ చాలాసేపు ముద్దలాడి ఒంటరిగా తన గదిలోకి వెళ్ళింది. తను వస్తాడనే విషయంలో ఆమెకేమీ సుమానం లేదు. ఎదురు చూసింది. తనతో పిల్లలు కూడా లేనందువల్ల ఇంతకు ముందు స్త్రీగా తన గౌరవాన్ని రక్షించుకున్న పద్ధతిలోనే తన శరీరాన్ని కూడా రక్షించుకోవాలని నిర్ణయించుకుంది. తన గొంతు జేబులో గుళ్ళు నింపిన రివాల్యరు పెట్టుకుంది. గంటలు ఎనపడుతున్నాయి. గంటలు గడిచి పోతున్నాయి. ఆ ఇంట్లో మిగతా శబ్దాలన్నీ ఆగి పోయాయి. వీధులలో తిరిగే బళ్ళు మాత్రం శబ్దం చేస్తున్నాయి. ఆ శబ్దాలు మూసిపెట్టిన, తెరలు కప్పిన కిటికీల గుండా లీలగా ఎనబడుతున్నాయి. ధైర్యంగా బెదురుగా అతనంటే ఏ మాత్రం భయం లేకుండా దేనికైనా సిద్ధమై అతని కోసం ఎదురు చూస్తోంది. అతని జీవితమంతా ప్రతిక్షణం హింసపెట్టే మార్గం లభించినందు వలన ఆమెలో విజయం చిహ్నాలు కనపడుతున్నాయి. కానీ, అతను రాకుండానే ఉదయపు తొలి కాంతులు తెరల గుండా లోపలికి ప్రవేశించాయి. అప్పటికే అతను రాడనే వాస్తవం ఆమెకు స్పష్టమైంది. అందుకామె ఆశ్చర్య పోయింది. తలుపులు బిగించి ఎలా

అయితేనేం పడక మీద చేరింది. కళ్ళు తెరచి ఆలోచిస్తూ అలాగే ఉండిపోయింది. అదంతా ఇంచుమించు ఆమెకేమీ అర్థం కావటం లేదు. అతనేం చేయబోతున్నాడో ఆమె ఉహించలేక పోతోంది. దాని ఆమెకు టీ తెచ్చింది. టీతో పాటు ఆమె భర్త నుంచి ఉత్తరం కూడా తెచ్చింది. తాను ఏదో దూర ప్రయాణం పెట్టుకున్నానని రాశాడందులో. లాయరు దగ్గర నుంచి ఆమెకు అవసరమైన డబ్బంతా అందేట్లు ఏర్పాటు చేశానని కూడా వ్రాశాడు.

* * * * *

అది ఒక నాటక కాల. రెండు రంగాల మధ్య విశ్రాంతి. స్టాల్స్లో కూర్చున్న పురుషులు లేచి నిల్చున్నారు. వారు టోపీలు తీయలేదు. వేస్ట్కోట్లుగా చొక్కాలు విస్తారంగా కనబడుతున్నాయి. ఆ చొక్కాలకున్న బంగారపు గుండీలు, రత్నాల గుండీలు ధగ ధగ మెరుస్తున్నాయి. వారంతా స్త్రీలు కూర్చున్న సీట్ల వైపు చూస్తున్నారు. ఆ స్త్రీల దుస్తులు చాలా క్రిందికి ఉన్నాయి. వజ్రాలు ముత్యాలు వారి బట్టల్ని అలంకరించాయి. స్త్రీలంతా వేడెక్కిన ఆ ప్రాంతాన్ని మెరిపించే వుప్పొల్లాగా విప్పారినట్లు కనబడుతున్నారు. వారి ముఖ సౌందర్యమూ, భుజాల తెల్లదనమూ ఎవరి పరిశీలన కోసమో పేర్చినట్లుగా మొగ్గ తోడిగాయి. ఆ ప్రదేశవంతా సంగీతంతోనూ, మానవ స్వరాలతోనే నిండిపోయి ఉంది. అర్రెస్టా వైపు వీపులు పెట్టి ఇద్దరు మంత్రులు ఆ పుష్ప గుచ్చాలవైపు, సౌందర్య (నిజమైనదో, అబద్ధమైనదో) ప్రదర్శన వైపు చూపులు సారిస్తున్నారు. నగలు, దర్జా, నటన అన్నీ నిండిన ఆ ప్రాంతాన్ని చూస్తున్నారు. వారిలో ఒకని పేరు రోజర్డీ సాల్ని. అతని మిత్రుని పేరు బెర్నార్డ్ గ్రాండ్. “మస్కారే జమీందారిణి ఇప్పుడు కూడా ఎంత అందంగా ఉందో చూశావా” అన్నాడు రోజర్. రెండవతను బైనార్క్యులర్స్ గుండా ఎదురుగా ఆడవారి సీట్లలో కూర్చున్న ఒక పాడుగాటి స్త్రీని చూశాడు. ఆమె ఇంకా యవ్వనంతో మిసమిస లాడుతోంది. ఆ థియేటర్ లోని మగవారి అందరి కళ్ళకూ ఎందులాగా ఉంది. తెల్లని దంత కర్ణులలో విగ్రహాలా ఉందామె. ఆమె తలప్రక్క ఉన్న చిన్న వజ్ర కిరీటం నక్షత్ర నమూనాలాగా కనబడుతుంది. కొంతసేపు చూసిన తరువాత బెర్నార్డ్ తన స్నేహితునితో ఎగతాళిగా “అందమైనదనే చెప్పొచ్చు” అన్నాడు. (అతని మాటల్లో తన మిత్రుడు చాలా తక్కువగా లెక్క కట్టాడనే ధ్వని ఉంది.)

“అమె వయస్సెంతంటావ్”

“ఒక్క క్షణం ఆగు... నీకు కరెక్ట్గా చెప్పగలను. అమెను చిన్నతనం నుంచి ఎరుగుదును. ఇంకా బాలికగా ఉన్న రోజుల్లోనే సభ్య సమాజానికి అమె పరిచయమైంది. అమె వయస్సు ముప్పై... ముప్పై ఆరు.”

“అసంభవం” “నాకు బాగా తెలుసయ్యా”

“పాతికేళ్ల దానిలాగా కనబడుతోంది.”

“అమెకు ఏడుగురు పిల్లలు”

“మరీ అసందర్భంగా ఉంది”

“ఇంకా మాట్లాడితే ఏడుగురు పిల్లలూ సుఖంగా ఉన్నారు. మంచి తల్లిగా అమెకు పేరుంది. అప్పుడప్పుడు నేను వాళ్ళింటికి వెళుతుంటాను. ఆ ఇల్లు ప్రశాంతంగా, ఆహ్లాదంగా ఉంటుంది. పెగా తన కుటుంబాన్ని చక్కగా నడుపుతుంది.”

“ఏమాశ్చర్యం. మరీ అమె ప్రవర్తన గురించి ఏమీ వదంతులు లేవా?”

“లేదు. ఎప్పుడు లేవు.”

“మరీ అమె భర్త. అతనిక గమ్మత్తు మనిషి కదూ.”

“అవును. కాదు. బహుశా వీరిద్దరి మధ్యనా ఏదో నాటకం నడుస్తోంది. మాయ నాటకం. కొంచెం అనుమానం... అదీ పూర్తిగా ఏమిటో తెలియదు. షుమారుగా జరుగుతున్నా దేమిటో ఊహించవచ్చు. కానీ కచ్చితంగా ఏమీ చెప్పలేం. అలాంటి నాటకం అన్న మాట.”

“ఇంతకీ ఏమిటా నాటకం?”

“నాకూ తెలియదు. అతను మాత్రం చాలా కాలంగా మంచి కుటుంబీకుడుగా ఉండి ఇప్పుడు జూలాయి లాగా బతుకుతున్నాడు. మంచి భర్తగా ఉన్న రోజులలో కూడా అతని ప్రవర్తన దూకుడుగానే ఉండేది. ఊరికే కోపం తెచ్చుకునేవాడు. ఈ ప్రస్తుత జీవితం మొదలైన తరువాత మనిషి అదే మాదిరిగా మారి పోయాడు. కానీ, అతనికిదే ఇబ్బంది వచ్చిందనీ, ఎక్కడో పురుగు తొలచిందనీ ఎవరైనా ఊహించవచ్చు. అతను చాలా తొందరగా ముసలివాడై పోయాడు.”

తరువాత ఆ మంత్రులిద్దరూ కొన్ని నిమిషాల పాటు తెలిసుకోటానికి వీల్లేని ఆ కష్టాలను గురించి, గొడవలు తెచ్చిపెట్టే మనుషుల మధ్య భేదాలను గురించి మాట్లాడుకున్నారు. ఇంకా బైనార్కులర్స్లో మస్కార్ జమీందారిణిని చూస్తున్న రోజుర్ “అమెకు ఏడుగురు సంతానవంటే అనంబద్ధంలా కనబడుతోంది.”

“అవునయ్యా! వదకొండు సంవత్సరాల కాలంలో ఆ తరువాత ముప్పై ఏళ్ళ వయసులో ఉత్పత్తి కార్యక్రమాన్ని ఆపేసి ఏనేడ వ్యవహారాల్లో పడింది. ఇవి ఇప్పుడప్పుడే ముగిసేటట్లు కనపట్టం లేదు” “వ్వ. పాపం ఆడవాళ్ళు.”

“ఏమిటి అంత జాలి వాళ్ళమీద?”

“ఎందుకా, మిత్రమా! ఒక్కసారి ఆలోచించు. అలాంటి స్త్రీకి పదకొండు సంవత్సరాల మాతృత్వమా? నరకం కదూ? అమె యవ్వనం, సౌందర్యం, ఆశలు, కళ కళలాడే బతుకు అనే ఆదర్శం, అన్నీ అసహ్యమైన పునరుత్పత్తి శాసనానికి బలి అయి పోయాయి. ఆ శాసనం మామూలు స్త్రీని కనే యంత్రంగా మార్చేసింది.”

“అయితే ఏమంటావోయ్. అది ప్రకృతి ధర్మం”.

“నిజమే. కానీ, ప్రకృతి మన శత్రువంటాను. ఎల్లప్పుడూ దాంతో పోరాడాలంటాను. ఎందుకంటే ప్రకృతి మనల్ని తిరిగి తిరిగి జంతు స్థాయికి తీసుకొస్తుంది. శుభ్రంగా, అందంగా, దీర్ఘంగా అంటే మన భావానికి అనుకూలమైన పద్ధతిలో ఉండే దేన్ని భగవంతుడు భూమీద సృష్టించలేదు. మానవ మేధ సాధించింది దాన్ని. మనం, అంటే మనమే మనుషులమే చిన్న సాగసు, అందం, తెలిసీ, తెలియని సౌందర్యం, ప్రవేశ పెట్టం. ప్రకృతిని కీర్తించి దానిలో ఒక మాయను ప్రవేశ పెట్టం. ప్రకృతిని కవుల్లాగా ఆరాధించం, కళాకారుల్లాగా దానికి ఒక ఉన్నత పీఠాన్ని ఏర్పాటు చేశాం. తప్పులు చేసినా, అద్భుత హేతువు లను చెప్పే మేధావుల్లాగా ప్రకృతిని ఎవరించటానికి ప్రయత్నం చేశాం. ప్రకృతిలో అందాన్ని, సౌందర్యాన్ని, మర్మాన్ని, మాయను వేరు వేరు చోట్ల చూడగలిగాం. భగవంతుడు మొరటు జీవుల్ని సృష్టించాడు. ఆ జీవుల నిండా రోగ క్రిములే. ఆ జీవులు కొన్ని సంవత్సరాలు జంతు సుఖాల తరువాత ఖలహీన పడి ముసలితనం తెచ్చుకుని అనవ్యాంగా, శక్తి విహీనంగా తయారవుతారు. అసభ్యంగా తమ జాతిని వృద్ధి చేసుకొనడానికే పుట్టి, క్షణ భంగురమైన పురుగుల్లాగా చనిపోవడానికే ఆ జీవుల్ని భగవంతుడు సృష్టించాడా అనిపిస్తుంది. నేనే మన్నానూ... అసహ్యంగా పునః సృష్టి చేసుకోవటానికి అని కదూ!... అవును. ఆ మాటకు కట్టుబడి ఉంటాను. నిజానికి జీవుల మనరుత్పత్తి కార్యక్రమం కంటే అసహ్యమైనదీ, హీనమైనదీ వేరే ఏదైనా ఉందా? సున్నితమైన మనసులు దానిపట్ల ఎప్పుడో విహ్యాతనే చూపించాయి. ముందుకూడా చూపిస్తాయి. పిసిసారి, దుర్మార్గుడు అయిన సృష్టికర్త శరీరంలో ప్రతి భాగాన్నీ రెండేసి పనుల కోసం సృష్టించాడు. పవిత్రమైన సృష్టి కార్యాన్ని నెరవేర్చడానికి అమలినమైన మార్గం చూపించలేక పోయాడా? శరీరాన్ని పోషించే ఆహారం నీటి ద్వారా పోతుంది. నేరు ఆలోచనలనూ, మాటనూ ప్రసారం కూడా చేస్తుంది. ముక్కు బతకటానికి అవసరమైన గాలిని పీలుస్తుంది, అలాగే పువ్వులూ, మొక్క, చెట్లు, అడవి, సముద్రం వీటినుంచే వచ్చే వాసనని మెదడుకు అంద జేస్తుంది. ప్రక్క మనిషితో భాషించటానికి

అప్పుడే చెవి సంగీతాన్ని సృష్టించటానికి కూడా పనికి వచ్చింది. సంగీతంతో పాటు స్వప్నాలు, సంతోషం ఇంకా ఎన్నో...”

“కానీ స్త్రీ పురుషుల మధ్య సంబంధాన్ని ఉన్నతమైన దానిగానూ, ఆదర్శవంతమైన దానిగానూ భావించటాన్ని భగవంతుడు నిరోధించాడు అని కొందరనవచ్చు. ఎలాగెతేనేం మానవుడు ప్రేమ అనే దాన్ని కనుగొన్నాడు. దేవుడికి ప్రేమ అంత చెడ్డ పోటీకాదు. మానవుడు ప్రేమను కవిత్రుతో అలంకరించాడు. ఎంత అలంకరించాడంటే స్త్రీ అప్పుడప్పుడు తాను ‘లోంగి’ పోవాలనే అవసరాన్ని మరచిపోయేటంత అలంకరించాడు. తమని తాము మోసం చేసుకునే శక్తి కూడా లేని కొందరు, వ్యభిచారాన్ని, దురాచారాన్ని సృష్టించారు. అదొక రకంగా దేవుణ్ణి ఎగతాళి చేయటమే. అది సౌందర్యానికి మనహాయింపు లేని నివాళి. సాదామనిషి పిల్లల్ని సృష్టిస్తాడు, జంతువులాగే. అమె వంక చూడు! అలాంటి మనిగుచ్చం, అందుగా ఉండటానికి పుట్టిన అమె, తన జీవితంలో పదకొండు సంవత్సరాలు మస్కారే జమీందారుకి వారసుల్ని కనడానికి వినియోగించిచందంటే ఘోరమైన విషయం కాదా?” (ప్రశంసలకు, విందులకు, ఆరాధనలకూ అర్హురాలు అమె)”

బెరాడ్ గ్రాండ్ న వ్యూతా సమాధానం చెప్పాడు. “నువ్వు చెప్పిన దాంట్లో చాల సత్యం ఉంది. కానీ, చాలా తక్కువమంది అర్థం చేసుకుంటారు”.

రోజర్ ఇంకా ఆవేశపడ్డాడు. “నేను భగవంతుణ్ణి ఎలా ఊహించుకుంటానే తెలుసా? మనకు తెలియని ఒక బ్రహ్మాండమైన ‘సృష్టి అంగం’గా ఊహిస్తాను.. దాన్నుంచి లక్షల కొలదీ లోకాలు శూన్యంలోకి వచ్చి పడుతుంటాయి. చేప సముద్రంలో తన గుడ్డను విడిచిపెట్టినట్లే భగవంతుడు సృష్టిస్తాడు. అదీ అతని కర్తవ్యం. అయితే తాను చేసేదేమిటో తనకు తెలియదు. కానీ, తన కార్యక్రమంలో విస్తారత ఎక్కువ తన నుంచి బయటపడిన జీవ కణాలు ఏయే పద్ధతుల్లో సంయోగం చెందుతాయో తనకు తెలివదు. మానవుని ఆలోచనా శక్తి అనుకోకుండా, ప్రమాదవశాత్తు సంభవించిన సంఘటన. అది భూమితోపాటే నాశనం కాక తప్పదు. తిరిగి ఇక్కడే, మరో చోటో ఇదే విధంగానూ, మరో విధంగానే కొత్త సంయోగాల్లో మొదలు కావచ్చు.

పనికిరాని సౌందర్యం

మూలం; మొపాసా

అనువాదం:

హరి పురుషోత్తమరావు

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావర్తిక

పుస్తకం పంఖ్య	KLVA102M294
పుస్తకం పేరు	తలుపు
తారీఖు	07 February 2025
మొందు లభి	yes
వెనుక లభి	no
మొత్తం పేజీలు	39
పెద్ద పైక పేజీలు	no
భాగ పేజీలు	no
లేని పేజీలు	no
తయారు చేసినది	Apsar
పేజీలు విడదీసినది	Apsar
పూర్వ చేసినది	Priyanka
పరిశీలన చేసినది	AMRUTHA
పేజీలు పరిశీలించినది	
లైబ్రరీలో చేసినది	
స్టాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	Good